

Godsen paa Udfig.

fra Hav og Strand.

fra Hav og Strand.

En Nytt Fortællinger

af

Just W. Flood.

Med xylograferet Titelbillede.

Andet Dplag.

Kristiania.

P. T. Mallings Boghandels Forlag

(G. Kr. Johs. Parmann).

1884.

A. W. Brøggers Bogtrykkeri.

En gammel Sjolods.

Sjølodferne er i mine Dine Norges Stolthed; mange Landmænd vil maaske finde min Smag underlig, hvilket jeg skal tilgive dem, da de fleste ikke ved, hvad det vil sige at være Lods. Bore Lodser danner ofte en ynkkelig Figur paa Landjorden, da en stor Del af dem er frumbøiede af Gigt, og deres Ansigt veirbidt og barket af Storm og Sjøsprut; men naar man en mørk Høstnat kommer under Færder, og man pludselig faar se en Lodsbaad komme med flodsbrebede Seil, styret af en gammel, sikker Sjøulf, medens en anden oljeflædt Skikkelse, der holder sig i Masten eller Bantet, staar færdig til at praie ens Skib — da vil man lære at sætte Pris paa den gamle Lods.

Saa snart Lodsen hører, at Skibet skal til en Havn, hvor han er kjendt, beder han straks Skipperen at bakke Agterræerne, forat han kan komme ombord, hvilket som oftest om Høsten og i stormende Veir bliver udført med Hurtighed; er det derimod Sommer og smukt Veir, saa er Skipperen som oftest rede til at prutte med

Lodsen om Milepenge, noget jeg altid har ærgret mig over. Saa snart Lodsbaaden flapper paa Siden af Skibet, griber den gamle Lods fat i Stormleideren, og naar han faar begge Benene i den, giver han Baaden et Stød fra Skibets Side, og medens han entrer op Leideren, begynder han straks at kommandere, idet han beder Skipperen „fylde Seilene“ og „haardt op med Roret“.

Kommen op paa Dækket nævetages han med Skipperen og Styrmanden, dersom den sidste er tilstede; Mandskabet faar et Nif eller to. Derpaa gaar han bort til Roret for at se, om Rorgjængerer er en voksen Mand, som forstaar sine Sager. Skipperen vil gjerne op til Christiania saa snart som mulig, og Lodsen lover at gaa hele Natten, dersom „han“ (Veiret) bare bliver saa klar, at han kan faa et Glimt af de forskjellige Fyre.

Naar Kursen er sat, og Lodsen har faaet de nødvendige Seil tilsat, vandrer han forover Dækket, hvor han træffer Styrmanden og nogle Matroser isærd med at hale op Kjætting og at gjøre Anferne klare. Han rynster paa Hovedet og siger spøgende:

„Nu Gutter, holder I allerede paa at hale op Kjætting, det er langt frem endnu!“

Mandskabet retter Ryggen, og alles Bine vender sig mod Lodsen, der smilende fortsætter:

„Hal op en tretti Favne, Styrmand, og overhal paa Spillet omtrent femten, det er meget mulig, at vi kommer til at ankre paa Langgrunden, da „han“ ser ud til at blive temmelig mørk i Nat!“

Lodsen gaar agterover, og midtskibs kommer han forbi Kabysen, hvor Stuerten staar i Døren; Lodsen trykker hans Haand, og gispende spørger han, om Stuerten har sat over Kaffejedelen. Svarer Stuerten ja, smaalet Lodsen og siger:

„Det er bra, „Far“, jeg har ligget paa Sjøen i to Døgn, og „han“ har blæst saa i det sidste, at det har været umulig at saa Fyr ombord i Baaden, saa at jeg har spist tørt Brød og druffet koldt Vand hele Tiden. Hvor er De hjemme da, Stuert; jeg kan høre paa Sproget, at ikke De er Bestlæending?“

„Paa Næsodden“, svarer Stuerten.

„Ja saa, hvad heder De da?“ vedbliver Lodsen.

„Jeg heder Karl Andersen; min Fader har en liden Eiendom, som heder Tangen, og han har faret mange Aar tilsjøs; men nu er han saa daarlig af Gigt, at han maa holde sig hjemme“, siger Stuerten.

„Gud velsigne dig „Far“, jeg kjender nok Anders Tangen“, vedbliver Lodsen, „han var Letmatros med „Anne Kristine“, da jeg var Baadsmand, og vi for sammen i to Aar. Larsen, som er hjemme i Christiania, var Skipper, og det var saa meget til Mand, som man

kan ønske sig at fare med; der var aldrig Tale om Brødvægt med ham; nei da, der kunde Køkken hente Brød naar som helst, og Kaffekjedelen stod paa Kabyssen hele Natten. Vi drak Kaffe baade paa første Bagten og Hundevagten, og Skipperen kom ikke før paa Dækket, førend han bad om en Kop Kaffe. Ja, det var meget til Mand at fare med, og for heldig gjorde han; jeg var med ham i fire Aar som Baadsmand, og paa den Tid mistede vi ikke saa meget som en Pinde af Dækslasten; det blæste svært, naar vi laa ved Land, men naar vi kom ud, var det bare Solskin og god Vind. — Vær saa snil og varske, naar Kaffen er færdig, Stuert!”

Skipperen, der har været inde i Kabytten og skrevet færdig Varefortegnelsen, kommer ud paa Dækket, hvor han træffer Lodsens.

„Nu Lods, hvad tror De om Veiret, kan De gaa, eller vil De, at vi skal lade Dræggen falde, saasnart det er mulig at faa Bund for Ankeret?”

„Vi skal se paa „den“ en Stund, Kaptein“, svarer Lodsens, „jeg tænker paa at snige mig under Vestlandet for at komme forbi Krydsfjøiten, da det altid tager en god Tid, førend „Betjenterne“ kommer fraborde, naar de først faar Die paa os og er kommen ombord. Det er stor Forskjel paa nu og før i Tiden, da kunde man gaa lige op til Drøbak, førend man fik se en Told-

betjent ombord; men det er vel godt for noget dette ogsaa, kan jeg tro."

"Jeg tror ikke, vi behøver at være bange for at blive purret af nogen Krydsfåite i Nat", siger Skipperen, "da det blæser for meget, og saavidt jeg har erfaret, synes de Folk ikke om Ruling og Næsefj." "

"Sig ikke det for høit, Kaptein", svarer Lods'en, "der er ombord i Krydsfåiterne mange flinke Folk, som ikke er bange for at ligge paa Sj'en, og saasandt de kan komme ud, gaar de; men dersom de kommer, kan De blot bede om at faa en Mand ombord til Bagt, saa slipper vi at vente paa dem, indtil de har forseglet og „inforeret"; det koster ikke mange Kroner."

Lods'en gaar ned i Læsid'en, hvor han i en bøiet Stilling stirrer forover under Storseilet, og straks efter raaber han:

"Bagbord lidt!"

"Bagbord lidt", gjentager Normanden, idet Skibet dreier sig til Siden, og straks efter raaber atter Lods'en:

"Steady med Roret!"

Normanden gjentager Kommandoen, og inden Ordene er uddøet paa hans Læber, gaar Skibet den anviste Kurs.

Straks efter kommer Stueren og varskoer Lods'en, at Rassen er færdig og staar paa Rahytbordet. Lods'en vender sig til Skipperen og beder ham passe paa en

Stund, medens han gaar ind og drikker en Kop Kaffe, idet han siger:

„Lad „hende“ (Skibet) gaa, som „hun“ nu gaar; det er klart Farvand lige til Bastø, som vi vil se om en Stund!“

Lodsen gaar ind og sætter sig i god Ro ved Bordet.

Neppe har han været inde fem Minutter, førend Skipperen synes, at det tager en hel Evighed, inden Lodsen bliver færdig med den velsignede Kaffedrikningen; det er mørkt som i en Sæk, og Skipperen synes, at det brækker rundt omkring Fartøiet; han havde god Lyst til at purre paa Lodsen, men han finder det altfor fjærringagtig.

Efter et Kvarters Tid Forløb kommer Lodsen ud paa Dækket tyggende paa en Bid haard Skibsfavring; han gaar ned i Læsiden og stirrer forover. Skipperen er straks ved hans Side og begynder at tale om „svært mørk“ og saadant mere, hvilket Lodsen neppe hører paa. Han siger bare:

„Mørket gjør intet, saalænge Luften er sigtbar; det er ingen Sag at se Fyrene i Nat. Vil De tage Rikkerten, Kaptein, der paa Baugen skal vi nu efter mit Bestik have Bastø?“ Lodsen peger forover, og Skipperen løfter Rikkerten i den paa pegede Retning; neppe har han faaet den til Diet, førend han udbryder:

„Der ser jeg et Fyr!“

„Det er godt“, svarer Lods'en koldblodig, „lad „hende“ fremdeles gaa, som „hun“ gaar, medens jeg gaar ind og bliver færdig med Kassen; Deres Brød er temmelig haardt for gamle Tænder, Kaptein, saa det drager ud, inden jeg faar „jomlet“ lidt i mig. — Jeg var bange for, at Strømmen skulde sætte østover, men som jeg nu ser, tror jeg, at vi har den med os — „hun“ skyder frem med pen Fart, ser jeg.“

Lods'en forsvinder atter i Kahytten, og Skipperen overlades til sine egne Tanker; den gamle Lods's Koldblodighed forundrer ham i høi Grad, og han ønsker, at han kunde være i Besiddelse af en Trediedel af hans Koldblodighed og rolige Sind.

Skipperen er ingen Rædhare. Saalænge han er i aabent Farvand, er han Sjømand paa sin Hals; men naar han kommer ind i Fjordene med Skjær og Banke paa begge Sider, bliver han med en Gang forsagt, da han ved, at han der ikke kan stole paa sig selv, men alene maa lide paa Lods'en, som er en gammel Mand, der let i Mørket kunde tage feil af de forskjellige Merker.

Efter en Stunds Forløb kommer endelig Lods'en til Skipperens store Glæde ud igjen. Han har faaet Ild i en liden sort Kridtpibe, som synes at smage ham udmerket. Gamlingen gaar først hen og takker Skipperen for Mad og Drikke, hvilket bliver besvaret med

et „velbefomme Lods“, derpaa gaar han bort og stirrer paa Fyret, som bliver høiere og høiere. Skipperen er straks igjen ved hans Side, og spøgende siger han:

„Kjender De igjen Fyret, Lods?“

„Na, det er ikke det, jeg ser paa, Kaptein“, svarer Lodsen, og pegende henimod Fyret vedbliver han, „der er kommen op nogle Banker derborte i Østmarken, siden jeg var ude sidst, og Gud alene ved, hvad det skal betyde. Jeg er stygt bange for, at vi har „ham“ i Baugen, førend vi ved om nogenting. Ingen Sag bare han bliver sigtbar, men faar vi Binden derfra, saa er det det samme som Taage, og da kan hverken De eller jeg gjøre noget, Kaptein. Vil „han“ bare staa, indtil vi kommer forover „Bastøfalven“, faar „han“ i Guds Navn gjøre, som „han“ vil; vi skal nok paa en eller anden Maade komme op paa Langgrunden, og der faar vi dryppe Ankeret, indtil Dagen begynder at gry.“

Det har hidindtil været stiv Mersseilskuling af Sydvest, og ingen af Mandskabet har drømt om noget Snudeslag i Nat, førend Lodsen med en Gang raaber:

„Bras skarpt op agter og for, og sæt ned Storhalsen!“

Ordren bliver udført taust og hurtig; Skipperen følger med Opmerksomhed enhver af Lodsens Bevægelser, og neppe har han udtalt en Befaling, førend

Skipperen bringer den videre til Mandskabet. Saa-
snart det er brast op, raaber Lodsens til Kormanden:

„Tag, hvad du kan, men hold fuldt Seil!“ Derpaa
vender han sig til Skipperen og siger:

„Kuling fra Ost for Diebliffet og imorgen Kuling
fra Nordost; naar „han“ først begynder at „baghale“ sig,
holder „han“ paa, indtil „han“ kommer Kompasset rundt.
Vi faar ankre paa Langgrunden en Stund og se paa
„den“, Kaptein!“

Skipperen nikker bifaldende paa Hovedet, idet han
i sit Hjerte ønsker, at Ankeret allerede var i Bunden,
og at det havde faaet godt Tag. Barometret har steget
en god Del det sidste Døgn, og det er efter Lodsens
Udsagn Tegn paa ostlig Vind. Skipperen er gaaet
op paa Rahyttaget, hvor han spadserer op og ned, da
Lodsens raaber til ham:

„Kaptein, vær saa snil og tag en Peiling af Bastø-
fyren; vi skal snart være klar af „Kalven“!“

Skipperen peiler, og straks efter raaber han Pei-
lingen ned til Lodsens, som befaler at give op Under-
seilene, at laare øvre Mersseilene samt at fire Bagbords
Anker for Kranen. Straks efter holdes Skibet af og
dreier ind paa Langgrunden, hvor det ankrer paa tolv
Favne Vand.

Saa snart Skibet er tørnet op, og Ankerlanternen
er ophængt paa Jockfestaget, gjøres Seilene fast; derpaa

sættes Bagten paa Dækket med en Mand, hvilken bliver beordret til at varske Lodsen ved den mindste Forandring af Vind og Veir.

Skipperen beder Stueren bringe lidt varmt Vand ind i Kahytten, hvor den gamle Lods allerede er placeret i Sofan, og straks efter ser man ham og Skipperen lave sig en liden „Tuting“.

Neppe er Seilene fast, og den sidste Mand kommen ned af Riggeren, førend Skibet er indhyllet i tæt Taage. Bagtmanden tænder sin Snadde, og de andre Matroser begiver sig tilføis, efter først at have gnavet paa en haard Ravring.

Lodsen og Skipperen sidder sammen i Kahytten, og Lodsen begynder Samtalen, idet han spørger, hvor Skibet hører hjemme. Skipperen svarer, Arendal.

„Arendal“, gjentager Lodsen. „Dere har jo ingen Fattigskat der, Kaptein?“

„Nei, Gud ske Lov, ikke for Diebliffet“, siger Skipperen, „men vi faar vel snart føle noget andet.“

„Har De været i Christiania før, Kaptein?“ vedbliver Lodsen.

„Nei, ikke i Christiania, men jeg har været en Gang i Drammen, og det var min første Tur som Skipper; men den Reise glemmer jeg aldrig“, siger Skipperen.

„Det er vel mange Aar siden, Kaptein?“ vedbliver Lodsjen.

„Det er snart seks og tyve Aar siden, men jeg husker den Reise saa godt; som om det skulde være hændt igaar“, svarer Skipperen.

„De maa fortælle mig lidt om den!“ siger Lodsjen.

„Gjerne det, Lods“, svarer Skipperen, idet han begynder at fortælle følgende:

„I 1858 kom jeg med Brig „Aurora“ fra Amsterdam og skulde op til Drammen for at laste. Lidt tykt var det, da jeg gik tilsjøs, og da jeg kom ud, fulgte Taagen mig over hele Sjøen; men jeg holdt paa at seile med Binden paa en Sydvest, indtil Bestikket stod mellem Torungerne og Jomfruland ca. fire Mil af Land, da turde jeg ikke lense længer; Brisen tog til og drog sig sydlig; men Taagen var tyk som en Bæg. Jeg lagde Bidevind Sydost over for dobbelt rebet Mersseil og hel Fok; gik derpaa ned i Rahyten og satte mig i god Ro, medens Mandskabet gjorde fast Storseilet. Briggen doggede meget pent for de smaa Seil, og jeg troede, at alting var i sin fuldstændige Orden, da Styrmanden pludselig bankede paa Skynlightet; jeg fór som en Raket op paa Dækket, hvor Styrmanden pegte i Vestsiden og sagde: „Er ikke det Land, Kaptein?“ Efter et Dieblis Betænkning blev jeg overbevist om, at det var Land, og den Tanke for

pludselig igjennem mig — det er Svensken — uagtet det efter Bestikket ligesaa godt kunde være Norge. — I samme Dieblis løb jeg til Roret, dreiede det haardt op, kastede af Læagterbraiser og Brigskjød, og samtidigt raabte jeg til Mandskabet, at alle Mand maatte komme ned, men først maatte de prøve, om det var mulig at se noget fra Toppen. Mandskabet var imidlertid bleven opmerksom paa Tumulten paa Dækket, og da de saa sig om, fik de se Braadt og Brand forud paa Læbaug, og de kom med Lynets Hurtighed ned paa Dækket. Briggen bar heldigvis rundt som en Tolle og klarede netop Pynten af Fjeldet, paa hvilket Sjøen brød skræffelig. Kommen vel rundt blev Seilene igjen tilsat, idet jeg befalede at styre i samme Retning, som vi var kommen ind, hvilket jeg ansaa for den eneste Maade at redde Fartøiet paa, da den svenske Skjærgaard, som bekjendt, er fuld af blinde Skjær og Baaer; Dfsen havde jeg paa rede Haand for at kappe Surringerne paa Baaden, ifald vi skulde rende paa et Skjær. Ved Guds Magt gif vi klar af alle Ting, men vi hverken saa eller hørte det mindste; Briggen blev liggende vestover til Dagbrækningen, da jeg efter Samraad med Styrmanden og Baadsmanden besluttede i Guds Navn at holde op Fjorden, stolende paa, at jeg fik se noget eller muligens „slumpe“ paa en Lodsbaad, som kunde have forvildet sig i Taagen. Vi styrede nord en hel Bagt, uden at se eller høre

det mindste, da Taagen, som et Par Timer havde været lidt lettere, blev saa tyk, at det var fast umulig at se Noffen af Rlyverbommen, og da maatte vi atter dreie til. Vi laa og „kathalsede“ frem og tilbage, og saa ikke andet end en Del smaa Fiskebøier, hvoraf vi sluttede, at vi maatte være helt oppe mellem Skjærene. Det var fremdeles tykt, dog syntes jeg en Gang at se ligesom en Søile reise sig i Taagen, men den blev øieblikkelig borte. Jeg har siden haft mangen vaad Trøie og mangen haard Reise, men den Hjemreise glemmer jeg aldrig; det var plat umulig at vide, hvor vi var, og jeg som ung Skipper gif hele Tiden med Hjertet i Halsen. Dog, naar Enden er god, saa er alting godt, hvilket ogsaa viste sig her; thi da Mørket faldt paa, observeredes et fast Fyr lige ved os, og det maatte efter vor Seilads ubetinget være Færder. Strafs efter fik vi se et stort Skib paa Bagbord Side, og det viste sig at være en af mine Kamerater, der var gaaet ud sammen med mig. Men hans Bestik var endnu værre end mit, da Fyret efter hans Udregninger ligesaa godt kunde være Ofsen som Færder. Da jeg imidlertid fortalte ham, hvad jeg havde observeret Dagen før, besluttede vi at bære op Fjorden. Vi seilede Side om Side, affyrende det ene Skud efter det andet for Lods; men vi hverken saa eller hørte noget uden et Glimt af Fuglehuf, indtil vi kom tværs af Bastø, hvor en Lodsbaad

kom lige imod os, og det varede ikke længe, førend vi havde hver vor Lods ombord. Med det samme Lodsen kom ombord til mig, slog han Hænderne sammen og sagde: „Hvorledes i Herrens Navn har I fundet Veien op Fjorden i denne forfærdelige Taage?“ — Da vi kom op til Rødtangen, maatte vi affyre et Par Skud for at purre Toldbetjenter og Lodser, hvilke sov sødelig i den gode Tro, at det var umulig for noget Fartøi at komme op i et saadant tykt Veir. Da jeg sidenester satte ud min Seilads i Kartet, fik jeg se, at jeg havde seilet ind gjennem en smal Rende med Skjær og Baaer paa begge Sider lige ind til Fastlandet, og Gud alene ved, hvorledes jeg fandt Veien ud igjen. Saavidt jeg kunde forstaa efter Kartet, findes der kun den ene Rende.“

Lodsen, der med spændt Opmerksomhed hører paa Skipperens farlige Seilads nikker af og til paa Hovedet, idet han samtidig nipper til Glasset; da Skipperen er færdig, begynder Lodsen:

„Jeg forstaar meget godt, hvilken Rende De har styret ind i, Kaptein, som De sagde, findes der paa de Høider kun en Indseiling, hvor det ofte med klart Veir er vanskeligt at komme helskindet ind; men det er saa rart med det, Kaptein, naar man skal blive bjerget, og vor Forstand staar stille, saa er der en høiere Finger, som i rette Dieblif viser Fartøiet Veien!“

„Ja, det er sikkert“, svarer Skipperen, og idet han puffer Bandkanden hen til Lods'en, vedbliver han:

„Bryg igjen Lods, vi maa have to Ben at gaa paa; nu er Kloffen allerede saamange, at det ikke bliver noget at sove paa, og jeg kan sove nok, naar jeg kommer til Hovedstaden; men kanske De er søvnig?“

„Nei“, slet ikke, jeg for min Del vil helst sidde og „snadre“ lidt“, svarer Lods'en, og idet han reiser sig op, tilføier han: „Jeg vil bare tage mig en Tur paa Dækket og se, hvorledes „han“ ser ud.“

Lods'en gaar, og om en liden Stund kommer han atter ind sigende:

„Frisk Bris af Nordost og temmelig tyk, Kaptein; naar Dagen kommer, begynder „han“ at regne, og saa falder Taagen ned.“

„Godt, godt, Lods“, siger Skipperen, „nu kan „hun“ ligge og rykke i Rjættingen, den holder nok, og bliver „han“ altfor grov, giver vi „hende“ en Dræg og en Rjætting til, og da kan det blæse, saameget det vil. Imorgen tidlig kommer vel en Dampbaad ud, og da saar vi høre, hvormeget han forlanger for at drage os op. Hvad er Prisen paa Buxserbaade herfra i Almindelighed Lods?“

„Det kommer alt an paa Omstændighederne, Kaptein“, svarer Lods'en, „jeg tænker, vi saar en for seksti eller sytti Kroner herfra. Da vi gif tilankers, saa jeg

et Par Anferlanterner, og det er vistnok Fartøier, som skal op Fjorden. Hvis en af de store Dampbaade kommer, tager den to og tre paa Slæb, og da kan man faa den noksaa billig. Kommer der imidlertid en Dampbaad paa Siden, skal vi tage det med Ro og lade, som om vi har god Tid."

Lodsen sætter sig i Sofan og begynder efter Skipperens gjentagne Anmodning at lave sig et nyt Glas. Derpaa siger Skipperen:

"De har vel været med paa mange Slags Seilads i den Tid, De har været Lods?"

"Ja, det skal Vorherre vide", svarer Lodsen. "Deres Seilads med Briggen minder mig om en „Fedtsko" af en Hollænder, som jeg bjergede hjem til Nævlunghavn for nogle Aar siden."

"Den maa De fortælle!" udbryder Skipperen.

Lodsen tænder sin Pibe og begynder:

"Det var midtsommers og lidet at gjøre med Lodsbaaden; Makrellen slog aldeles feil, og det var kort sagt lidet og intet at gjøre. Paa en fjorten Dages Tid havde jeg blot lodset to Hollændere ind til Laurvig, og det skal ingen blive fed af, da de ikke stikker stort dybere end en almindelig Føringsspram. Imidlertid blæste det svag vestlig Vind med temmelig disig Luft et Par Dage, og en Aften blev det meget taaget. Jeg holdt netop paa at pusle med et Par Makrel-

garn, da en ligesom hvistede i mit Øre: Du bør reise paa Søen i Nat — Kloffen var allerede otte om Kvelden, og min Kone blev ganske forundret, da jeg bad hende putte lidt Mad i Ristetinen, og Lods-gutten, min Søstersøn, blev staaende og se paa mig, da jeg bad ham gjøre sig færdig til at gaa i Baaden, og idet han gif, mumlede han: „Jeg undres, hvor Mor-bror vil hen i denne Stille og Tykke;“ men han vidste godt, naar jeg havde sagt noget, stod det fast, og han spurgte aldrig, hvor vi skulde hen. Forresten er han en udmerket flink Gut og saa godt kjendt som en gammel Krabbe. Han stikker lidt paa det ene Ben; derfor tog jeg ham med i Baaden. Idet jeg gif ned til denne, kom min Broder, som ogsaa er Lods og bor et Par Stenfast fra mig, gaaende, og han spurgte, hvor jeg skulde hen? Jeg svarede blot: „Har du Lyst, kan du blive med, det er meget mulig, at et eller andet Fartøi har drevet op i Bugten i Taagen; om ikke andet kan vi træffe en lille Hollænder-Tjalk.“ I den Tid for der mange Hollændere paa Laurvig efter Bjelker, som de bruger til at bygge Bolde med; thi Holland, har jeg ladet mig fortælle, skal ligge meget lavere end Søen, og derfor maa Hollænderne Nar efter Nar bygge paa sine Bolde. Min Broder bad mig vente, medens han sprang hjem for at „rigge sig“; han var ikke længe borte. Vi satte Seilene paa Baaden

og styrede udover, men det var saa lidet Vind, at vi maatte hjælpe til med to Mærer. Omfider kom vi ud til „Twisten“, hvor vi fik lidt friskere Bris; vi lagde Baaden østover, og da laa vi netop forover Rakkebaerne, som strækker sig over en halv Mil paa Søen ud fra Fredriksværn. Det var temmelig hul Sjø, men, som sagt, lidet Vind, og De ved, Kaptein, naar det er Kuling i Baghaanden, kommer Søerne overlang, og da er det ikke godt at se Brækninger paa saadanne Baaer, som omkring hos os; det er nemlig Revlinger, og imellem de ytterste Revlinger, er der mange Fjerne Vand. En ballastet Skude, som ikke stikker altfor dybt, kan godt flyde over de to ytterste Revlinger, men kommer den ind paa den tredie og fjerde, da er det forbi, og der er det ikke Tale om at bjerpe sig i Baadene. Vi var omtrent tværs af den ytterste Revling, da det med en Gang flarnede et Dieblif, og med det samme fik vi se en rød Lanterne ret forud. Vi troede først, at det var et strandet Fartøi, men vi blev straks enige om, at det skjød forover. Min Broder, der har en ualmindelig klar og høi Stemme, raabte alt, hvad han kunde: „Bagbord med Roret“; men ingen hørte os. Vi lagde paa Mærerne alt, hvad vi formaaede, og en Stund efter kom vi paa Siden. Jeg sprang til Roret, hvor der sad en gammel Mand i halv Søvn og styrede. I det samme jeg tog Roret,

kom Skipperen, der talte norsk ligesaa godt som en af os, op af Kahytten og spurgte, hvad der i Herrens Navn var i Veien, idet han paastod, at han for en halv Times Tid siden havde set et Glimt af Øsen, og han vilde ikke tage Lods, førend han kom under Jomfruland.

„Da jeg fortalte ham, at han havde passeret Jomfruland og var i Kanten af Rakkebaerne, fik Piben en anden Lyd. Til al Guds Lykke friskede Vinden; vi lagde Tjalken vestover og satte alle de Seil, som kunde hænge paa; efter en Stunds Forløb dreiede vi af og kom godt og vel hjem til Havnen. Det er umulig at lægge sig paa Sjøen med en saadan „Fedtsko“ i Braadt og Brand, da den driver paa Siden som en Højsæl, og det er sikkert, dersom Tjalken havde lenset fem Minutter til, havde det været forbi baade med den og Mandskabet. Skipperen lovede os god Betaling ude paa Sjøen, men da han havde faaet Ankeret i Bunden og skulde gjøre op med os, bød han os foruden Lodspengene fem Spd., hvilke jeg bad ham beholde. Nogle Dage efter var jeg i Laurvig, og der talte jeg med den hollandske Konsul, som var en sjelden bra Mand, og en Tid efter sendte han mig hundrede Spd., hvilke jeg delte med min Broder, medens Lodsgutten fik fem Spd. af os hver. Paa den Maade blev „Fedtsko“ en meget god Lodskude.“

„Skaal Lods“, siger Skipperen, „og god Lykke til flere saadanne Skuder!“

„Tak, Tak, Kaptein“, svarer Lods'en og tømmer sit Glas.

Skipperen, der har sat Vandkanden paa Kaminen for at holde den varm, rækker den hen til Lods'en sigende:

„Vi maa ikke alene have to Ben at gaa paa, vi maa ogsaa have en Stof, vær saa god og bryg igjen Lods!“

„Jeg bliver fuld, Kaptein“, smaalet Lods'en, idet han blinker til Whiskeyflasken og tilføier, „men Tak, som byder Kaptein, det er sjelden for en gammel Lods at faa en Whiskeysodd. Jeg har næsten ikke smagt Whiskey, siden jeg for med gamle Johannesen fra Arendal, da han førte „Haabet“.“

„Har De faret fra Arendal, Lods?“ spørger Skipperen.

„Ja“, svarer Lods'en, idet han brygger paany, „jeg mønstrede ikke i Arendal; jeg kom med ham i London; vi laa sammen i Bestindi-Dof, og jeg byttede mig ombord til ham med en Matros, som reiste hjem for at gaa paa Skolen, og en bedre Skipper har jeg sjelden faret med. Han var værst mod sig selv stakkels Mand, da han var vel glad i Flasken; men der ombord var det Liv, kan De tro!“

„De var vel aldrig med den Gang, da Gunnar

Nilsen tømte Tjæreposen i Hovedet paa Johannesen's Kone?" siger Skipperen.

„Samme Turen“, svarer Lodsen og begynder at le, „vi fik seks Mand fra Arendal, som kom over med Dampskib, og Gunnar var en af dem.“

„Tømte han virkelig Tjæren i Konens Hoved?“ spørger Skipperen.

„Ja vist, tømte han den, og Guds Lykke var det, at hun ikke fik Pøsen i Skallen, da det var en temmelig stor Tjærepos; men han vidste nok, hvad han gjorde den Gutten“, svarer Lodsen.

„Hvad i al Verden havde Konen gjort da?“ spørger Skipperen.

„Ja, det ved jeg ikke rigtig“, svarer Lodsen, idet han tager sig en god Slurk, tilføjer han: „Hun kom over sammen med Mandskabet for at være med os til Middelhavet. Paa Overreisen til London havde nok Gunnar raket op for Penge, som han troede at kunne faa af Skipperens Kone; men hun negtede ham kort og godt, idet hun mente, at han ikke havde Brug for Penge ombord i Dampskibet, hvor han havde Kosten og alting frit. Men Gunnar lovede at huske hende en anden Gang, og naar han havde faaet imod et Menneske, glemte han det ikke saa let.“

„Var det i London, som det hændte?“ spørger Skipperen videre.

„Ja vel“, svarer Lodsjen, „Skipperen og Konen var buden op til den norske Konsul i stor Middag. Konen var saa fin som Vand, klædt i Silke fra Top til Taa; gamle Johannesen, som aldrig kunde fordrage fine Klæder, var sort som en Tater, og paa Hovedet havde han en Floschat saa høi, at den knapt skar klar af Storraaen, da han gik over Faldrebet. Han gik først og Konen efter, men idet hun stod paa Rækken, hørtes et Skrig fra Rikken, og med det samme fik hun en hel Tjærepejs over Hovedet, saa at Tjæren randt nedover hendes Ansigt og Nakke, og da man skulde se tilveirs, hang Gunnar med den ene Finger over Berten* og raabte om Hjælp. De kan tro, der blev Opstyr; Konen skreg paa Dækket, og Gunnar skreg om Hjælp i Rikken. En Matros løb op paa Storraaen og hjalp ham — men han behøvede nok ingen Hjælp, idet han blot lod, som om han holdt paa at falde ned, forat Skipperen ikke skulde fatte Mistanke. Gunnar var ifærd med at lussalve Rikken, og han havde mindst ligget to Timer paa Styrbords Stornokken og ventet paa Skipperen og Konen. De kan tro, hun saa vakker ud! Værst var det med Haaret, da det var krøllet og pudset, og Tjæren sparede ikke hendes Krøller. Hun holdt mindst paa fjorten Dage og vaskede sig fire

* Et Taug som bruges for at gaa ud paa Ræerne.

Gange om Dagen i fogende Band, inden hun blev kvit Tjæren i Haaret."

"Hvad sagde saa Johannesen til Gunnar?" afbryder Skipperen.

"Ja, hvad skulde han sige", vedbliver Lodsjen, "Gunnar kom ned paa Dækket og løb lige til et Bandfad for at faa en Draabe Vand, idet han sagde, at han holdt paa at besvime paa Raaen. Skipperen saa paa ham, og han saa lidt bleg ud, hvorpaa Skipperen bad ham ind i Kabytten og gav ham et halvt Ølglas med Whiskey; det fik han for Tjæreepøsen. — Han var saa gjennem snil, Johannesen, ser De, at jeg forstaar ikke, hvorledes Gunnar kunde have Hjerte til at fornærme hans Kone. — Det var mange Historier med Gunnar, men flink Sjømand var det — ja, Magen skal det ledes efter. Han havde aldrig eiet Øljeflæder eller Sjøstøvler; det var bare Humbug, mente han, og de hindrede en Mand i hans Arbeide."

"Han var jo Tømmermand ogsaa?" vedbliver Skipperen.

"Ja, han var alting, og han kunde gjøre hvadsomhelst, men Tømmermandsarbeide likte han ikke, da han var mønstret som Matros, og han vilde nødig gjøre noget, som ikke hørte under Matrosarbeide. Men han var meget flinkere Tømmermand end den, som var forhyret som saadan," lægger Lodsjen til. "Sag

glemmer aldrig Gunnar i Antwerpen, da Styrmanden tidlig en Morgen bad ham gaa i Brammen og drive udenbords. Vi laa tilankers for udgaaende langt nede i Revieret og ventede paa Høivande eller, hvad det nu var. Imidlertid fik Gunnar Ordre til at drive udenbords. Enhver Sjømand vil forstaa, at dertil fordres Drev og noget at slaa med; men Gunnar gik ind i Kuffen og fyldte sine Lommer med Ravringer, og da en af Matroserne spurgte ham, hvor han skulde hen, svarede han blot, jeg skal udenbords og drive; derpaa gik han ned i Brammen, kastede af Fangelinen og lod Brammen drive med Floden opover mod Byen. Strafs før Kloffen seks om Aftenen kom Brammen drivende nedover med Ebben, og Gunnar sad agterud, idet han lod Baaden drive. Da han kom op paa Dækket, flokkedes alle Mand omkring ham, og alle spurgte i Munden paa hinanden, hvor han havde været. Gunnar saa paa dem og svarede kort og tørt: „Jeg har været udenbords og drevet.“ Styrmanden kom farende, sint som en Tyrker, og var paa at skulle slaa til ham; men Gunnar forandrede ikke en Mine, og da Styrmanden spurgte ham, hvor han havde været, fik han samme Svar som de andre, — og det var Styrmandens egen Befaling.“

„Fik Johannesen vide noget om Gunnar's Drivning?“ spørger Skipperen.

„Han fik aldrig vide saadant“, svarer Lods'en, „forresten om han havde vidst det, saa havde han bare faaet sig en hjertelig Latter; thi De kan tro, det var morsomt at se Gunnar komme drivende tilbage med Ebber; han sad saa kjeft som en Fregatsskipper i Bagenden af Brammen og røgte med en norsk Avis i Haanden, hvilken han havde faaet ombord i et norsk Skib, hvor han havde spist Middag og tilbragt det meste af Dagen. Han havde heldigvis ingen Penge, ellers havde han ikke kommet ombord, førend han havde tømt sin Pengepung. Han var svær til at drikke, men han draf aldrig alene. Han spanderede saalænge, han havde en Dre, men jeg hørte aldrig, at han bad nogen om en Dram. Paa Dansehusene var han første Mand; thi ingen kunde danse saa godt som han. Han for bortover Gulvet som en Biskelæderbold, og naar en Pige havde danset en Gang med ham, kunde man være sikker paa, at samme Pige kom og bad ham tage sig istedenfor nogen anden. Han var selv ingen Jenteven, idet han syntes lige godt om alle Piger, enten de var smukke eller uanselige; men danse, det lifte han, og især naar han kunde faa et Par til at falde overende, da var han i sit Es. Ja, han har faaet mangt et Par i Haarene paa hinanden, men han selv gif klar af alting. Naar nogen begyndte at trætte med ham om et eller andet, satte han op et Ansigt

faa uskyldig som et Barn, der ligger i Buggen, og naar han havde faaet to til at slaas, gav han dem en god Dag; da gif han sin Bei og gjorde Skøierstreger paa en anden Kant."

"Harde han faret til Orlogs og lært Skøierstreger paa Horten?" vedbliver Skipperen.

"Ja, Gud ved, hvor han ikke havde været", siger Rodsen. "Han fortalte, at han var kommanderet en Gang, og at han var med Lærlingbriggen i tre Maaneder. Der ombord fik han fem og tyve Slag af en Taugtamp paa bare Ryggen, hvilket han kaldte for en stor Ære, da han fik dem for en Lærling, som var en bedre Mands Søn fra Laurvig. Lærlingen var Dphavsmanden og skulde have Tamp, men det var en Spærling af en Gut, og Gunnar havde ondt af ham."

"Hvad havde Lærlingen gjort da?" spørger Skipperen videre.

"Gunnar fortalte det ogsaa", fortsætter Rodsen; "medens de holdt paa at rigge Lærlingbriggen og et Par andre Skuder, logerede fem hundrede Mand ombord i gamle „Desideria“, og der ombord havde en gammel grættet Underofficer Vagt om Natten. Han kunde ikke taale at høre nogen plystre, og saasnart Gunnar og flere med ham erfarede det, begyndte de at plystre, naar de havde lagt sig. Underofficeren listede sig da i den Retning, hvorfra han hørte Lyden,

men naar han kom did, plystrede en anden i den modsatte Retning, og saaledes holdt de paa i hver eneste Krog, saa at Bagtmanden rendte som en Kaffelaf fra den ene Ende af Banjeren til den anden, uden at han kunde faa tag i Gjerningsmanden, og han kunde ikke anklage nogen, naar han ikke kunde paavise, at den eller den havde gjort det. En Aften havde en Skøiergut af en Lærling fundet paa at strække en Snor tværs over Dækket, forat Bagtmanden skulde falde paa Næsen, naar han kom smygende imellem Røircæfferne. To Mand skulde holde i hver sin Ende af Snoren, og saasnart Bagtmanden faldt, skulde den ene slippe, og Snoren glemmes saa hurtig som mulig; de, som laa i Rækken forenom, skulde plystre allesammen, for at give Bagtmanden god Fart. Uheldigvis havde denne samme Aften klaget til sin Chef, som sendte en ung Løitnant ombord for at stoppe Uvæsenet. Saa snart alle Mand havde lagt sig, straktes Snoren, og Plystringen begyndte. Løitnanten, der var en Mand paa nogle og syttiommer, havde hidindtil holdt sig skjult, men saasnart han hørte Plystringen, ilede han forover og faldt paa Næsen over Snoren og slog sig saa voldsomt, at han blødede som en slagtet Okse. Bagtmanden var straks ved hans Side og optog Nummerne paa de nærmeste Røier. Dagen efter holdtes Forhør, og ni Mand dømdes til femten Slag hver. Blandt

de dømte var den unge Lærling, som begyndte at skjælve, da han hørte Dommen. Gunnar saa hans Fortvilelse, og uden Betænkning gik han hen til Chefen og sagde: „Jeg er Ophavsmanden, og jeg er Manden, som skal have Tamp.“ Chefen saa stift paa ham, og Gunnar besvarede hans Blik. Strafs efter befalede Chefen, at Gunnar skulde i alle Mandes Paasyn have fem og tyve Slag. Dommen blev udført samme Eftermiddag. Gunnar talte høit hvert Slag, og da han havde faaet det fem og tyvende, gik han hen til Chefen og sagde: „Jeg har ikke været med at blødgjøre Løitnantens Næse, men jeg har modtaget Straffen for at spare ni Kamerater.“ Dagen efter blev Gunnar kaldt ned til Chefen, hvilken med egen Haand skænkede ham to store Glas Portvin, og da glemte Gunnar aldeles Slagene, uagtet hans Ryg var saar i flere Dage; men siden den Eftermiddag ansaaes han for den bedste Kamerat. Da tre Maanedes neder var vel til Ende, blev han sendt hjem, uagtet alle hans Kamerater maatte gaa ud paa tretten Maanedes nederes Togt. Gunnar smilede ved sig selv, da han fik Hjemlov og sagde til nogle af sine Venner: „Det har jeg faaet for de fem og tyve ufortjente Slag.“ — Jeg for min Del tror, at Officererne forstod, at Gunnar var en farlig Mand at have sammen med en hel Del unge Mennesker.“

„Hvorledes kunde han klare sig i Sjøen i Uveir og Storm, naar han hverken havde Oljeflæder eller Sjøstøvler?“ vedbliver Skipperen.

„Han klarede sig nok paa en Maade. Der var altid en eller anden, som laante ham en Oljetrøie, naar han stod tilrørs; forresten gif han gennemvaad Bagt efter Bagt, det gjorde ham ingenting“, svarer Lodsjen. „Jeg husker blandt andet en Gang i Kanalen, straks efterat Gunnar var kommen ombord, som han stod tilrørs i et himmelsk Regnveir, saa at Vandet randt af ham, uden at han saameget som gren paa Næsen. Han sagde altid: „Den som væder, han tørker.“ Samme Gang stak Skipperen Næsen ud af Kahytten, og da han fik se Gunnar ved Roret vaad som en Kraake, fastede han en Oljesrak paa sig og gif bort til ham og sagde: „Gaa bort i Ruffen og tag paa dig Oljeflæder!“ Gunnar gif ind og tændte sin Pibe. Da han havde røgt baade længe og vel, gif han bort til Roret igjen, hvor Skipperen blev meget forundret ved at se ham komme uden Oljeflæder, og han sagde til ham: „Hvorfor tog du ikke paa dig dine Oljeflæder?“ „Oljeflæder“, gjentog Gunnar, „det regnede ikke den Dag, som jeg tog Hyre, og jeg tænkte ikke over det!“ Skipperen saa paa ham og lo. Straks efter kom han ud med en fodsid Oljesrak, som han forærede Gunnar paa den Betingelse, at han skulde bruge den. Gunnar takkede

for Oljefrakken, men idet han saa paa sine usle Sko, sagde han: „Det er værst med Benene, Kaptein!“ — „Har du ikke Sjøstøvler heller?“ spurgte Skipperen, „Nei“, svarede Gunnar, „det var saa ualmindelig smukt Veir ifjor Sommer, at jeg glemte aldeles at kjøbe et Par.“ Skipperen fandt frem et Par gamle amerikanske Støvler og gav dem til Gunnar. Paa den Maade klarede han sig altid.“

„Naar han kom tillands, fik han da saamange Penge, som han vilde have?“ spørger Skipperen.

„Ja, Skipperen var nødsaget til at lade ham saa Penge; thi han havde en egen Maade at bede om Penge paa“, svarer Rodsen.

„Hvorledes det?“ spørger Skipperen ivrig.

„Naar han blev negtet Penge, fandt han altid paa en eller anden Udvei, hvorved Skipperen nødtes til at lade ham saa“, siger Rodsen. „Hvad gjorde han vel ikke i London en hellig Søndag Formiddag, som han kom drucken ombord? Aftenen før havde han faaet 1 £, og det havde han ødelagt uden at kjøbe saa meget, som han kunde lægge paa sit Die-laag af noget, der kunde kaldes nyttig og brugelig. Søndag Morgen kom han ranglende ombord, og neppe havde han begge Fødderne paa Dækket, førend han gik bort til Skipperen og bad om 1 £ til. Skipperen saa paa ham og sagde paa sin venlige Maade: „Du

er bestjænfet, Gunnar, du faar ingen Penge for Dieblikket; gaa og læg dig en Stund og vær snil Gut, saa skal du saa Penge siden." „Er jeg bestjænfet?" gjentog Gunnar og styrtede ud paa Dækket, hvor han fandt et gammel Kabelgarn, som han puttede i Lommen, derpaa svang han sig i Riggen og entrede op som en Abekat lige til Røiltoppen, hvor han gik ud paa Røilraaen og gjorde Kabelgarnet fast omkring Roffen, derpaa hang han sig med Lillesfingeren efter Garnet og skreg ned: „Bed Skipperen komme paa Dækket og se, om Gunnar er bestjænfet!" Skipperen kom ud, og da han fik se ham hænge mellem Himmel og Hav i Lillesfingeren, bad han ham for Guds Skyld komme ned, saa skulde han saa Penge. Gunnar raabte: „Nu vil jeg have 2 £!" „Kom bare ned, saa skal du saa", sagde Skipperen. Gunnar greb fat i Røilbardonen og lod sig glide ned paa Dækket, hvorpaa han fik 2 £. Strafs efter gik han iland og kom først ombord Mandag Aften. Da havde han med sig et Brød til tyve Øre, og det var alt, som han havde faaet for seks og tretti Kroner."

„Det maatte være et farligt Menneske!" udbryder Skipperen.

„Jeg undres paa, om han lever?" spørger Lods'en.

„Nei han døde ganske ung", svarer Skipperen, „han var vist ikke mere end nogle og tretti Aar, da

han saa ud som en Mand paa seksti. Han led frygtelig af Gigt i det sidste."

"De kan vide det", sukker Lodsjen, "jeg sagde saa ofte til ham, at han vilde gjøre Ende paa sig selv, men da bare lo han. Han troede hverken paa Gud eller Djævelen, men han vilde nødig falde overbord og drukne i dybt Vand, sagde han ofte, da han var bange for, at en stor Fisk vilde tage ham, førend han naaede Bunden. Forresten var det umulig at tale om noget alvorlig med ham, da han gjorde Nar af alt saadant. — Saa han fik dø hjemme alligevel?"

"Ja, han døde i Arendal eller hos en Familie, som bor i Nærheden af Byen", svarer Skipperen; "han var rent Krøbling i det sidste. Men saavidt jeg husker, var Presten hos ham efter hans eget Ønske, og han blev vist meget forandret, førend han døde."

"Det var store Ting," vedbliver Lodsjen. Efter en liden Pause fortsætter han: "Gud alene ved, hvor mange Gange han har faldt ned fra Riggen; paa de to Aar, som vi var sammen, faldt han ned to Gange, en Gang fra Formerseraa og en anden Gang fra Mesantoppen. Han var saa uvorren, at det var stygt at se paa ham, naar han laa tilveirs. Han arbeidede for to Mand under Rebning, og naar Seil skulde gøres fast; men han var lige glad, enten han havde noget at holde sig fast i eller ikke."

„Var det i Sjøen, som han faldt ned fra Merse-
raaen?“ spørger Skipperen.

„Midt i Atlanteren“, svarer Lods'en. „Vi lensede
for en hel Storm af Vestenvind med toppede Mersseil;
men om Natten blev „han“ saa grov, at vi maatte
gjøre fast Bovenmersseilene. Gunnar og jeg laa
Side om Side paa Formerseraaen og kavede med
Seilet, som stod tilveirs saa stivt som et Trommeskind,
da Ræerne var temmelig langt fra hinanden, og „han“
blæste temmelig „tot“; men Gunnar mente, at Seilet
skulde bøje sig, og dermed hoppede han op paa Bugen
af det, som i samme Dieblis faldt slapt ned, idet
Skipperen befalede Rormanden at løfte til Binden, og
med engang dratlede Gunnar nedover. Jeg for min
Del troede, at han faldt udenbords og skreg ned alt,
hvad jeg kunde: „En Mand overbord!“ Neppe havde
jeg faaet den ene Seising rundt Seilet, førend Gunnar
atter var ved min Side og bad mig for Guds Skyld
ikke skrige saa høit, da jeg gjerne kunde skræmme den
gode Bind, sagde han spøgende. Da vi sidenester kom
ned paa Dækket, fortalte han, at han gled ned paa
Undermersseilet, derfra paa Joffen og ned paa Baffen,
hvor han blev siddende noksaa pent paa Gangspillet.
Han tænkte først paa at blive paa Dækket, men da
jeg skreg saa svært, maatte han op og saa mig til at
tie. Den anden Gang faldt han ned fra Mesantoppen,

og da slog han et stort Hul i sit Hoved. Skipperen vilde straks faa ham ind i Kabytten for at forbinde ham, men Gunnar sagde tørt: „Skjænk mig et Par Drammer, Kaptein, det vil gjøre bedre end alt andet, for jeg er lidt svimmel i Hovedet.“ Skipperen skjænkede ham, og ti Minutter efter var Gunnar paa Storbramseil og gjorde det fast; men da han kom ned paa Dækket, besvimede han. Om et Dieblis var han imidlertid lige god Kar igjen.“

„For ikke Gunnar en Gang med en Tjømaling?“ vedbliver Skipperen.

„Da Grisen faldt overbord, mener De?“ siger Lodsjen.

„Ja vel“, ler Skipperen, „hvorledes gif det for sig?“

„Det var ombord i gamle „Familien“ fra Nøtterø“, vedbliver Lodsjen; „ikke den „Familien“, som nu lever, der er forresten flere af samme Navn omkring Tønsberg. Gunnar var Baadsmand med Briggen, og paa Hjemveien om Høsten, dyblastet med Kul, fik de saameget Kuling af Sydvest, at den gamle „Asken“ holdt paa at revne. Skipperen eiede baade Skuden og Lasten, men han havde ingenting asfureret. Han kunde ikke faa Briggen asfureret, om han aldrig saa gjerne vilde, da den hang sammen af bare Beg og Tjære. Skanseflædninger og alt indenbords var ful-

sværtet. De havde en Gris ombord, som Skipperen gik og saa paa hele Dagen, og den var saa fed, at den havde ondt for at reise sig. En mørk Nat midt i Nordsjøen havde Gunnar Bagt paa Dækket og stod forud ved Fokkemasten paa Udkig. Det var temmelig høi Sjø, og ret som det var, fik de en Skulp ind midtskibs, hvor Grisehuset stod fastsurret paa Storlugen. Gunnar skulde netop løse af ved Roret og gik agterover, da en stor Sjø væltede sig ind; men han var som en Rat i Fokkeriggen for ikke at blive altfor vaad — han havde vel ikke Sjøstøvler den Gang heller. Medens han stod i Riggen, fik han se noget glide ud gennem en stor Lem i Skanseflædningen, og med det samme hoppede han ned paa Dækket skrigende: „En Mand overbord!“ Skipperen var paa Dækket og kom forover. Da han mødte Gunnar, foldede han sine Hænder og sagde: „Herre Gud, Baadsmand, det er plat umulig i en Nat som denne at bjerger en Mand; Gud være hans Sjæl naadig!“ Gunnar kunde intet befale eller gjøre. Førrend han løste af ved Roret, vilde han se efter, hvem der var den ulykkelige — han havde en svag Mistanke om, at det maatte være Grisen, da han ikke havde hørt noget Skrig. Idet han kom forbi Storlugen, fik han se Døren til Grisehuset staa aaben. Han tittede ind og fik se, at Grisen var forsvunden. „Det var altsaa den, som gik

overbord og — Fred med den", tænkte Gunnar. Derpaa gik han agterover, hvor Skipperen stod og saa udover Sjøen. Idet Gunnar passerede ham, sagde han meget tørt: „Gud ske Lov, Kaptein, det var bare Grisen, som gik overbord." „Død og Pine!" raabte han: „Lof, lof, bras op og baf Agterræerne, Baadsmand, fap Surringerne paa Baaden!" — Gunnar saa paa ham og svarede: „Det er plat umulig i en Nat som denne at bjerger en Gris." Dermed gik han bort til Roret, medens Skipperen blev staaende og fløede sig i Hovedet over Tabet af Grisen, som havde faaet saamangen god Bid Mad."

„Han bjergede altsaa ikke Grisen?" siger Skipperen.

„Nei, Kaptein, der var ingen, som vilde lægge to Pinder i Kors for at bjerger Grisen, naar Skipperen ikke vilde gjøre det mindste for at bjerger en Mand", svarer Lodsjen.

„Det kan saa være", siger Skipperen smilende, og idet han ser paa Kloffen, udbryder han:

„Bed De hvormange Kloffen er, Lods?"

Lodsjen gisper, flør sig i Hovedet og siger:

„Den er vel snart tre, halv fire!"

„Den er halv seks, Lods, nu skal vi snart faa en god Kop Kaffe", siger Skipperen, idet han ringer paa Kloffen.

Straks efter kommer Stuerten ind og dækker paa Bordet. Lods'en gaar imidlertid ud paa Dækket og kommer efter en liden Stunds Forløb atter ind. Idet han ryster lidt paa sig, siger han:

„Tykt endnu, Kaptein, men „han“ begynder straks at regne, og da vil De muligens være i Christiania inden Aften. Jeg syntes, at jeg hørte en Dampbaad pibe, og dersom jeg ikke tager skammelig fejl, var det Biben til „Kong Oscar“, og den tager gjerne tre store Skibe paa Slæb — flink Baad til at trække, og Skipperen er en noksaa bra Mand at affordere med. Der er mange af disse Dampskibsførere, som synes, at de er bedre end alle andre Mennesker; jeg vil ikke tale om dem, som er kommen saalangt, at de faar en Passagerbaad at føre; thi de er saa vigtige, at det ikke gaar an for en simpel Mand at tale til dem. Men, som sagt, Kaptein, kommer en Dampbaad, skal vi ikke forhaste os.“ Derpaa vender Lods'en sig til Stuerten og tilføjer:

„Skulde Dampbaaden komme paa Siden, medens vi spiser, Stuert, og Dampskibsføreren spørger efter Kapteinen, saa bare sig, at han netop spiser Frokost. Vil han tale med os, kan han umage sig over Rækken!“

Stuerten nikker paa Hovedet, idet han sætter Kaffe-standen paa Bordet. Derpaa beder han Skipperen og Lods'en være saa god at spise. De efterkommer straks

Anmodningen. Stueren har bagt ferskt Hvedebrød, og idet Rodsen tager et Stykke, ser han paa det og siger:

„Kan Stueren bage saadant Brød? Jeg skulde næsten tro, at De havde været iland med Baaden for at købe Brød.“

„Han kan gjøre alting ligesaa godt som den bedste Kofke i et stort Herskabshus“, svarer Skipperen; „men han har ogsaa stor Hyre. Nu har han været med mig i fire Aar.“

„Men han lønner sig nok, naar han er saa flink,“ siger Rodsen. „Det er rent syndig at se, hvorledes Maden bliver behandlet ombord af mange Grisegutter, hvilke Skipperne faar for et halvt Snes Kroner om Maaneden; men de Gutter koster Skuderne mange Kroner efter mit Skøn. De slaar jo ud det halve, og Maden, som de koger, er ofte uspiselig. Jeg har selv hørt flere af dem sige: Jo mere vi ødelægger, desto mere har vi om Maaneden, og hvor ofte har ikke den bedste Skude med den bedste Kaptein blevet et rent Helvede bare for en saadan Griseguts Skyld. Skipperen kjøber god Proviant, men hvad kan det hjælpe, naar han ikke kan faa kogt den ordentlig!“

„Ja, det er vist og sandt“, svarer Skipperen. „Jeg for min Del har altid forhyret en voksen Mand som Stuert; thi jeg anser en god Kof ombord ligesaa nød-

vendig, som en flink Kofke hjemme i et Hus. Vi har mange Eksempler paa, at en Mand kan tjene meget godt og være saa ordentlig, som nogen kan være; hvis han ikke har en flink Kone, som forstaar at stille Mad og styre Huset, saa bliver det bare Fant med ham, og han har ofte knapt det daglige Brød. Alffurat det samme er Tilfældet ombord: Har jeg en flink Stuert, overlader jeg ham hele Provianten og alt det, som hører til Kabysjen; har jeg derimod en Gutunge, saa maa Andenstyrmand, ret som det er, forlade sit Arbeide for at veie ud baade det ene og det andet, og det hele bliver, fort sagt, noget stort Søl. Jeg har ikke hørt den mindste Klage over Maden, siden jeg blev Skipper, men jeg har ogsaa været meget vanskelig i Balget af mine Stuerter. Re-deren har engang talt til mig angaaende Stuertens Hyre, hvilken han fandt var temmelig høi, men da jeg forklarede ham Fordelen af at have en saadan Mand, fandt han det aldeles i sin Orden, og det samme vilde enhver fornuftig Skibsreder gjøre, naar bare Skipperne vilde og turde optræde lidt mere selvstændig."

Lodsen ser forundret paa Skipperen og siger:

„Derfor alle Kapteiner vilde tale saaledes, vilde det snart blive slut med Rømningen ombord i de norske Skibe — —"

„Om Forladelse Lods", afbryder Skipperen. „De

nævnte Rømning; jeg skal sige Dem det bedste Middel mod den, og var jeg Konge, skulde det blive gjort fortere en almindelig, nemlig: I enhver norsk Ruff skulde ophænges et fuldstændigt Spisereglement, ligesom der findes ombord i de svenske, hvor Mandskabet faar indtil et vist Kvantum af Peber og Eddike. Hvad tror De en norsk Skipper vilde sige, dersom en Mand kom og bad ham om lidt Peber paa Ertesuppen? Han vilde tro, at den Mand maatte være gal, som kunde forlange saadant. Dernæst skulde alle Skibe paalægges at forhyre en voksen Mand, som kan koge Mad, til Rof. Alle Fjolkelugarer skulde gøres større og rummeligere, thi mange Sjøfolk lever som Svin — ikke som Mennesker — ene og alene for Ruffens Skyld. Man maa jo ofte frybe, naar man skal ind. Endelig skulde ethvert større Skib, som gaar i Langfarten, være forsynet med et lidet Bibliothek af nyttige og morsomme Bøger, som skulde udlaanes til Mandskabet. Et saadant lidet Bibliothek vilde ikke blive saa farlig kostbart. For et Par hundrede Kroner vilde en Skibsreder faa mange Bøger, og Skipperen kunde efterhvert anskaffe flere. Dersom jeg bliver Stortingsmand, Rode, skal dette komme fore i Tinget, og jeg er vis paa, at jeg vil faa mange med mig, naar jeg fortæller ligetil, hvorledes Sjøfolk har det ombord. Der er nok af dem, som beklager og taler om Sjøfolks

Rømning; men der bliver ikke gjort stort for den. Det hjælper ikke meget at rable lidt her og lidt der i Aviser; man maa vise det i Gjerninger, at man virkelig vil gjøre noget, og dersom man vil gjøre noget, maa man gaa lige til Hovedet og faa Loven forandret. Jeg kjender en Skibsreder hjemme hos os, som holder det ene Foredrag efter det andet om Sjøfolks Rømning; han har altid lange Lister med Opgaver over, hvad Rømningen har kostet ham i Aarets Løb; men han har ikke Raad til at forhindre voksne Stuerter, som forstaar at lave Mad, — kun unge Gutter, som oftest fra Landet, der ikke har mere rede paa at koge Mad end Katten paa Senep. Mange vil gjerne gjøre sit bedste for sine Medmennesker — naar det ikke koster noget."

„Aldeles sandt hvert Ord, Kaptein; dersom jeg ikke selv havde hørt Dem tale, kunde jeg aldrig troet, at en Kaptein havde talt saaledes", svarer Lods'en. „Kostholdet bliver der altid flaget over. Jeg har ladet mig fortælle, at der i Loven staar god og forsvarelig Kost, og forsvarelig Kost kan jo læses og udtydes paa mange Maader. Dersom man, som De sagde, fik et Spisereglement ophængt i Kuffen, vilde det blive meget bedre baade for Skipper og Mandskab; thi naar Skipperen overholdt det, og Mandskabet alligevel flagede, kunde han blot pege paa Reglementet, og

da havde han Ryggen fri. Jeg var oppe i Tønsberg med en gammel Brig for en fjorten Dage siden, og der ombord var det stengt. Koffen, en liden Gutunge, som vel neppe var komfirmeret, var saa svart som en Feier, der ikke har vasket sig paa en Maanedes Tid. Det var en Lørdag, og som sedvanlig var det Støffisk og Belling til Middag; men Fisken var saa haard, at jeg ikke kunde faa Magt med den, og Bellingen var uden Sirup. Skipperen og Styrmandene kom med hver sin Flaske Sødstof, og jeg fik lidt Sirup af Skipperens Beholdning. Men naar en Skude ikke har Raad til at holde sød „Danskemestervelling“ til Kahytten, da burde den ligge hjemme hele Aaret, synes jeg — —“

Pludselig høres et Dunk paa Siden. Rodsen lytter og nisser til Skipperen:

„Det er Dampbaaden, Kaptein, lad den blot komme, vi har intet Hastverk; „han“ er vistnok ikke saa tyk endda op i Fjorden, siden Dampbaaden har fundet os; vilde „han“ bare flarne lidt mere, er jeg sikker paa, at vi faar se flere Dragbaade paa Bugten. Nu er denne alene for Diebliffet, og De kan være vis paa, at han ved, hvad han vil have. De maa ikke give ham mere end høist seksti; dersom han vil tage flere, byder vi ham femti Kroner!“

Straks efter banker det paa Kahytdøren, og inden Skipperen faar sagt „kom ind“, træder Dampskibsfø-

reren ind og nævetages med Lods'en og Skipperen, idet han siger:

„Velbekomme Spisen.“

Efter at have sat sig ned tilføjer han gnidende sine Hænder:

„Surt Veir i Dag, Kaptein!“

Skipperen byder ham en Kop varm Kaffe, hvilket bliver modtaget med Tak.

Dampskibsføreren aabner Samtalen:

„Mange Skuder i Fjorden, Lods?“

„Vi saa ingen igaarastes efter os, men jeg syntes, at jeg saa et Par Ankerlanterner i Nærheden af „Hortens Kraffen“ i Nat“, svarer Lods'en, „og det er vel Fartøier, som skal op til Christiania; de har gaaet længere ind for at saa grundere Ankerbund — formentlig bare Smaaskuder.“

„Ja vel, ja vel“, siger Dampskibsføreren, og idet han ser paa Skipperen, spørger han:

„Skal De tage Dampbaad idag da, Kaptein; „han“ er temmelig tyk, men jeg fandt Veien hid, saa vil jeg vel med Guds Magt finde Veien tilbage igjen?“

Skipperen ser paa Lods'en og siger:

„Hvad siger De, Lods? Lods'en og jeg er gamle fjendte, ser De; han er fjendt med Forholdene her, og jeg har aldrig været her før, saa at han har Kommandoen for Diebliffet.“

„Saalænge „han“ er saa tyk, ligger vi meget godt, her vi ligger“, svarer Lods'en, og idet han reiser sig op og ser paa Barometret, som hænger i Skyligtet, vedbliver han:

„Spaamanden falder igjen, jeg tænker næsten, vi har Sydvesten, førend vi ved om det, og da har vi ikke Brug for nogen Dampbaad.“

Dampskibsføreren flør sig i Hovedet, idet han siger:

„Det tror jeg knapt, Lods; jeg for min Del tror, at vi faar Ruling af Østenvind, da Maagerne fløi i flokkevis opover Fjorden, og det er sikkert Merke mod Storm i Søen.“

„Ja, mod Vestenvind og Ruling har jeg lagt Merke til det samme, men jeg har aldrig seet, at Maagerne har søgt op i Fjorden mod Østenvind“, svarer Lods'en leende og tilføier, „hvad vil De have for at trække op til Byen?“

„Jeg skal gjøre det for nitti Kroner, det burde være hundrede, men det er det samme, jeg skal gjøre det for nitti“, svarer Dampskibsføreren.

„Er de det billigste?“ spørger Lods'en og ser paa Skipperen, hvilken lader, som om han intet har at gjøre med den Sag.

„Jeg kan ikke gjøre det billigere“, gjentager Dampskibsføreren; „Kul og Folkehjre er saa kostbar om

Dagen, at der bliver intet tilovers, hvormeget vi end ligger ude og slider."

"Fragterne er saa smaa, at jeg ikke kan give saa meget", siger Skipperen og ser paa Lods'en, der er af samme Mening.

"Hvad vil De give, Kaptein?" spørger Dampskibsføreren, idet han reiser sig og gjør Tegn til at gaa.

"De har forlangt saa meget, at jeg ikke vil byde noget", svarer Skipperen.

"De kan altid gjøre et Bud, Kaptein, det koster ingenting!" vedbliver Dampskibsføreren.

"Siden De endelig vil have et Bud, saa byder jeg femti Kroner! De trækker jo denne „Afsk" op paa nogle Timer!" siger Skipperen.

"Det er umulig at gjøre det for den Pris, Kaptein," svarer Dampskibsføreren, og idet han beder „god Morgen", gaar han ud. Strafs efter kommanderer han forover, og Dampbaaden forsvinder i Taagen.

"Han gif med en Gang", siger Skipperen, idet han ser paa Lods'en: „Vi burde maaske lagt paa nogle Kroner, saa havde han taget os med det samme!"

"Vær ganske rolig, Kaptein", svarer Lods'en, „om et Kvarters Tid er han her igjen, og da byder vi seksti; vil han ikke gjøre det for den Pris, saa lad

ham bare gaa, der kommer straks flere; dette er nemlig passende Veir for Dampbaade!"

Saa snart Skipperen og Lodsen er færdig med Raffen, gaar Lodsen ud paa Dækket, hvor han møder Styrmanden, der allerede har alle Mand paa Dækket i Arbeide med at pumpe lens. Lodsen vender sig til ham og siger:

„Naar De er færdig med Pumpningen, saa hiv under Ankeret, Styrmand; „han“ begynder at lette i Horisonten, ser jeg!"

„Ja vel, Lods“, svarer Styrmanden.

Rekke har Styrmanden udført Lodsens Ordre, før end Dampbaaden atter er paa Siden. Lodsen spadserer op og ned paa Dækket sammen med Skipperen, og begge lader, som de intet har hørt eller seet, da Dampskibsføreren pludselig raaber:

„Har De betænkt Dem, Kaptein?"

Lodsen vender sit Hoved og siger:

„Vil De have vort Kabeltaug, siger De?"

„Ja, for otti Kroner“, svarer Dampskibsføreren.

„Jeg giver Dem seksti!“ raaber Skipperen.

„Det er for lidet, Kaptein, giv mig sytti!“ beder Dampskibsføreren.

„Ikke en Dre mere end seksti“, svarer Skipperen.

„De er for haard, Kaptein, lad os dele „Tifro=

ningen", saa bliver det fem paa os hver!" vedbliver Dampskibsføreren.

„Som jeg har sagt", svarer Skipperen og vender sig fra ham.

„Kom med Slæberen, Styrmand, jeg faar tage Dere alligevel!" raaber Dampskibsføreren.

Lodsen ler til Skipperen og siger:

„Han kom igjen, Kaptein; billigere Dampbaad er det umulig at faa, og jeg forstaar i Grunden ikke, hvorledes han kan gjøre det for den Pris."

Ankeret hives op under en munter Sjømandssang, og straks efter slæbes Skibet med noksaa god Fart opover. Lodsen gaar paa Kahyttaget og vinker med en stor, bred Haand engang imellem til Stormanden, hvorledes han skal styre. Nu og da stanser Lodsen, tager af sig Syndvesten, flør sig i Hovedet og gisper hjertelig godt, derpaa tager han et Par gode Tag i sine Bukselommer, — han er lidt utidig af sig, da han ikke har været af Klæderne paa tre Døgn, og tre Glas Whiskentoddy var formeget paa en Gang — saa vandrer han atter op og ned. Skipperen, der har vasket sig og taget paa en gulagtig Stivskjorte fra Skuffen, kommer ud i Skjortecærmene.

„Skal det være en „liden en" paa Morgenkvisten, Lods?"

Lodsen smiler og siger:

„Small drop in the morning is better, than nothing the all day, captain.“ Derpaa rusler han ind i Kahytten, hvor Skipperen skjænker ham et halvt Olglas med Whisky.

„Fuld Mand, fuld Dram; skaal Lods!“

I det Lodsens tømmer sit Glas, takker han Skipperen for Samværret og ønsker Guds rige Velsignelse baade over ham og Skibet. Skipperen griber Lodsens stive Haand, trykker den varmt og takker ham for godt Selskab. — Det var ikke frit for, at der perlede en blank Draabe i Skipperens Øie, da Lodsens gik ud. Kommen op til Drøbak, faar Sjølodsens sin Afklarering, og der kommer en ny Lods ombord. Sjølodsens faar sit Lommeværk flædt fuldt af Skibskavringer og et stort Stykke Kød til Niste paa Hjemveien; derpaa nævetages han med de fleste af Mandskabet og takker Skipperen atter for god Behandling, og saasnart Toldvæsenet er færdig med at forsegle Skibet, reiser han iland med dets Baad, hvorved han sparer en halv eller en hel Krone.

Man ser straks paa Drøbakslodserne, at de hører til den mere civiliserede Verden; thi enkelte af dem kommer ombord med „Fadermordere“, — noget som man aldrig vil se paa en Sjølods. Sjølodsens Hals er gjerne omviklet af et solid, tykt og varmt Skjær, enten det er Vinter eller Sommer, og „Fadermordere“,

tror jeg knapt, han nogensinde har Brug for. Men
 dersom man kommer hjem til en saadan gammel Lods,
 og man bliver fjendt med ham, vil man finde et
 Hjerte saa varmt, som det kan slaa i en fattig Synders
 Bryst!

En fin Skipper.

Engang var jeg saa heldig at blive Styrmand med en meget fin Mand, det vil sige: Han var hjemme anseet for en meget dannet og nobel Mand, da han altid gik med „toppet Bøs“ og Stof, og om Høsten, naar Nysneen havde lagt sit hvide Teppe paa Jorden, brugte han blaa Briller, hvilke flædte ham saa godt, at han gik med dem hele Vinteren. Da jeg underhandlede med ham om Styrmandshyre, gjorde han et imponerende Indtryk paa mig, og, Skam at sige, glædede jeg mig over hans daarlige Dine, da jeg indbildte mig, at han ikke havde godt for at se enkelte Mangler ved Riggen og saadant mere ombord; men ved nøiere Bekjendtskab erfarede jeg, at han havde ligesaa gode Dine som nogen Stjernefisker. Første Dag jeg kom ombord, gjorde han mig opmærksom paa, at en af Mandskabet altid maatte staa færdig med en Kastende, naar han kom roende. Jeg kunde desværre ikke afse nogen af Dæksfolkene, men jeg gjorde et Taug i Orden og hang det i Kabysen, hvor en svart Gut-

unge regjerede; jeg paalagde denne at holde skarp Udkig med Skipperen, og saasnart Skipperen viste sig et Stykke fra Skibet, skulde han stille sig paa Ræffen med Tauget i Haanden.

Saalænge Lodsjen var ombord, tronedes Flos hatten paa Skipperens Hoved, og de blaa Briller var ogsaa i Brug, da Solen var temmelig varm den Dag, vi forlod Hjemstedet; men saasnart Lodsjen havde forladt os, og Sjøvagten var sat, kom Skipperen paa Dækket iført ganske andre Klæder. Det var plat umulig at gjenkjende den fine Mand, og jeg har baade før og senere faret med adskillige Skippere, der har været ligegyldige i sin Klædedragt ombord, men denne overgik dem allesammen. Koffen blev efter en Maanedes Forløb temmelig fedtet og laset, men selv han kunde rose sig af, at Skipperen ikke var bedre. En vakker Dag lod jeg en af Mandskabet reparere hans Gangklæder, da jeg syntes, det var Skam at se ham gaa saa fillet klædt; han fandt dette i sin Orden, og hans Mening var vist den, at Styrmanden foruden alt andet Arbejde ogsaa skulde have Opsyn med hans Filler; men efter saa Maanedes Samvær blev jeg saa vant til min Skipperes daarlige Klæder, at jeg gav hans Garderobe en god Dag og lod ham selv sørge for dens Istandsættelse.

De første to Maaneder fik vi et halvt Pund Sukker hver ugentlig i Kahytten til vor Kasse og The,

hvilket er det sedvanlige Kvantum; men en vakker Dag var Sukkeret opbrugt, og Skipperen befalede Andenstyrmand at udveie et Pund Sirup istedenfor Sukker. Skipperens Flaske fuld af brændt Sirup blev lagt i hans Køje, da han hver Morgen drak Kaffe Klokken fire. Hver Frokost maatte Koffen stege et Par Stykker Skinke, som Skipperen spiste, idet han lod os Styrsmænd sidde og misunde sig hver Bid. Derksom han ikke kunde spise alt, bød han aldrig os noget, da det maatte gjemmes til næste Dag; men han havde en Masse farlige Fiender i smaa røde Myrer, hvilke vrimlede over hele Skibet og skaffede os mangen søvnløs Nat og Frivagt om Dagen. Skipperen vidste imidlertid Raad for dem, han lod Koffen smøre Tjære rundt Kanterne paa en Tallerken. Næste Dag var Tallerkenen besaaet med Myrer, der stod paa to Ben og kjæmpede sig til døde for at komme fri af Tjæren; men Skinken smagte Skipperen lige godt, og han havde tre store Skinker hængende i sit private Rum.

En Dag klagede Skipperen over alt det Smør, som blev opbrugt i Kahytten, og han vidste intet bedre Raad end at udveie ogsaa Smør til os, hvilket Andenstyrmand og jeg fandt aldeles i sin Orden; men da vilde vi have hver vor Smørkop for at se, hvem der var den værste til at spise Smør. Skipperen fandt dette besynderlig, da han mente, at vi fremdeles kunde

bruge en Kop, men jeg sagde rent ud, at jeg vilde have min egen Kop, dersom det blev udveiet. Jeg for min Del har aldrig været glad i meget Smør, derfor vidste jeg, at jeg skulde klare mig længere end baade Skipperen og Andenstyrmanden, som begge spiste Smør af Hjertens Lyst. Smøret blev udveiet, og vi anskaffede os hver sin Smørkop.

Efter en meget lang og stormfuld Rejse kom vi endelig over til Amerika; Skipperen var straks den fine Mand isørt sin Floschat, da han gik iland. Sent om Aftenen kom han ombord og klagede over daarlig Luft i Kahytten. Andenstyrmand og jeg havde længe haft Mistanke om, at noget var galt i Skipperens private Rum; men vi havde ingen Nøgel, og det Rum laa udenfor vort Herredømme. Skipperen saa alvorlig paa Andenstyrmand og spurgte ham, om hans Proviant var i Orden, Lugten forekom ham at maatte skrive sig fra raaddent Kjød eller lignende. Andenstyrmand sagde, at Beholdningen af Kjød og Flesk ikke var større, end han godt kunde have Die med det. Skipperens private Rum blev efterseet, og saasnart Døren aabnedes, vrimlede det af Marf ud over hele Kahytten. Skinkerne havde faaet Liv og kunde bogstavelig talt frybe; Skipperen fløede sig bag Dret og beklagede sig i høi Grad, uden at jeg kunde finde Ord for at udtrykke mine Følelser for hans „vandrende“ Skinker.

Skinkerne og mange Liv med dem fandt sin Grav i Vandet, medens Skipperen maatte gaa iland og tage Logi for Natten paa et Hotel, da Lugt og Kryb umuliggjorde al Søvn.

Man kunde nu ikke forlange, at Skipperen skulde købe Sukker til Kahytten, efter at han havde været saa uheldig med sine Skinker; men desto mere Sirup købte han. Et stort Fad blev bragt ombord, hvilket Andenstyrmand paastod var en kondemneret og frosten Bare, da det var umulig at faa Siruppen til at flyde. Hver Udveinings Dag gif han glip af en hel Frivagt, og han ønskede baade Skipperen og Siruppen did, hvor Peberen gror. Andenstyrmand og jeg sparede al vor Sirup, og en Dag havde vi ti Flasker hver. Koffen maatte for en Stund forlade sit Pausalun, medens vi fik over en Gryde og kogte Siruppen, indtil det blev et Slags kogt Sukker, og siden havde vi baade sød Kaffe og The, medens Skipperen holdt sig til Flasken.

Fra Amerika gif vi til London lastet med Hvede; Skibet var udmerket godt og skikket for alslags Last. Strafs efter Ankomsten til Englands største By fik vi en Dag Besøg af et Par Skippere fra Hjemstedet; den ene førte et stort Skib og kom fra Vestindien med Sukker. Jeg havde allerede været ombord hos ham, og hans Styrmand forærede mig ca. fem Bund Budder-

sukker, som jeg gjemte i mit Rum sammen med min Smørkop. De fremmede Skippere blev buden til at drikke Kaffe med os, og Andenstyrmand og jeg kom ind med hver sin Smørkop og tog Plads ved Bordet. Vor Skipper var meget spendabel den Dag og trafte-rede med smaa engelske Kjeks, hvilke vi Styrmand be-tragtede med en vis Frygt, da vi var hange for at forgribe os paa dem. Under Maaltidet kom den ene Skipper til at benytte sig af min Smørkop, hvilket jeg fandt ikke at være i sin Orden, og idet jeg tog Smørkoppen til mig for at undgaa et nyt Angreb, sagde jeg alvorlig:

„De maa undskylde, Kaptein, jeg har Begt paa mit Smør. Vil De have Smør paa Deres Kjeks, saa hold Dem til ham, som har indbudt Dem!“

Min Skipper gav mig et Sideblik og rødmede over hele Ansigtet; men jeg sad saa dum som en Østers og bearbejdede en forbrændt Rugkavring og lod, som om intet var påseret. De fremmede Skippere begyndte at skoggerle, og den ene spurgte, hvad Slags Kar han var, som veiede Smør til sine Styrmand, hvorlænge han havde et Smørkvarter, hvor stor Overvegt Styr-mændene fik og endelig, hvormange blanke Knapper han ventede at faa af Rederen, naar han engang kom hjem? Andenstyrmand sad og smaalo i sit røde Skjeg, men jeg forandrede ikke en Mine. Siden var der ikke mere

Tale om Bøgt paa Smør til Kahytten; vi fik saameget, som vi ønskede, og naar Skipperen havde en Mundfuld ekstra Kost, fik vi altid vor broderlige Del og vel det; thi der blev en ganske anden Levemaade ombord, og Andenstyrmand velsignede hin Dag, saalænge jeg var sammen med ham.

Vor Skipper var meget reel i Pengeveien. Mandskabet fik aldrig Penge uden hver Lørdag, og da var alle Mand fri efter Klokken to om Eftermiddagen. Han sad da med en overlegen Mine foran en gammel Sekretær, som var forsynet med en Skive til at slaa ned. Jeg som første Styrmand maatte altid gaa først ind, og siden gif det nedover efter Rangen ombord; Koffen var selvfølgelig den sidste. Strafs før Afgang fra London kom en Jungmand grædende hen til mig en Onsdag Aften og spurgte, om jeg kunde laane ham et Pund (atten Kroner), da han endelig maatte sende lidt hjem til sin Moder. Han havde netop faaet Brev, hvori der stod, at hun pludselig var bleven syg, og hun bad ham indstændig sende hende blot nogle Kroner til Medicin og Doktor. Gutten havde allerede været hos Skipperen og klaget sin Nød, men denne henviste ham til den engang givne Ordre. Skipperen havde hørt nok af slige Historier, og naar han havde sagt en Ting, stod det fast.

Jeg spurgte Gutten, om han havde banket paa

Døren til Skipperens Kahyt, da han gik ind for at bede om Penge til sin syge Moder. Gutten svarede nei, det kunde aldrig falde ham ind; thi det havde han aldrig gjort ombord i andre Skibe, som han havde faret med. Jeg sagde da til ham:

„Gaa nu bort i Kuffen og vask dig godt og pudse dit Haar pent, kom saa hid til Kahytten og bank paa den ydre Dør, bank først lavt, siden høiere, indtil du faar Svar; naar du hører Skipperen sige, kom ind, gaar du ind i Gangen, og saa banker du atter; hvis Kahytdøren staar aaben, maa du banke paa Bæggen, indtil Skipperen atter beder dig komme ind. Naar du kommer ind, gør du et dybt Bue og siger: Undskyld, Hr. Kaptein, at jeg er saa fri at komme ind paa en ulovlig Tid for at bede om Penge; men min Moder ligger syg og venter saare paa nogle Kroner fra mig, dersom De, Hr. Kaptein, vil af Deres Godhed give mig atten Kroner, saa er jeg sikker paa, at et sygt Moderhjerter hjemme i Norden vil bede godt for Dem og Deres udmerkede Seiler!“

Gutten lærte Ordene udenad og ilede til Kuffen for at vaske sig; straks efter kom han skridtende agterud og gjorde affurat, som jeg havde befaleet ham. Skipperen sad netop foran sin kjære Sekretær og var i Berlehumør, hvilket jeg kunde se paa den røde Tyrkerhue, der sad paa tre Haar paa hans Hoved; naar

han var grættet, blev han hed og varm, og da slængte han Tyrkerhuen bort i den første den bedste Skanfrog. Jeg stod i den ydre Gang for at se, om Gutten bar sig rigtig ad. Saa snart det bankede paa den ydre Dør, raabte Skipperen: „Kom ind, kom ind!“ Og da Gutten bankede paa den indre Dør, der stod aaben, raabte Skipperen: „Kom ind“ tre Gange! Gutten steg ind med et alvorligt Ansigt, og med hævet Stemme fremsagde han Ord for Ord, hvad jeg havde lært ham. Skipperen saa paa ham et Dieblis, som om han vilde spørge ham, hvorledes han havde lært saa pene Manerer. Derpaa tog han op sin Pengepung og spurgte Gutten, hvormeget han ønskede. Gutten funde gjerne faaet hele sin Hyre, der var intet iveien; men da han atter kom ud paa Dækket, foreholdt jeg ham, at han paa ingen Maade maatte fortælle nogen af sine Kamerater, hvorledes han havde faaet Penge paa den ulovlige Tid; thi dette var et Middel, som jeg kun brugte, naar jeg ikke saa anden Udvei for at skaffe mig selv Penge, da Skipperen negtede mig Penge i Ugedagene saavel som Mandskabet.

Jeg studerede længe paa, hvorledes jeg skulde faa Skipperen til at aflægge den stygge Bane at gaa saa elendig klædt i Sjøen; han havde Klæder nok, men alle var for gode til dagligt Brug ombord, syntes han, og jo længere vi blev ude, desto værre blev han. Jeg

havde ikke Mod til at gaa lige ind paa ham og sige ham min Mening angaaende hans Klædedragt, da jeg vidste, at han i alle Ting stod over mig, og jeg vilde nødig miste hans Gunst, som jeg forlænge siden var i Besiddelse af; han blev meget let fornærmet, og dette skræmte mig. Først tænkte jeg paa at udstoppe en Fillemand og lægge ind til ham; men da var jeg sikker paa, at han uden videre vilde holde Sjøret, og da vilde han uden Tvil sætte mig som øverste Dommer, hvilket for mig vilde blive en alt andet end behagelig Stilling. Dernæst forsøgte jeg, om han var overtroisk ved at fortælle ham Spøgelseshistorier; thi dersom han havde været det, saa vilde jeg uden Betænkning paa taget mig en Fillemands Skikkelse, og en vakker Nat skræmt ham; sidenester skulde jeg nok udtydet Synet for ham, da han altid kom til mig med alt, hvad han drømte og saa. En stor Del Sjøfolk er meget overtroiske, og forskjellige Nisser findes næsten ombord i ethvert Skib, især ombord i de ældre; men min Skipper troede ikke paa noget saadant, og derfor kunde det ikke nytte mig at optræde som Fillemand i egen ringe Person, da det kun vilde bringe mig en banket Trøje; thi Skipperen var en temmelig haandfast Mand. Endelig fandt jeg paa noget, som blot kostede mig et Arf Papir og lidt Blæk. En Matros havde nemlig rømt fra os i Amerika og efterladt sin Kiste, hvori der laa

en Del Filler. Jeg supplerede disse med de værste, jeg kunde finde, indtil Kisten var næsten fuld. Derpaa lod jeg en Matros affskrive et Brev, som jeg havde skrevet, af følgende Indhold: „Kjære Kaptein, tak for Samværret; jeg testamenterer Dem herved alle mine Filler, som jeg i Sandhed tror vil glæde Dem, da De har en Del før, og naar De nu faar disse ovenikjøbet, saa tror jeg, at De kan holde Udstilling naarsomhelst, da De, saavidt jeg ved, er forsynet med alle Slags Filler. Deres ærbødige Rømling.“

Brevet blev lagt ovenpaa alle Fillerne i Kisten, og jeg sat Nøglen tilside. Matrosen, som affrev Brevet, lovede paa Ære og Samvittighed ikke at sige et Ord. En Dag i Sjøen foreslog jeg Skipperen, at vi skulde holde Auktion over de Gjenstande, som den rømte Matros havde efterladt, da det muligens vilde dække lidt af de Udgifter, som han havde havt med at forhyre en Mand i hans Sted. Skipperen fandt mit Forslag udmærket; vi skulde under alle Omstændigheder faa lidt Moro for Pengene, mente han. Auktionen blev bestemt til Klokken et førstkommende Søndag. Til den fastsatte Tid begyndte jeg at ringe paa Skibsklokken for at melde Mandskabet, at Auktionen skulde begynde. Alle Mand kom paa Dækket, og Kisten blev sat paa Storglugen; jeg kunde dengang en lang Rægle om Auktionsbetingelser, og denne blev modtaget med stormende

Bifald, da jeg fremsagde den. Skipperen havde Tyrkerhuen paa og var i et ypperligt Humør. Kisten blev aabnet, og det første, der mødte Diet, var et Brev adresseret til Skipperen, der straks tog og læste det. Han rynkede Panden og leverede mig Brevet, hvilket jeg flygtig for igjennem. Derpaa begyndte jeg at undersøge Kisten, hvis Indhold var og blev Filler, den ene værre end den anden, og der var ingen, som havde Lyst til at byde paa dem. Et vittigt Hoved gjorde den Bemærkning, at det var Mad for Papirmøllen alt sammen. Efter Raadslagning med Skipperen blev vi enige om at fæste hele Kistens Indhold overbord, men selve Kisten satte vi agterud og indrettede med smaa Rum til Signaflagene.

Da Skipperen og jeg senere kom i Enrum, spurgte han mig, hvorledes den uforskammede Matros kunde finde paa at skrive saadant, efterat han havde forvoldt ham stort Bryderi og mange Omkostninger. Jeg sagde ham da rent ud, at Matroserne havde ondt for at se op til den Mand, der i sin Klædedragt viste sig ligesaa laset og sjusket som dem. Skipperen tog mine Ord til Indtægt, og samme Søndag sendte han hele sin gamle Garderobe til Ruffen og bad Mandskabet dele den, som de var Venner til. En stor Del gik overbord samme Aften, medens en mindre Del kunde bruges.

Da jeg efter to Mars Samvær forlod denne

Skipper, gjorde han mig den Ære og Glæde at fortælle mig, at jeg naarfømhøjest skulde være velkommen ombord igjen, og dersom jeg vilde fare med ham et Aar til, vilde han give mig otte Kroner mere om Maaneden end den almindelige Hyre.

Seks Procent Rente.

Saa trofskyldig som en Sjømand" er et gammelt Ordsprog, og det er vist og sandt i alle Maader, at Sjømændene er trofskyldige, det har jeg mange Beviser for, og hvis det ikke var Tilfældet, vilde mangen fortsmudsket Jøde i Udlandets Kystbyer lide Hungersnød, da de udelukkende lever af Sjømandens surt fortjente Penge. Jeg har ofte undret mig over, hvorfor Sjøfolk er saa trofskyldige; man burde forlange, at Folk, der reiser fra Land til Land, fra By til By, tilsidst vilde blive saa mistroiske ligeoverfor Bedragere og søde Ord, at de ikke turde tro nogen, men det er slet ikke Tilfældet med Sjøfolk. Hvis man kommer til en udenlandsk By, hvor der ligger et Par norske Skibe, og der findes en Jøde, som er Kjøbmand, saa tør jeg forsikre, at halve Besætningen paa de to Skibe kan sees hver Aften i Jødens Butik. Hvoraf kommer det, vil man være tilbøielig til at spørge? Jeg tror næsten, at jeg kan besvare det. Ingen er saa slu som Jøden; saasnart et norsk Skib kommer i Havn, er han den første, som

tager mod det, og han er den første til at laane Mand-
skabet Penge, hvorved man kommer i Gjæld til ham,
og siden føler man sig paa en Maade forpligtet til at
handle hos ham. Størsteparten af vore norske Skippere
vil sjelden lade Mandskabet faa Penge de første Dage
efter Ankomsten til Land; man skal vente, indtil Lasten
er løstet, og Fragten er hævet, og paa den Maade er
jo Mandskabet nødt til at laane Penge af Jøden, da
man ikke kan gaa iland pengeløs i en fremmed By;
det er slemme nok at være uden Penge i en norsk By
end sige i en udenlandsk. Jeg skulde derfor ønske, at
vore norske Skippere vilde lade Mandskabet faa en
Del Penge, saasnart Skibet kommer tillands, da de
derved vil hindre Mandskabet i at laane Penge af Be-
dragere. Jeg har en vis Forkjærlighed for jødiske
Kjøbmænd i Udlandet, derfor maatte jeg have dette
med; men det var om Sjøfolks Troskyldighed, jeg nu
vil fortælle lidt, eller rettere sagt, om min egen Tro-
skyldighed.

Hvormange Gange jeg havde været nede paa
Bryggen for at se, om der ikke begyndte at spores lidt
vaagnende Liv blandt alle de Skibe, der laa i Vinter-
oplag Side om Side, det ved jeg ikke, men saameget
ved jeg, at min Bankbog var bleven temmelig liden,
det vil sige: Dens Indhold af Kroner var svundet ned
til Tallet to med et Par Muller efter. Heldigvis var

Dagene alt lange, og hver Dag kunde jeg vente Seilordre; Raafen var næsten færdig, og saa skulde det atter bære afsted til fremmede Lande.

Paa Hjemveien fra Bryggen mødte jeg en Dag en gammel Skolekamerat, som jeg ikke havde seet paa mange Aar. Han blev meget glad ved at træffe mig og bad mig samme Aften komme op og se, hvordan han havde det, hvilket jeg lovede. Jeg indfandt mig til bestemt Tid og traf der to andre Herrer, som jeg blev presenteret for. Den ene var en ung Skibsfører, og den anden en Bestillingsmand med et Par tusinde Kroners Indtægt om Aaret og Eier af en Løkke med to Gaarde. Jeg tror bestemt, at min Bert satte Pris paa denne Mands Bekjendtskab, siden han uden Omsvøb fortalte mig hans Indtægter og Eiendele. Saasnart vi havde lært hverandres Navne at kjende, satte vi os til Whistbordet, hvor der allerede stod en rygende Mugge med varmt Vand, og vi begyndte straks at brygge og spille. Da Kloffen var elleve, brød vi op, og jeg var allerede Duskamerat med de to fremmede Herrer. Bestillingsmanden satte især Pris paa Sjøfolks Venskab, sagde han, da han var opvokset sammen med dem og altid havde fundet, at de ikke alene var de paalideligste, men ogsaa de mest godhjertede Mennesker, han kunde tænke sig; jeg følte mig en Smule smigret og drak med Glæde Dug med ham, og straks bad han mig komme

op til hans Løffe næste Aften sammen med de to Skibsførere, hvilken Indbydelse jeg med Tak modtog.

Næste Aften besøgte jeg Bestillingsmanden; han boede paa Hegdehaugen og var ugift, men han bar Ring paa højre Haand, og udpaa Aftenen betroede han mig, at han skulde have Bryllup til Høsten, hvilket vilde koste ham mange Penge, da hans Kjæreste var en meget fin Dame, og førend hun kom, maatte han ombytte alle de gamle Møbler med nye.

„Penge nok“, sagde han, „men jeg har de fleste i faste Papirer, som for Diebliffet ikke lader sig sælge uden stort Tab“.

Alt dette syntes ikke at vedkomme mig, og jeg fandt Bestillingsmanden næsten trættende med al sin Snakken om Papirer og Affærer, som jeg ikke havde mindste rede paa; men han talede saalænge med mig om gode Procenter og saadant mere, at jeg tilsidst gik ind paa at laane ham mine to hundrede Kroner, som jeg havde i Banken, mod seks Procent Renter om Aaret, hvilket jeg fandt vilde være en lønnende Forretning, især naar jeg paa samme Tid kunde hjælpe en Mand, som havde været meget forekommende mod mig og havde Eiendomme nok, men for Diebliffet ingen Konstanter; Banken gav mig nemlig blot fire Procent om Aaret.

Jeg tilbragte en meget hyggelig Aften hos Bestil-

lingsmanden, og næste Dag tog jeg mine Penge ud af Banken og leverede dem uden videre til ham; han spurgte mig, om jeg vilde have Sikkerhed for dem ved at tage Pant i hans Indbo; men det kunde aldrig falde mig ind. Min gamle Skolekamerat havde fortalt mig, at Bestillingsmanden var en meget holden Mand, og han for sin Del skulde gjerne laane ham tusinde Kroner, dersom han kunde afse dem; men han havde nok med sin Familie, da han allerede havde anskaffet sig en Kone og et Par skrigende Børn. Nogle Dage efter traf jeg Bestillingsmanden paa Gaden, og da spurgte han mig i al Fortrolighed, om jeg ikke havde flere Kroner at laane ham paa samme Vilkaar, nemlig seks Procent om Aaret; heldigvis havde jeg brugt saamange selv, at det var mig umulig, ellers havde han nok faaet dem ogsaa, da jeg syntes, at det var en meget høi Rente. Saasnart jeg atter kom hjem fra Sjøen, skulde jeg hæve mine Penge hos ham; det var soleklart.

Da Raafen var færdig, hejsede vi vore Seil, og vort gode Skib gled med sagte Fart nedover Christianiafjorden; Byen forsvandt lidt efter lidt, indtil Frognerfæteren saa ud som en liden Dase midt i den grønne Skov. Saalænge Landlugten stikker en i Næsen, føler vi Sjømænd os trange for Brystet, kan ligesom ikke rigtig puste ud; men naar man kommer udenfor Færder, og de sidste Toppe bliver borte, isører man sig Ben-

klæder og Busseruller gjennemtrukket af Tjære, der overdøver al Landlugt; derpaa byder man Fædrelandet et kort Farvel og Tak for denne Gang, og saa er al Sorg forbi.

Skibet skulde hjem om Høsten, sagdes der, saalænge jeg gif hjemme og maalte Gadernes Længde; men da Høsten kom, steg Fragterne paa Vestindien, og Skibet blev lastet med Kul for Portoriko; jeg maatte selvføl- gelig danse med. Undertiden sendte jeg Bestillings- manden en Tanke, og jeg syntes at se ham smile, da han hørte, at jeg blev borte nok et Aar. „Dersom han bliver kjed af at betale mig seks Procent Rente om Aaret“, tænkte jeg, „kan han sætte Pengene i Banken, og jeg faar nøie mig med de Renter, som den giver.“

Efter to Aars Forløb anfrede vi atter paa Chri- stiania ydre Havn, og Dagen efter blev Skibet halet over til Grønlien og vel fortøiet for Vinteren. Jeg vandrede glad hjem og fandt alt i bedste Velgaaende. Et Par Dage efter kom jeg spadserende nedover Kir- kegaden, og hvem skulde jeg vel møde uden min kjære Bestillingsmand, der blev saa glad ved at se mig, at han holdt paa at omfavne mig midt paa Gaden, hvilket jeg fandt noget vel ømt, men jeg fattede mig straks og sagde:

„Du er altsaa gift, kan jeg forstaa, siden du er saa inderlig kjærlig!“

„Ja, jeg er gift“, svarede han, „og du kan tro, at jeg har faaet en elskelig Sjæl til Kone. Nei, hvor heldig at jeg traf dig, nu skal du faa Pengene med en Gang, jeg kommer netop fra Banken!“

Bestillingsmanden stak Haanden i sin Frakkelomme, og jeg smaaled ved mig selv, idet jeg tænkte: „Du er alt fjed af at betale seks Procent om Aaret.“ Imidlertid tog han mig i Armen og sagde:

„Bed du hvad, nu er det saalænge siden, vi var sammen, nu vil vi sandt for Dyden gaa lige ned til „Ingebret“ og spise Middag sammen. Du har ikke nævnt et Ord om Pengene, siden du reiste, og det er ikke formeget, om jeg river i en Middag paa dig!“

Jeg havde ingen Kone, som ventede paa mig, og naar Bestillingsmanden, der havde Kone, kunde være borte fra Hjemmet, syntes jeg, det var Skam at negte ham mit Selskab, og jeg fulgte uden Betænkning med ham. Paa Nedveien talte han om alle mulige Ting, snart var han tilhjør og snart tillands, og jeg syntes i mit stille Sind, at han var bleven frygtelig nervøs, siden jeg saa ham sidst; han forekom mig meget urolig i baade Tale og Geberder — eller ogsaa havde han faaet saameget at tænke paa, siden han blev gift, hvilket jeg som enestaaende ikke kunde sætte mig ind i.

Da vi kom ned til „Ingebret's“ Restauration, gik vi lige ovenpaa, og Bestillingsmanden bad straks om

en Spiseseddel, som han efter et flygtigt Overblik leverede mig. Han bad mig sige fra, hvad jeg ønskede, og da jeg forlangte en halv Portion affogt Flyndre som første Ret, blev han formelig vred og spurgte, hvad jeg mente med en halv Portion. I dag maatte det være udelukkende hele og en hel Flaske Rødvin foruden Drammer og Öl. Vi spiste begge baade længe og godt, og da vi endelig var færdig med Middagen, forlangte Bestillingsmanden Kaffe, Curaçao og Cigarer af de allerbedste. Vi drak Kaffe og røgte af Hjertens Lyst, og Passiaren var meget gemntlig, især fra min Side, da jeg paa to Aar ikke havde nydt saameget Mad og Drikke paa en Gang; Kaffeopperne og hele Værelset syntes at danse for mine Dine, medens Bestillingsmanden ogsaa var temmelig rød i Panden, men han taalte en god Del, og det ene Glas Curaçao forsvandt efter det andet.

Efter tre Timers Ophold hos „Ingebret“ var vi endelig vel forsynede, og nu var det bare Betaling om at gjøre. Bestillingsmanden ringede paa en Bordfloffe, og en Tjener viste sig straks, der atter forlod os, saasnart han hørte, hvad vi ønskede. En Stund efter kom han ind med et Stykke Papir, der lød paa elleve Kroner og fyrsti Ore. Bestillingsmanden saa paa det, og idet han skulde tage op sin Pengepung, gjentog han Beløbet og sagde halvhøit: „Det bliver altsaa tolv Kroner det

hele, seksti Ore i Drifkepenge." Tjeneren bukkede, og et velbehageligt Smil drog sig over hans sliffede Ansigt. Bestillingsmandens Pengepung fandtes imidlertid ikke i nogen af Lommerne i Benflæderne; han blev rent forfræffet, undersøgte Bestelommerne, Sidelommerne og Baglommerne i Frakken med samme uheldige Resultat. Underfrakken blev hentet, og alle dens Lommer undersøgt; men der var ingen Pengepung. Benflæderne undersøgtes atter, Foret i Frakken, ifald det skulde være istykker — men alt var li Orden — kun Pengepungen var forsvunden!

Jeg havde allerede en Gang tilbudt mig at lægge ud saalænge, da jeg syntes, det var fjedelig at se, hvorledes Bestillingsmanden vrængte sine Lommer ud og ind; men han afviste bestemt mit Tilbud og sagde, at Pengepungen maatte være i en af hans Lommer. Tilslidst satte han sig ned, og efter at have siddet en Stund i dyb Tausshed med Haanden paa Panden greb han min Arm og sagde:

„Det er sandt, jeg var hjemme et Dieblif, efterat jeg havde været i Banken, og da jeg kom hjem, bad min Kone om et Par Kroner, og jeg leverede hende Pengepungen, da jeg ikke havde Smaapenge, og hun har formodentlig glemt at give mig Pungen tilbage. Du maa være saa god at lægge ud saalænge, det er tolv Kroner — ikke sandt Dpvarter?"

Tjeneren nikkede bifaldende, og jeg betalte ham tolv Kroner. Bestillingsmanden havde alt faaet sin Oderfrakke paa og var færdig til at gaa, da han pludselig vendte sig om og sagde:

„Bed du hvad, det var nogle ypperlige Cigarer, du maa sandelig laane mig en Krone til, jeg vil have fem af dem!“

Bestillingsmanden fik Kronen og købte fem Cigarer, derpaa vandrede vi atter opover Kirkegaden, og da vi kom op paa Stortorvet, skiltes vi som udmerket gode Venner. Jeg vandrede hjem med Løfte om at besøge ham en af de første Dage.

Jeg var saa sikker paa, at Bestillingsmanden boede paa sin Løfte, at det aldrig faldt mig ind at spørge om hans Bopæl; det vilde jo være fornærmende for en Gaardeier at faa et saadant Spørgsmaal; men jeg maa tilstaa, at jeg blev temmelig lang i Ansigtet, da jeg et Par Dage efter gik op til min gode Bestillingsmands Løfte, og der erfarede, at Løften var solgt for et Aar siden, og Bestillingsmanden havde leiet sig en liden Bekvemmelighed paa tre smaa Værelser i Pilestrædet. Tre smaa Værelser og gift Mand forundrede mig mest, da han som Ungkarl havde fem store Værelser. Imidlertid gik jeg nedover, og da Pilestrædet faldt i min Vej, besluttede jeg at se indom; ikke saameget for Pengenes Skyld, som for at faa et Glimt

af hans elskværdige Kone. Jeg var nylig kommen hjem, og for Diebliffet behøvede jeg ingen Penge. Nummeret paa Gaarden havde jeg faaet opgivet, og den var let at finde; men da jeg kom op i den angivne Etage, stod der ikke min Bens Navn, men et ganske andet. Jeg vilde dog undersøge Sagen lidt nøiere, og uden videre ringede jeg paa. En ung Dame kom ud; jeg bukkede, skrabede og bad den smukke undskylde min Paatrængenhed, hvilket hun besvarede med et venligt Smil, derpaa fremsagde jeg mit Grinde og spurgte, om der ikke havde boet en Bestillingsmand ved det og det Navn. En let Rødme for over hendes Ansigt, idet hun bejaede mit Spørgsmaal og sagde: „Han boede her tre Maaneder, men da han ikke kunde betale Husleien, maatte Papa sige ham op, og siden har vi boet i hans Bequemmelighed.“ Det var ikke frit for, at jeg følte mig en Smule indigneret paa Bestillingsmandens Begne; men førend jeg tog Afsked med den smukke, fik jeg vide, at han var flyttet til Oslo. Med et dybt Buf og tusinde Tak for Underretningen satte jeg Huen paa og begav mig nedover Trapperne. Jeg var lidt ærgerlig, men jeg beroligede mig med den Tanke, at den stakkels Mand havde alle sine Penge i faste Papirer og Obligationer, og Tiderne var saa flaue, at han ikke kunde saa afhænde dem, dertil var jo Manden gift, og maaske hans Kone var Skyld i den utidige Flytning. Jeg

besluttede at vente til næste Dag med at anstille nærmere Undersøgelser. I den Tid havde Hovedstaden ingen Sporvogne, og jeg var allerede træt af at gaa paa de stenbelagte Gader.

Næste Morgen gik jeg til Oslo i Haab om bedre Lykke. Bestillingsmanden skulde bo i tredie Etage i en ny Gaard, og jeg fandt straks Huset; men der var ingen Bestillingsmand. Han havde boet der to Maaneder, men da Gaardeieren ikke fik den maanedlige afbetalte Husleie, havde han uden videre en vakker Dag kastet ham paa Døren, og hvor Bestillingsmanden boede nu, det kunde ingen fortælle mig. Gaardeieren fortalte mig, at Bestillingsmanden ikke eiede Naalen i Bæggen og var skyldig alle Mennesker.

Først nu fik jeg Dinene op og anede, at der maatte være Underfundighed med i Spillet; men heldigvis er der mange Sagførere, tænkte jeg, og der er altid en af dem, som har lidet og intet at gjøre, der med Glæde vil paatage sig at indkassere mit Tilgodehavende.

To af mine Skolekamerater fra Middelskolen havde nedsat sig i Hovedstaden som Sagførere, og jeg henvendte mig til den ene, der lovede straks at undersøge Sagen; han bad mig komme igjen om et Par Dage. Allerede næste Dags Aften modtog jeg et Brev fra min gode Sagfører, hvori han fortalte mig, at han havde undersøgt Bestillingsmandens pekuniære Affærer,

og han var kommen til det Resultat, at dersom jeg vilde have Sikkerhed for mine Penge, maatte jeg tage Pant i hans Kone eller i hans eneste Barn, da alt andet var pantet, til og med hans aarlige Løn. I Sandhed en meget morsom Dplysning; han havde altsaa intet Bryderi havt med at afhænde alle sine Papirer og Obligationer, som han efter eget Sigende havde paa Lager. Jeg var glad over, at Beløbet ikke var større; det var min eneste Trøst.

Sent paa Høsten mødte jeg Bestillingsmanden en Aften nede ved Bryggerne; saasnart han fik Die paa mig, gjorde han heldigvis helt om og gif den modsatte Bei; det var forbundet med svær Fingerfløen at lade ham gaa, men jeg var bange for, at en af Byens Konstabler med sin uhyggelige Rølle skulde være i Nærheden og se mig fare paa en sagesløs Mand, og jeg kunde være udsat for, at det sidste vilde blive meget værre end det første.

En Tid efter kom min gode Ven fra Navigationsskolen hjem; han havde været hjemme forrige Winter, og han kunde fortælle mig meget om hvor fælles Ven Bestillingsmanden; han beklagede meget, at jeg havde laant ham Penge; men jeg tog mig vel iagt at fortælle, at jeg ogsaa havde spist Middag sammen med ham hos „Ingebret.“

Bestillingsmanden blev forlovet paa en underlig

Maade; efterat han havde faaet Kurven af diverse Damer i Hovedstaden, blev han indbudet til et Bryllup, som holdtes nede i Smaalenene, og i det Bryllup blev han indtaget i Brudens Søster, og efter tre Dages Bekjendtskab blev han forlovet. Sommeren efter giftede han sig, og hans unge Kone syntes, at hun havde gjort et godt Parti, da hun kom ind til Hovedstaden og opslugt sit Paulun paa Bestillingsmandens smukke Løfte. Han havde vist ogsaa fortalt hende om alle de faste Papirer og Obligationer, som han paa Grund af de daarlige Tider ikke kunde eller vilde sælge. Den bedste og største Befvemmelighed blev indrettet for dem, og Bestillingsmanden spurgte straks sin unge Kone, om hun var fornøiet med de Møbler, som han havde arvet efter sine Forældre; hvis hun fandt dem for gammel-
 dagse, vilde det være ham en Fornøielse at anskaffe nye og moderne. Den unge Kone syntes, det var et smukt Tilbud, og hun vilde gjerne bytte. De gamle solide Møbler blev solgt for ingenting, medens nye Nøddetræs kostede mange Penge; et Pianoforte til tolv hundrede Kroner blev anskaffet, uagtet Fruen ikke var musikalsk, men hun kunde lære! Fruen kunde ikke gaa til Byen og spille som en anden ung Pige, derfor maatte Lærerinden komme til hende; det kostede kun fem Kroner Timen. Fruen fik ikke Tid til at gaa i Huset og lave Mad, derfor maatte hun have en flink

Husholderske og en Stuepige. Fruens Garderobe var Elegantheden selv; man saa hende sjelden uden i Silke og Fløiel og forskjellig Guldstaas i Ørene og rundt Halsen. Der var aldrig Tale om at gaa til Byen; naar Fruen skulde ud, maatte altid Stuepigen springe ned til Bognmændenes Holdeplads og hente en Bogn!

Bestillingsmanden klarede sig udmerket godt det første Aar; men da Aaret var omme, begyndte det ene Regningsbud efter det andet at bestorme Fruen, naar Manden var paa sit Kontor. En Dag bad hun sin Mand vænne Folk af med den stygge Bane at rende paa Ørene med Regninger, og han lovede hende, at han skulde klarere dem allesammen.

En Dag sad Fruen ved Pianofortet og spillede „Gubban Noah, Gubban Noah“, da det ringede paa Entredøren, og straks efter steg tre ukjendte Herrer ind; den ene bar en stor Protokol under Armen, og han bukkede høitidelig for Fruen og bad hende ikke blive forstyrret, om han vilde blive lidt nærgaaende, da han var beordret til at tage Pant i Husets Møbler og diverse Indbo. Bestillingsmanden havde laant saamange Penge som mulig paa Løffen og Gaardene, og nu maatte man ty til Indboet. Fruen blev ligbleg og holdt paa at falde om; heldigvis var Sypigen, der just holdt paa at sy en ny Silkesjole, i næste Værelse, og hun bragte Fruen et Glas koldt Vand, der atter bragte

hende til Ligevegt. De tre Mænd skrev op alt, som fandtes i Huset med Undtagelse af Fruens og Mandens Garderobe; derpaa bukkede de for hende og fjernede sig.

Da Manden kom hjem om Eftermiddagen, laa Fruen paa Sofan; saasnart han traadte ind, reiste hun sig op og sagde med kvalt Stemme:

„Hvorfor har du ikke sagt mig, hvorledes din Stilling er? Dersom jeg havde haft mindste Anelse om dine Pengeaffærer, skulde jeg forlænge siden indrettet mig paa en ganske anden Maade! Hvad Brug har jeg for Pianoforte, som ikke har Øre for Musik? Hvad skal jeg med Silkefjoler, som jeg aldrig har været vant til? Du har skammelig bedraget din Kone, og du har bragt Skam baade over dig og mig, men herefter skal det blive anderledes!“

Manden maatte tilstaa, at Gaardene og Løffen allerede var solgt, og de maatte flytte jo før jo heller. Konen hørte taus paa ham, og Dagen efter tog hun paa sig en simpel Uldkjole og en ditto Hat og gik ud for at se efter en billig Bekvemmelighed; efter megen Søgning fandt hun en i Pilestrædet, som hun syntes passede for sig; men allerede efter tre Maanedes Forløb maatte de atter flytte, da Bestillingsmandens Løn var beslaglagt, og han kunde ikke skaffe Penge til Husleien. Konen maatte tilsidst sælge al sin Pynt og Stas for at skaffe det daglige Brød, men hun kæmpede tappert; thi hun

havde som ung Pige lært Skræddersøm, og dette kom hende nu til stor Nytte, idet hun søgte Arbejde hos fremmede, og hun fik saameget, som hun ønskede, da hun aldrig lagde Skjul paa, hvordan hendes Stilling havde været og for Diebliffet var. Bestillingsmanden lærte af sin Kone og blev en meget arbeidsom og flittig Husbonde. Ekstraarbejde, som han forhen havde ringeagtet, blev ham nu meget kjær, og hvis han holder paa, som han har begyndt, vil han om faa Aar være en gjældfri Mand og maaske ogsaa betale mig mit Tilgodehavende. Men jeg har lært saameget, at jeg aldrig mere vil laane bort mine Penge mod et Par Procent mere end Banken giver; thi jeg tror, at mine Penge er bedst tjent med at staa i en sikker Bank.

Smukt Broderskab.

idst i Oktober Maaned laa Skibet „Fremad“ i Dover og tog ind Ballast efter at have været borte fra Hjemmet i to og tyve Maaneder. Alle Mand glædede sig til at komme hjem; men netop som Skibet skulde hale ud af Dokken for at gaa tilsjøs, kom Mægleren springende med et Telegram til Skipperen, hvori der stod, at Skibet skulde gaa ind i Østersjøen efter en Ladning Trælast for London. Skipperen var en ung Mand og glædede sig inderlig til Hjemkomsten, da han havde været gift i to Aar, men i den Tid havde han kun to Maaneder været sammen med sin Kone, og nu havde han skrevet hjem, at han vilde være paa Hjemveien, naar hun modtog hans sidste Brev. Saasnart han havde læst Telegramet, trampede han i Dækket og spurgte Mægleren, hvorfor han ikke kom en halv Time senere; da vilde Skibet have været udenfor Ræfkevidde, og da kunde han i Ro sat Kursen hjem. Skipperen havde imidlertid Part i Skibet, og han ymtede saa smaat om, at dersom han fik Modvind under

Norge, vilde han søge under Land og gaa ind et eller andet Sted, saa kunde Styrmanden blive Skipper for en Reis, og han dampe hjem til Mor.

Jeg var Jungmand med Skibet og maa bekjende, at jeg græd mine modige Taarer, da jeg fik høre den nye Bestemmelse; thi flere af Mandskabet bandede paa, at vi muligens kom til at fryse inde i Sverige, og saa var det forbi med at komme hjem til Jul, hvilket havde været mit høieste Ønske. Vi kom imidlertid tilsjøs, fik god Vind de første fire Dage og befandt os allerede paa Høiden af Hansholmen, da Nordosten begyndte at blæse med sin sedvanlige Kraft Høstetid, og Strømmen løb vestover som en Elv, saa at Skibet drev paa Siden med flere Miles Fart. Skipperens Beslutning var snart taget; han styrede under Norges klippefulde Kyst, og en Fredag Eftermiddag kom vi ind til Flødevigen, et Stykke vestenfor Arendal. Han reiste straks op til Byen og forhyrede en ny Styrmand ved Navn Tullefen; den gamle Styrmand blev Skipper, og et Par Dage efter gik vi atter tilsjøs, medens vor gamle Skipper stod paa Stranden og vinkede til os. Vor Andenstyrmand havde ikke Navigationseksamen, derfor maatte vi have en ny Styrmand.

Tullefen var en ung, smuk Mand, og vi var vel fornøiet med ham som vor overordnede. Han havde i flere Aar faret som Andenstyrmand paa lange Far-

vande, og dette var hans anden Tur som Overstyrmand; han var en ras og flink Sjømand, og Arbeidet gik udmerket let under hans Kommando.

Efter fjorten Dages stormfuld Seilads ankom vi til vort Læstested, et Stykke ovenfor Sundswall; det var en Lørdag. Vi fik straks Besøg af en Skrædder, som boede paa Stedet og havde Ol og sød Vin at sælge, og han bad os endelig komme op samme Aften og more os i hans Hus; men vi maatte selv sørge for Musik, dersom vi vilde danse.

Siden fik jeg høre, at Skrædderen engang havde drevet en god Forretning i Stockholm og været en holden Mand, indtil han lidt efter lidt begyndte at gaa paa Bertshuse og at forsumme sit Arbeide, og en vakker Dag maatte han forlade sin gode Forretning. Skrædderen gav Synaalen en god Dag og flyttede op til ovennævnte Læstedsplads, hvor han oprettede en „Nøfterhets Kafe“; men Ordet „Nøfterhet“ var skrevet med saa smaa Bogstaver, at man maatte have Briller paa Næsen for at kunne læse det. Han havde Ret til at sælge Ol og Vin, men ikke Brændevin — dog dette fik man gratis. Naar man havde betalt en Flaske Vin, blev man hemmelig buden ud i Kjøkkenet, og der fik man en Dram „Finkel“; men det maatte man ikke fortælle nogen. Flere af vore Matroser besøgte hyppig Skrædderen og morede sig udmerket. Jeg var for ung til at

være med dem, desuden maatte jeg som oftest hver Aften tage første Vagt paa Dækket.

Styrmand Tullesen holdt sig for god til at besøge Skrædderen sammen med Matroserne; han var dog hyppig i Land, og en Dag blev det bekjendt, at han gjorde sine Hoser grønne for en ung, meget net Enke; men Enken var lidt bange for Sjøfolk, og hun sagde meget alvorlig: „Jeg er bange for, at Kjærligheden er forbi, saasnart Landtauet er kastet løs.“ Tullesen mente nei, og efter mange Bestormelser fik han ja, og jeg for min Del tror, at han mente det alvorlig.

Skibet blev lastet og seilede; tre Uger efter kom vi i god Behold til London, hvor Tullesen fik et meget kjærligt Brev fra Enken, og saavidt jeg ved, blev det besvaret. Ladningen blev løst, og efter fjorten Dages Forløb kom vi lykkelig og vel hjem, straks før Jul. Tullesen reiste straks hjem; han havde ofte fortalt, at han havde en Broder, som var Skipper og førte et stort Skib fra Arendal, og han haabede at komme ind i samme Rederi.

Baaren efter kom Skipper Tullesen seilende hjem med en nykjøbt, amerikansk Bark, der maalte over 700 Tons Register og dengang var et af Landets største Koffardiskibe. Skibet var kondemneret efter at have stødt paa en Sandbanke udenfor Liverpool og solgtes for en Spotpris. Skipper Tullesen og fuldt Mandskab

blev sendt over for at seile Skibet hjem og faa det as-
sureret samt indført som norsk Eiendom. Da Skibet
kom ind paa Havnen, erklærede alle fagkyndige Mænd,
at det var et stolt Fartøi, og det maatte uden Tvil
være meget godt; og da Slegtninger og Benner kom
ombord og besaa det, gratulerede alle Rederen, da der
var Inventarium for den betalte Kjøbesum. Der var
blandt andet tre Kronometre, og to af dem blev straks
bragt ombord i to andre Skibe, der for paa Østersjøen
og aldrig havde nydt den store Ære at have et saa
kostbart Klenodie ombord, og der var saameget af Tal-
lerkener og Duger, at Rederen forsynede alle de andre
Skibe med hver sit Sæt, og endda var der mere end
nok ombord. Skibet havde to faste Dæk og førte Sky-
seil paa alle tre Topper.

Fartøiet blev besigtiget og assureret for det fire-
dobbelte Beløb af Kjøbesummen. Da Assurandørerne
var ombord, holdt Rederen et dundrende Lag, i hvilket
der blev druffet mange Skaaler paa det nykjøbte Skibs
Held og Lykke, og det gamle Navn blev forandret til
„Brødrene“, da Rederen, efter Skipperens Anmodning,
vilde tage dennes Broder ombord som første Styrmand,
og da kunde han ikke finde et mere passende Navn.

Førend Fartøiet forlod Hjemstedet, indtog det en
Del fin Sand til Ballast, som blev lagt paa Bunden
af Agterskibet, da Skipperen erklærede, at Skibet laa

vel meget paa Næsen. Styrmand Tullefen blev Overstyrmand, og en vakker Dag seilede „Brødrene“, ballastet for Kvebef, efter en Ladning Trælast.

Midt i Atlanterhavet en Dag fik Skipperen, der ellers pleiede at fordrive Tiden med Romanlæsning, meget travlt med Tømmermandsarbejde, og i den Anledning laante han blandt andet en lang Raver af Skibets Tømmermand, idet han foregav, at han vilde arbejde en ny Slags Pumpe. Skipperen borede og arbeidede, og Tømmermanden lo i Skjegget, idet han undrede sig paa, hvad der egentlig vilde komme ud af Skipperens Arbejde; men han vilde ikke sige noget, uden han blev spurgt. Skipper Tullefen var ikke den Mand, der talte meget med Mandskabet.

Skibet var noksaa tæt; der blev pumpet en Gang hver Aften, og undertiden gif der hele to Dage, uden at Pumpen blev rørt. En otte Dages Tid, efterat Skipperen havde laant Raveren, begyndte Skibet at trække mere Vand end almindelig, hvilket ikke blev taget noget Hensyn til, da det blæste en frisk Kuling, og Skipperen seilede haardt for at se, hvor stor Fart han kunde opdrive paa det nykjøbte Skib. Læfagen tiltog mere og mere, uagtet Skipperen seilede pent, og en Dag meldte Styrmanden, at der var tre Fod Vand i Rummet, og Pumperne uflare. Man havde pumpet Sand en hel Dag, indtil begge Pumperne var fulde

af Ballast og ikke kunde give en Draabe Vand. Mand-
skabet blev befaleet at øse Vand op af Forrummet med
Bøtter, medens Styrmanden saa efter, at alle Baadene
var i fuld Stand, og Taljer blev lagt færdige for at
sætte dem paa Vandet. Skipperen var meget alvorlig,
men fattet; han tog selv Roret, forat Rormanden kunde
være behjælpelig med Vandønsningen.

Tre Døgn holdt Mandskabet paa at øse Vand, og
da de den fjerde Dags Morgen undersøgte Vandstanden,
havde de fire Fod i Rummet. Alle Mand gik hen til
Skipperen og erklærede, at de ikke holdt ud at arbejde
længer uden Hvile, og de anmodede ham om at give
Tilladelse til at søge Redning i Baadene, da Skibet
efter al Sandsynlighed havde begivet sig saa meget i
den sidste Kuling, at det vilde synke. Skipperen stod
magtesløs overfor sine seksten Mand, han kunde ikke
tvinge dem til at arbejde uden Hvile, heller ikke kunde
han forstaa, at der var noget at gjøre ved Skibets
Læfage, da Tømmermanden, som var en anerkjendt flink
Mand, sammen med ham havde undersøgt Rummet
overalt uden at opdage det mindste, og Læfagen maatte
sandsynligvis skrive sig fra Skibets Kjøl eller Bund;
men han bad Folkene holde paa at øse, indtil de fik
en Seiler isigte, da vilde han efter deres udtrykkelige
Begjæring forlade Skibet i Guds Navn.

Andenstyrmand kom med den ene Flaske Genever

efter den anden til Mandſkabet, der aldeles tabte Modet efter Samtalen med Skipperen, desuden var Bandet paa et Kvarter ſteget en og en halv Fod. Samme Eftermiddag kom en Skonnert iſigte; Skipper Tulleſen heisede Nødflag, hvilket ſtrafs forandrede Skonnertens Kurs, idet den bar ned paa dem og underſøgte deres Tilſtand.

„Brødrene“ to prægtige Baade blev ſat paa Bandet, og den ene Ladning efter den anden med forſkjellige Ting bragt ombord i Skonnerten, der var en Amerikaner og beſtemt til Liverpool med en Ladning Korn. Mandſkabet bjergede alt ſit Tøi og var meget taknemmelige, da flere af dem tidligere havde forliſt og da været glad ved at kunne bjerger Livet. „Brødrene“ ſanf dybere og dybere; Skipperen ſyntes dog, at det gif meget ſagte. Efter Raadſlagning med Skonnertens Skipper blev det beſluttet at ſtifte Braget i Brand, for at hindre andre Skibes Undergang ved i Mørket at ſtøde paa det. Saasnart „Brødrene“ var i fuld Flamme, fyldte Skonnerten ſine Forſeil og ſatte Kursen for England.

Seks Uger efter Aſgangen fra Hjemſtedet kom „Brødrene“ Mandſkab hjem, og et Par Dage efter blev alle Mand forhørt angaaende Skibets Forliſ. Vidnerne ſtemte fuldkommen overens og havde intet at udfætte paa Skipperens Seilads. Retten anſede

over den fine Sand, som havde forarsaget uflare Pumper; men Styrmanden oplyste, at der var sørget for godt Underlag, hvilket Mandskabet ikke kunde sverge paa, da Ballasten blev bragt ombord den sidste Dag de laa hjemme, og da havde alle været optaget med at sige farvel til Venner og Slegtninger. Der blev ikke nævnt et Ord om Raveren, som Skipperen havde laant, da han var anseet for en altfor brav Mand til at være Marsag i Skibets sørgelige Skjebne. Assurance-summen blev udbetalt, og alt var i den ønskeligste Orden.

Et Par Dage efter blev Mandskabet kaldt op paa Rederens Kontor, hvor denne beklagede meget „Brødrenes“ Forlis; men han lovede alle Hyre med et nyt Skib, og gav desuden hver Mand femti Kroner som en liden Skadeserstatning, hvilket alle fandt var meget nobelt gjort, og „Brødrenes“ Mandskab lovprisede Rederen og mente, at en bedre Reder fandtes ikke i mange Miles Omkreds!

„Brødrenes“ Reder havde et nyt Skrog staaende paa Stabelen omtrent halvfærdig, og det saa ud til at skulle tage lang Tid, førend det blev færdig, da han kun arbeidede med nogle faa Tømmermænd; men saasnart „Brødrene“ havde forlist, begyndte han med dobbelt Kraft paa Skibsbyggeriet, og allerede efter fem Maaneders Forløb laa det nye Skib i fuld seildygtig

Stand. Tullesen skulde naturligvis føre det, og flere af „Brødrenes“ Mandskab forhnyrede sig med ham. Styrmand Tullesen havde hele Tiden været sysselsat med Skibets Rigning og forskjelligt, og da Skibet var seilklart, blev han af Rederen anmodet om at være hjemme, da han muligens kunde faa en liden Brig at føre, hvis Skipper Rederen længe havde været misfornøiet med. Det nye Skib seilede, og Styrmand Tullesen blev hjemme.

Fjorten Dage efter kom Briggen hjem med en Ladning Kul, og Skipperen, en ældre Mand, som havde ført Briggen i fem Aar og aldrig været udsat for Havari eller andre større Ulykker, blev straks afflediget for at give den unge Tullesen Plads. Skipperen, der havde Kone og flere Børn, blev høilig forbauset over Rederens Opførsel, og han kunde ikke forstaa, hvad der gik af denne, der, i de fem Aar han havde været i hans Tjeneste, aldrig havde ytret et utilfreds Ord med hans Seilads eller hans forskjellige Forretninger i Udlandet. Han havde altid været heldig, og han troede selv, at han stod temmelig høit anskreven hos Rederen, — ja, Rederen havde endog ymtet om, at han med det første skulde faa et større Skib at føre. Skipperen var anseet for en meget dygtig Mand, og efter en kort Tids Forløb fik han et stort Skib at føre for et andet Rederi.

Briggen tog sig daarlig ud paa Bandet; den var bygget i den gode, gamle Tid, da man brugte at bygge Fartøjerne milelange og siden skjære af passende Længder. Den var ret op og ned i Baugen og saa bred som en almindelig stor Lastepram. Agterenden var den deiligste Bredsof, man kan tænke sig; naar det kom til Storm, gjorde man fast alle Seilene og lensede undas for Agterenden, og endda løb Briggen med saadan Fart, at det var forbundet med adskillig Vanskelighed at holde rede paa Bestikket og Kursen, især den sidste, da Briggen aldrig tog i Betænkning at forlade den anviste Kompassstreg tre og fire Streger til hver Side, uagtet to Mand stod ved Rattet og arbeidede saa haardt, at Sveden trillede af dem.

Saa snart Briggen var lastet med Trælast for Hartlepool, seilede den med Styrmand Tullesen som Skipper. Den kom lykkelig og vel over til England og tog ind en Ladning Kul for Østersjøen. Skipperen var ofte meget taktfuld, og flere af Mandskabet ytrede sig imellem, at han lignede mere en grublende Prest end en ung Skibsfører, der burde danse og hoppe af Glæde over at være kommen saa hurtig frem. Han manglede endog et Par Maaneder for at erholde Borgerskab som Skipper, saa at Rederen maatte forhyre en ældre Styrmand, der kunde undertegne Papirerne, indtil Tullesen havde faret den bestemte Tid. Da dette

blev bekjendt for Mandskabet, troede de, at Skipperen var ærgerlig over ikke at være sin Post fuldvoksen.

Reisen til Østersjøen var noksaa heldig, og Briggen lastede atter med Trælast for England. Skipperen provianterede for Udgaaende i Helsingør, og der fik han sit Borgerskab sendt fra Rederen med et langt og venligt Gratulationsbrev. Brevet endte med følgende Ord: „Briggen er godt assureret, kan De faa den tilbunds paa samme smukke Maade som „Brødrene“, vil De blive Skipper paa et ligesaa stort Skib som Deres Broder. Bjerg blot alle Mand!“

Briggen kom ud i Nordsjøen og stevnede vestover med smukt Veir og søielig Vind, men Skipperen var og blev rar; undertiden vandrede han oppe hele Natten og talte sjelden med nogen. Tidligere havde han været henfalden til Romanlæsning, og han havde ofte siddet oppe hele Natten og læst; men saasnart han nu greb en Bog og begyndte at læse, slængte han den straks fra sig igjen og vandrede op og ned, snart i Kahytten snart paa Dækket. Styrmanden troede, at han led af ulykkelig Kjærlighed, og han vidste af egen Erfaring, at saadanne Saar kan ene og alene Tiden helbrede, derfor fandt han det ikke Umagen værd at tale til ham; han var bange for at gjøre ondt værre.

En Aften, omtrent midt i Nordsjøen, gik Skipperen ualmindelig tidlig tilføis, og da Kloffen var tolv om

Natten, gif Styrmanden ind for at vække ham; — Briggen havde ingen Andenstyrmand, og Skipperen passede altid sin egen Vagt. Da Styrmanden kom ind, laa Skipperen og sov sødelig, og Styrmanden syntes, det var ondt at forstyrre ham, da han vidste, hvor saart Skipperen trængte til Hvile; han bad den ældste Matros holde god Udkig med alle Seilere og varsko Skipperen, dersom noget skulde komme paa. Styrmanden gif og lagde sig. Neppe var han kommen til Ro, førend Rahytdøren sloges op med stort Brag, og forfærdelige Skrig naaede hans Øren. Styrmanden troede, at Briggen holdt paa at seile ombord i et andet Fartøi og styrtede ud paa Dækket, hvor Skipperen kom farende mod ham med opløstede Arme skrigende:

„Man borer Skibet! Man borer Skibet! Skibet synker!“

Strafs efter forandrede han Ordet „man“ til „jeg“ og sagde:

„Jeg har boret Skibet, det synker!“

Derpaa styrtede han hen til Faldrebet og vilde uden Tvil kasted sig i Sjøen, hvis ikke Styrmanden, der var en haandfast Kar, havde grebet ham og holdt ham tilbage. Hans Dine var saa vilde, og hans Geberder saa iøinesaldende, at Styrmanden straks forstod, hvad der manglede Skipperen — han havde mistet sin Forstand. Vagten paa Dækket stod lamslaaet af Rædsel.

og fattede sig først, da Styrmanden befalede dem at hjælpe sig med at faa Skipperen ind i Kahytten, hvor to Mand sidenester stadig maatte holde Vagt over ham, da han blev voldsommere og uroligere, jo nærmere Briggen kom England.

Efter Ankomsten tillands sørgede Styrmanden straks for Doktor, og denne erklærede, at Skipperen straks maatte sendes til et Hospital; den følgende Dag tog Styrmanden Bogn og førte Skipperen op til Byens største og bedste Asyl for sindssyge. Derpaa skrev han hjem til Rederen og spurgte, hvad han videre skulde gjøre. Herpaa indløb det Svar, at han skulde se Tiden an. Dersom Skipperen ikke blev bedre inden kort Tid, maatte han sendes hjem med et andet Skib, da det vilde blive altfor kostbart for hans Familie at holde ham paa et Sindssygeasyl i et fremmed Land.

Samtidig skrev Styrmanden hjem til sin Kone, og for at faa Brevet saalangt som mulig, fortalte han hende omstændelig alt angaaende Skipperens Galsskab. Han fortalte hende ogsaa, hvad Skipperen havde sagt Ord til andet, og da Konen modtog Brevet, sammenfaldte hun Naboer og Venner og fortalte dem i al Troskyldighed alt, som stod i Brevet, og disse førte det atter videre, og inden kort Tid var det udover hele Byen, at Skipper Tullesen, som havde været Styrmand med „Brødrene“, var bleven gal, og i sin Galsskab havde

han tilstaaet, at han havde boret Skibet isænk. Naar man tænkte nøiere efter, hvor mistænkelig hurtig det gik med „Brødrene“, blev alle enige om, at der maatte være noget under. Tømmermanden, som havde været med „Brødrene“ og gik hjemme og arbejdede paa Reederens Skibsverft, kunde ogsaa fortælle, at Skipperen en Dag i Atlanterhavet laante en Raver, og kort efter begyndte Skibet at trække Vand; men han kunde sverge paa, at han for sin Del aldrig havde haft mindste Tanke om, at Skipperen havde noget med Forliset at gjøre. Der fremkom imidlertid saamange Beskyldninger mod Tullefen, at han tilsidst blev almindelig antaget som medskyldig i „Brødrenes“ Forlis, og nogen og hver mente, at Rederen stod bag det hele, uagtet han bar Hovedet lige høit og ikke forandrede en Mine, naar han blev tiltalt angaaende de løbende Rygter.

Kort Tid efter blev Rederen paalagt at sørge for Skipper Tullefens Hjemsendelse, for at man kunde undersøge Sagen nøiere. Tullefen kom hjem og holdt paa sit gamle: „Jeg har boret Skibet, det synker!“

Man forsøgte paa alle Maader at faa andet ud af ham, men det var umulig; han talede uafbrudt og gjentog de samme Ord. Asfurerne fattede Mistanke og henvendte sig straks til Rederen med Forespørgsel om, hvor den anden Tullefen befandt sig, og der fik de det Svar, at han befandt sig paa Veien til

Neworleans efter en Ladning Bomuld, hvilket var Usandhed, da Tullesen for længe siden var ankommet og næsten lastet, da dette hændte. Rederen havde faaet Telegram fra ham for tre Uger siden. Der blev straks telegraferet til Konsulen i Neworleans, at han skulde anholde Skipper Tullesen og sende ham hjem som Arrestant, saasnart han ankom. Dagen efter indløb det Svar, at Skibet var ankommet, men Skipperen havde ikke været ombord paa flere Dage og var ingensteds at finde. Rederen blev tilsyneladende glad over den gode Underretning, at Skibet var ankommet; men der blev ikke undersøgt paa Telegrafkontoret, hvorvidt der tidligere var ankommet eller afsendt noget Telegram til Neworleans. Rederen var jo bekjendt for en sjelden human, brav og ædel Mand, og det faldt aldrig de høie Herrer ind, at han var Medvider i Forliset.

Rederen ventede hver Dag Brev fra Tullesen, og han for sin Part var overbevist om, at Skipperen en vakker Dag vilde komme ombord, og da vilde han blive anholdt og ført hjem, hvilket var hans høieste Ønske, forat man kunde faa Lys i Sagen og fjerne al Mistanke for hans personlige vedkommende.

Samme Nat, som Skipper Tullesen mistede Forstanden ombord i Briggen, laa den ældre Skipper Tullesen ombord i sit nye prægtige Skib under Kysten af Amerika og drømte forfærdelig, idet han syntes, at

Broderen kom til ham og stirrede paa ham en lang Stund med vilde Dine, derpaa faldt han ham om Halsen og begyndte grædende at bebreide ham, at han havde narret ham til at bore Skibet isænk. Da han vaagnede om Morgen, var han gruelig angest, og han var forvisset om, at der var tilstødt hans Broder noget ondt. Mest frygtede han for, at Broderen havde faaet Samvittighedsfrupler og havde anklaget baade sig selv og ham. Broderens vilde Dine forfulgte ham overalt, og han turde ikke længer se Folk i Dinene, da han syntes at se en Anklager i ethvert Ansigt. Da han kom til Neworleans, laa der Telegram fra Broderen, hvori der stod, at man begyndte at tale om „Brødrenes“ Forlis, og at hans Broder var sindssyg, og han selv maatte tænke over, hvad der var bedst at gjøre. Tullesen gik ombord, pakkede noget Tøj i en Badsæk og tog en Del Penge med sig, derpaa gik han iland for aldrig mere at sætte sin Fod ombord paa det stolte, nye Skib. Afskeden var tung, og han græd som et Barn, da han for sidste Gang gik ned af Lejderen; men der var ingen, som lagde Merke til ham.

I Aaret 1872 kom jeg til Newyork med en amerikansk Skonnert fra Vestindien. Dagen efter vor Ankomst bad Skipperen mig følge en syg Mand paa Ho-

spitalet for Sjømcænd, hvilket jeg gjerne gjorde. Hospitalet laa omgivet af en stor Have, hvor Patienterne kunde gaa omkring og spadserere eller sidde og hvile sig paa Bænke, som var opsat her og der under store, skyggefulde Trær. Jeg maatte vente en Stund, førend jeg fik ordnet alt med min syge Kamerat, og jeg benyttede Ventetiden til at tage en Tur rundt i Haven, hvor det vrimlede af blege, lidende Sjømcænd. Paa en Bænk sad en sammenkrøbet Mand af et ungdommeligt Udseende, og jeg forstod straks, at han havde ligget i en haard Gigtfeber og var ilde tilredt af denne frygtelige Sygdom. Det var hjerteskjærende at se hans sammentrukne Lemmer, og jeg gik lige hen til ham for at sige ham et Trøstens Ord; men idet jeg nærmede mig ham, løftede han sit bøiede Hoved, og jeg blev staaende som stille — thi det var et kjendt Ansigt, men jeg kunde i Diebliffet ikke huske Navnet. Den syge mærkede min Overraskelse, reiste sig og gik, eller rettere, slæbte sig fra mig paa to Krykker; i det samme kom en Mand og meldte, at jeg kunde faa tale med Bestyreren.

Efterat jeg havde overgivet min syge Skibskamerat til Hospitalets Bestyrer, gik jeg ombord; det var umulig at faa det kjendte Ansigt af mine Tanker, og hvormeget jeg end rodede i min Hukommelse, kunde jeg dog ikke komme paa, hvem det var. Da jeg kom ombord, tog

jeg frem mit Album, hvori jeg havde henved to hundrede og femti Billeder, deriblandt ogsaa min gamle Styrmand Tullefen, som selv havde foræret mig sit Fotografi, og saasnart jeg kom til hans Billede i Albummet, sagde jeg høit: „Der er Manden. Enten er det ham eller ogsaa hans Broder eller i alle Fald en nær Slegtning!“

Næste Søndag gif jeg atter til Hospitalet for at se til min syge Kamerat og om mulig faa rede paa, hvem den gigtbrudne Mand var. Efter at have givet den første nogle friske Appelsiner og trøstet ham, gif jeg lige til Bestyreren og bad ham venligst lade mig faa se Protokollen over de syge, som for Diebliffet var paa Hospitalet. Bestyreren var en meget forekommende Mand og spurgte, hvem jeg søgte efter; det var saa sjelden, at nogen kom og saa til de syge, sagde han, at det glædede ham meget at se en komme, og han vilde med Glæde være mig behjælpelig med at finde den, jeg søgte.

Jeg fortalte Bestyreren Mødet med det kjendte Ansigt, da jeg første Gang var der, og han foreslog straks, at vi skulde tage en Tur sammen i Haven. Det var en udmerket smuk, solrig Dag, og da maatte alle ud og lufte sig, som kunde krybe. Neppe var vi kommen rundt Haven, førend jeg fik se samme Mand sidde paa en Bænk under et stort Træ, og jeg gjorde Bestyreren

straks opmærksom paa ham. Han kjendte ham meget godt og fortalte mig, at han var kommen derind for et Aar siden og havde ligget i en frygtelig Gigtfeber, som havde ødelagt ham for hele Livet; dertil maatte han lide af et eller andet, som han ikke vilde ud med, da hans Sind var saa nedtrykt og nedstemt, at han aldrig vilde tale med noget Menneske; „men“, vedblev Bestyreren, „han bliver her indtil sin Dødsdag, da der betales aarlig for hans Ophold, og vi har lovet hans Slegtninger, som er tyske eller norske, at sørge saa godt vi kan for ham.“ Jeg fortalte derpaa Bestyreren, at jeg var sikker paa at have fareet sammen med hans Broder, og jeg vilde gjerne tale med ham, dersom jeg blot vidste, hvorledes jeg skulde begynde. Bestyreren bad mig gaa lige hen til ham og tiltale ham med hans norske Navn, saa vilde det snart vise sig, om han var den rette Mand — han havde nemlig opgivet et andet Navn. Jeg fulgte Bestyrerens Raad, idet jeg gik lige hen til ham og sagde:

„Goddag Kaptein Tullsen, hvorledes lever De?“

Den unge løstede sit Hoved, og jeg forstod straks, at han kjendte Sproget, da et skarpt næsten haanligt Træk gled over hans Ansigt, idet han sagde:

„Hvem er De, og hvad vil De mig? Synes De ikke, at jeg har lidt nok for mine Synder?“

„Kjære Kaptein Tullsen“, sagde jeg, „tal ikke saa-

ledes. Jeg har for en Del Aar siden faret sammen med Deres Broder, og jeg kjendte Dem straks, da jeg sjelden har seet to saa lige Brødre!"

"Hvad bringer Dem hid til dette Glendighedens Hjem?" spurgte han, idet han fæstede sine Bine paa mig.

"Jeg har en syg Skibskamerat liggende her, og jeg kom for at besøge ham og for at give ham nogle friske Appelsiner", svarede jeg og vedblev, "dersom De ikke vil forsmaa disse, vil De gjøre mig en stor Glæde!"

Derpaa gav jeg ham fire deilige Appelsiner, som han modtog, og idet han rakte frem sin Haand for at takke mig, fyldtes hans Bine med Taarer, og han sagde:

"Gud velsigne Dem unge Mand, saamegen Kjærlighed har jeg ikke modtaget paa mange Aar; denne Stund vil blive en sød Erindring for mig, og Deres Godhed har givet mig Kraft til at leve endnu en Tid, da jeg bestemt troede, at alle mine Landsmænd havde slaaet Haanden af mig; men en Ting maa De love mig, og det er, at De aldrig maa nævne mit Navn udenfor dette Havegjerde!"

Jeg gav den syge Haanden paa Taushed, og jeg talte længe med ham. Da jeg forlod ham, maatte jeg love at besøge ham, saasnart jeg kom tilbage, da

han havde en meget lang og sørgelig Historie at fortælle mig, sagde han.

Efter seks Maaneders Forløb kom jeg atter til Newyork, og Dagen efter, en Søndag, gik jeg til Hospitalet. Min unge Kamerat var udskrevet som helbredet, men Tullesen var der fremdeles — dog ikke værre, snarere bedre. Han blev meget opmuntret ved at se mig og takkede hjertelig, fordi jeg vilde besøge ham. I Samtalens Løb spurgte jeg ham, om han havde noget at læse, hvilket han besvarede med en sagte Rysten paa Hovedet og sagde, at hans Hoved var saa svækket, at han ikke taalte den mindste Anstrengelse med Tanterne. Jeg tog frem et Nystestamente og leverede ham, idet jeg samtidig bemærkede, at han ikke behøvede at læse meget. Tullesen tog Testamentet og spurgte mig rørt:

„Hvorledes fandt De paa at tage dette med? Dette er det eneste, som nu kunde glæde mig, og De kommer og lægger det i mine Hænder!“

Jeg fortalte ham, at jeg havde to Testamenter ombord, og da jeg gik fraborde, sagde en Stemme inden i mig: Tag det ene Testamente med, maaske der er en eller anden, som vil have det paa Hospitalet. Tullesen kysjede Testamentet og sagde høit:

„Gud være evig lovet!“

Derpaa begyndte Tullesen at fortælle mig sin Historie med Bøn om, at jeg, dersom jeg levede og kom

hjem, efter ti Mars Forløb vilde skrive og fortælle simpelt hen, hvorledes to stakkels Brødre havde ødelagt hele sit Liv for at redde en pengegrisk og ærefjær Keder fra at blive en ruineret Mand ved at bore Skibet „Brødrene“ isænk midt i Atlanterhavet. Den fine Sand blev taget ombord for at gjøre Pumperne uflare, saasnart Skibet begyndte at trække Vand, og det var Kederens eget Forslag. Brødrene Tullesen havde i Fællesskab boret fem Huller agterud i Skibets Bund med Tømmermandens Naver; men de havde været forsigtige i Udførelsen, idet de lod Vandet vokse lidt efter lidt, indtil Mandskabet af Træthed og Søvnløshed gav sig over. Da Tømmermanden var nede i Rummet for at se, om han kunde opdage Lækagen, var han saa drucken, at han blev liggende paa Mellemdækket og lytte, og da han kom op, svor han helligt og dyrt, at Lækagen maatte skrive sig fra Skibets Kijøl eller Bund, hvilket Skipperen havde udtalt som sin Formening, førend han gik ned. Som allerede før sagt, sparede Tullesen ikke paa Geneverflaskene, medens Mandskabet øste Vand op af Forrummet; de drak Genever som Vand, og de fleste vidste ikke, hvad de gjorde; kun Skipperen og Styrmanden var ved fuld Samling. Kederen fik imidlertid Assurancesummen udbetalt og kom derved atter paa Benene, og han lovede at sørge for Tullesen, saalænge han levede.

Da Tullesen forlod Skibet i Neworleans, reiste han direkte til Newyork, hvorfra han skrev til Rederen, som straks sendte ham Penge. Derpaa tog han med Jernbanen til Chikago og for flere Aar paa Indsjøerne, snart som Styrmand snart som simpel Matros; men hans Samvittighed lod ham aldrig i Ro, saa at han mangen Gang stod paa Ræffen færdig til at kaste sig i Sjøen, da han syntes, det var umulig at leve længer. Hans Broders Anflage fulgte ham som en ond Aand, saa at han saa Syner midt paa lyse Dagen, og om Natten turde han paa ingen Maade ligge alene paa et Bærelse. Hans Kræfter tog gradvis af, og hans Sind blev mere og mere nedstemt, indtil han merkede, at han ikke længere duede at fare tilsjøs; da reiste han ned til Newyork og lagde sig ind paa tidt nævnte Hospital. Neppe var han kommen did, førend den skræffelige Gigtfeber angreb ham i alle hans Ledemod og forandrede paa en ganske kort Tid den ellers saa stolte og ranke Kaptein Tullesen til en Krøbling, der sidenester takkede Gud for, at han fik Lov til at slæbe sig frem med stort Besvær paa to Krykker.

Hans Broder var bortsat paa Landet og havde det efter Rederens Sigende udmerket godt hos et Par snille Mennesker — han var og blev gal. Tullesen paalagde mig, at jeg personlig maatte besøge hans Broder og se, hvordan han havde det; dersom han

havde det godt, skulde jeg forholde mig rolig, hvis det modsatte var Tilfældet, skulde jeg sende Kederen et Brev, hvori der stod, at en levede foruden ham, som var indviet i „Brødrenes“ Forlis, da tænkte han sikkert, at Kederen vilde sørge bedre for hans Broder. Tullefen leverede mig et Brev uden Paaskrift og sagde:

„Indeni ligger Brev til Kederen. Dersom min Broder har det godt, beholder De Brevet hos Dem, og dersom min Broder dør før Dem, brænder De det, og ingen vil vide Kederens Navn. Han faar selv gjøre op sit Regnskab, naar hans Time kommer.“

Tullefen greb min Haand og sagde tilsidst:

„Dør De sverge paa, at De vil gjøre alt, som jeg nu har foreskrevet Dem?“

Jeg svarede med et freidigt og bestemt ja og lagde til:

„Saa sandt Gud lader mig komme vel hjem, skal alt blive gjort til Punkt og Prikke, som De har sagt mig!“

Sent Søndag Aften forlod jeg Tullefen, og siden besøgte jeg ham saa ofte som mulig. Da jeg var hos ham sidste Gang, var han meget daarlig; hans eneste Trøst var Testamentet, og han fandt der det, som han i mange Aar havde søgt uden at finde. Et langt og vemodigt Haandtryk skilte os, og jeg tror, at et Nystestamente aldrig har bragt mere Glæde og Trøst

end ved dette Syngeleie; det laa under hans Hovedpude, naar han sov, og naar han laa vaagen, holdt han Bogen i Haanden, bange for at miste den.

Et Aar efter kom jeg hjem, og saasnart jeg havde besøgt mine kjære, reiste jeg til Tullefens Broder og fandt, at han havde det saa godt, som han efter Omstændighederne kunde have det. To Aar havde han tilbragt paa et Sindssygeasyl, hvorfra han blev udskrevet som uhelbredelig, og siden havde han boet paa Landet hos et Par fristeligfindede Mennesker, der pleiede ham, som om han var deres eget Barn. Han var meget roligere og talte sjelden og aldrig; men saasnart han fik se mig, begyndte han paa sin gamle Vis og skreg i vilden Skrig: „Jeg har boret Skibet, det synker!“

Jeg bad de gode Mennesker fremdeles pleie ham godt, og dersom Understøttelsen blev knappere, skulde de blot henvende sig til mig, saa vilde jeg se til at rette paa det, og dersom han døde, maatte de underrette mig, hvilket de lovede.

Knap et Aar efter fik jeg Brev om hans Død, og jeg gjorde mit til, at han fik en hæderlig Begravelse. Tullefens Brev fastede jeg paa Jlden, og dersom nogen spørger mig om Rederens Navn, er jeg ligesaa klog som Spørgeren; kun saameget kan jeg tilslut føie til, at, da jeg to Aar efter kom til Newyork, gik jeg straks til Hospitalet og traf Bestyreren, som fortalte

mig, at Skipper Tullefen døde omtrent to Aar efter, at jeg havde været der, og da jeg siden saa efter, fandt jeg, at Brødrene Tullefen døde i samme Aar i samme Maaned og i samme Uge kun med en Dags Mellemrum. Mit nye Testamente fulgte med ham i Graven — det var Skipper Tullefen's allersidste Bøn.

Per's Forlovelse og Egtelkab.

Per Grinerud havde allerede faret femten Aar tilsjøs, da jeg blev hans Skibskamerat ombord paa en stor Bark. Uagtet han var noksaa flink Sjømand, havde han dog aldrig lært Navnene paa Kompassets to og tretti Streger, og han var af den Grund ofte i Knibe; men han var noksaa snartænk, og ved et eller andet Paafund vidste han altid at vildlede sine overordnede, saa at de ikke nærede den mindste Tvil om hans Kjendskab til Kompasset. Han saa meget trofskyldig ud, og et fromt Smil spillede altid om hans Læber. Naar Styrmanden kom og spurgte ham, hvilken Kurs han styrede, og Per var i Tvil, lod han, som han ikke havde hørt Spørgsmaalet; undertiden foregav han, at Glasruden til Kompasset var saa dunkel, at han havde ondt for at se Stregen. Styrmanden kom da selv hen og saa. Andre Tider spurgte han polist Styrmanden, om han kunde gjette, hvad han styrede. Styrmanden var altid nogenlunde nær Stregen, og paa denne Maade flarede Per sine Ting noksaa godt. Han var altid venlig og

forekommende mod alle, og hans overordnede havde ondt for at blive vred paa ham, da Per paa sin trofkyldige Maade tog alting op i en god Mening. Blev man engang rigtig vred paa ham og skjeldte ham Huden fuld, stod han meget rolig og hørte paa vedkommende, og naar man endelig var færdig, smilte Per og sagde:

„Du mener det ikke saa ilde, som du siger vel.“

Efter at have været sammen med Per en seks Maaneders Tid blev jeg hans fortrolige Ven. Han fortalte mig, at han eiede et smukt lidet Hus og havde et Par hundrede Kroner og vel det i Banken; men alligevel var han ikke rigtig fornøiet. Han var Ungfarl og forsikrede mig høitidelig, at han aldrig havde været forlovet for Alvor; han havde ligesom andre Sjømcænd fjaaset med Smaapigerne her og der, men aldrig friet uden en eneste Gang, og da fik han Kurven af en Pige, som han syntes ikke var et Gran bedre en han. Hun tjente hos en fin Familie, hvor hun var meget anseet; men hun var slet ikke vakker. Per var en daarlig Skribent, og jeg fik straks vide, hvem der havde skrevet for ham, og hvorledes Brevet lød. En ung Styrmand var den, som Per havde betroet sig til, og Brevet var saa godt skrevet, syntes Per, at enhver Pige maatte svare ja til en Mand, som kunde skrive saa godt. Han fortalte mig meget om sin elskede; blandt andet betroede

han mig, at hun var en sjelden fristelig og alvorlig Pige; hun gik aldrig paa Danseshusene; naar andre Piger morede sig, gik hun i Kirken. Per havde selv gaaet flittig i Kirken og paa Opbyggelse, da han altid var vis paa at træffe hende der. Undertiden havde han fulgt hende hjem til Gadedøren, og han syntes, at hun var meget venlig stemt mod ham. I alle Fald fandt hun det meget hyggelig at se en Sjømand saa ofte i Kirken og paa Bedehuset; men da Styrmanden havde friet for ham, fik han et kort og godt nei, og Pigen var endnu ikke forlovet med nogen anden.

Brevet var saa naragtig og opstyltret skrevet, at nogen og hver maatte blive bange for at modtage en saadan Epistel. Jeg har mange Gange sidenester undret mig over, hvorledes en af mine ærede Kollegar kunde finde paa at skrive saadant; jeg ved nok, at mine fleste Brødre paa Sjøen er daarlige i Stil, men saa har de som oftest en Formularbog at se efter — især naar de kommer saavidt, at de begynder paa Frierbreve. Jeg tror bestemt, at hin Styrmand maa have gaaet paa en eller anden Folkehøiskole og bleven løftet og høinet der. I Brevet stod blandt andet følgende smukke Ord:

„Du ligger paa mit Hjerte som Bagbords Anker paa Svineryggen, og om Natten kan jeg ikke blunde ved at tænke paa din rosenrøde Mund og dine liljehvide Kinder. Naar jeg tænker paa dig, begynder jeg

at skjælte af en for mig aldeles ubekjendt Frygt, og denne Frygt, denne Rædsel, eller hvad jeg skal kalde det, forfølger mig fra Morgenens til Aftenen, da du stedse og altid er i mine Tanker. Kunde jeg faa dig, faa vilde Jorden og Verden blive faa lys, faa varm, faa klar og alt faa inderlig godt — — — —."

Det var fire, tætskrevne Sider af samme Indhold som ovenfor, skjønt af og til med endnu mere Sans og delikate Udtryk. Styrmanden havde læst det mange Gange, og Per kunde det udenad; han sad med foldede Hænder og gjengav mig Brevet en maanedslang Nat midt i Atlanterhavet; det var to Aar, efterat han sendte det. Skibet gik hjem om Høsten, men Per foretrak at være ude, da han ikke kunde trives hjemme alene, og saaledes kom han ombord til os som Matros. Styrmanden, som havde skrevet Brevet, blev frygtelig vred, da Svaret kom, og han havde rent ud sagt til Per, at den Pige var ikke værd at faa en saa brav og velholden Mand som ham. Men Per's Kjærlighed lod sig ikke udslette, og han forsikrede mig, at han hverken vilde eller kunde komme hjem, dersom han ikke fik hende til sin Vedsagerske gennem Livet.

Jeg var temmelig ung og havde liden Røde paa Kjærlighedsaffærer; men jeg forstod dog saameget, at Styrmanden ved sit opstyltrede Skriveri aldeles havde forkræffet Pigen; thi hun var en tænksom og alvorlig

Sjæl, og da hun var sammen med Per hjemme, havde hun faaet det Indtryk, at han var en sjelden brav og alvorlig Sjømand; men da dette altfor kjærlighedsfulde Brev kom, fik hun ganske andre Tanter om den alvorlige Sjømand, og hun maatte anse ham for en Hyfler, der, medens han var hjemme, havde isørt sig en gudhengiven Maske. Jeg trøstede imidlertid Per saa godt, jeg kunde, og lovede ham at skrive et Brev, som rigtignok vilde blive af et ganske andet Indhold.

Per havde aldrig lært at skrive, da hans Fingre var saa stive som Træpinder; men „Kjærligheds Magt er stor“; jeg begyndte straks at forestille ham, at han selv maatte lære at skrive, dersom han haabede at faa den elskede Pige til sin Brud. Han var længe uvillig, men tilsidst maatte han til. Jeg var hans Læremester, og hver Frivagt sad vi oppe og skrev. De andre Mastroser gjorde ofte Nar af ham og spurgte, om han vilde blive Kontorist, naar han engang kom hjem; men jeg bad ham holde Fingrene i Dreene og ikke høre paa deres dumme Spørgsmaal, og naar de endelig blev trætte af at spase med ham og sovne, rablede Per og jeg afsted med dobbelt Fart, og efter to Maaneders daglig Øvelse var Per saa flink, at han kunde føre Pennen nok saa godt — det var just ingen Skjønnskrift, men dog læselig. Derpaa skrev jeg et Frierbrev, hvori jeg først gjorde mange Undskyldninger for det første Brev, som var

skrevet af en Galning, der ikke vidste, hvad Kjærlighed var. Derefter gif jeg saa smaat over til at fortælle om hans lange og trofaste Kjærlighed, og tilsidst foreholdt jeg hende, hvorledes Gud havde velsignet ham al den Tid, han havde faret tilsjøs; han havde et smukt Hjem at byde hende samt en Del Penge i Banken og endelig, at han med Guds Hjælp vilde blive hende en værdig og trofast Egtemand.

Per fandt Brevet udmerket. Han syntes dog, at der var altfor lidet Elskov i det og spurgte mig ligefrem, om jeg ikke paa enkelte Steder kunde rykke ind: „Hjerteelskende søde Ben“; men da jeg erklærede, at Brevet var i Orden, affrev han det ordlydende, idet han kun forandrede „han“ til „jeg“.

Skipperne pleier under almindelige Omstændigheder besørge alle Breve for sine Mandskaber, men dette maatte Per selv bringe iland, og jeg maatte følge ham. Det var i Kvebek. Per vovede ikke at lægge det i en Postkasse; vi maatte ind paa Posthuset, og da han leverede det, spurgte han Betjenten, om det kom sikkert frem. Betjenten lo og svarede, at det kunde han ikke sige, da det var et godt Stykke fra Amerika til Norge, og Sjøen var ofte meget urolig. Per forlod taktesfuld Postkontoret.

Skibet lastede for London, og ingen stundede mere efter at komme afsted end Per; han bad om Svar paa

næste Losseplads. Efter to Maaneders Forløb ankom vi i god Behold til Englands Hovedstad, og samme Aften fik vi en hel Del Breve fra Venner og Slegtninger; men der var intet Brev til Per. Styrmanden kom til Ruffen med Brevene og uddelte dem; Per stod og saa paa ham med længselsfulde Blikke; men da han fandt, at der intet var til sig, gik han ud paa Dækket. En Stund efter gik jeg ud og fandt ham staaende forud ved Ankerspillet med Taarer i Øinene. Jeg gik lige hen til ham, tog ham i Armen og foreholdt ham, at alle de ankomne Breve kom fra Mægleren, og at vi havde bedet hende adressere Brevet til Konsulatet, hvor Skipperen endnu ikke havde været. Per hørte opmærksom paa mig, og straks efter tørrede han sine Øine og sagde:

„Kanskje jeg faar Brev imorgen!“

Per fik ikke sove hele Natten; længe vandrede han op og ned paa Dækket og saa paa Stjernerne, derefter gik han ind i Ruffen og satte sig til at skrive. Da jeg vaagnede næste Morgen, sad han paa en hvælvet Bøtte med Hovedet paa sin Kiste og sov; han havde rablet en hel Del, og derpaa havde han sovnet ind ud paa Morgensiden. Saasnart Skipperen kom paa Dækket, gik Per lige hen til ham og bad ham gaa paa Konsulatet, da han ventede saa svært paa Brev hjemmefra. Skipperen lovede at opfylde hans Begjæring.

Styrmanden satte Per til at sy paa et gammelt Seil samme Dag; men han kunde ligesaa godt have givet ham fri, da Per ikke raak andet end uafbrudt at løbe hen til Faldrebet for at se efter Skipperen, der aldrig vilde komme ombord igjen. Per var meget misfornøiet med Skipperens lange Fravær den Dag, uagtet han ellers fandt det fuldkommen i sin Orden, naar Skipperen forlod Skibet om Morgenens og ikke kom ombord førend sent om Aftenen; der var da et Overhoved mindre ombord. Endelig kom Skipperen, og Per var den første, der angreb ham efter Ankomsten ombord, og hvor stor hans Glæde blev, da Skipperen raakte ham et tykt Brev, er ubeskrivelig. Han kom straks hen til mig, og vi læste det sammen; det var Svar paa hans Frierbrev; ikke saa glødende, som Per havde tænkt sig det; men dog intet Afslag; tværtimod, hun havde holdt af Per i længere Tid, men da hun modtog hans første Brev, blev hun meget bedrøvet; thi hun fandt, at hun havde taget aldeles feil af hans Karakter og Person. Da hun fik hans andet Brev, skrevet med en Sjømands stive Fingre og barnlige Trofskyldighed, blev hun saa inderlig glad, og nu bebreidede hun sig selv, at hun havde tænkt ondt om ham, da hun modtog hans første Brev; thi hun burde have forstaaet, at det Brev ikke var skrevet udaf Per's Hjerte.

Per hoppede og dansede af Glæde, faldt mig om Halsen og spurgte, hvorledes han skulde kunne belønne mig? Han havde mange Penge ombord, og jeg maatte endelig følge med ham iland samme Aften. Saasnart vi kom op i Byen og passerede en Butik med mange smukke Ting, vilde Per gaa ind. Jeg holdt ham tilbage og spurgte, hvad han vilde kjøbe? Han regnede op en hel Del, blandt andet: Sort Silketøi til Kjole, Schawl, Silkeparaply, Parasol, Guldur, Guldfjæde, Broscher, kort sagt, forskjellige Lussusgjenstande til Damer. Jeg saa alvorlig paa Per og sagde:

„Har du allerede glemt Brevets Indhold? Dersom du kjøber alle disse kostbare Gjenstande og sender din Kjæreste, maa hun jo saa samme Tanker om dig, som hun fik ved Modtagelsen af dit første Brev; hun vil jo anse dig for en meget letsindig Mand, der ødsler sine Penge paa saadanne Ting, som hun slet ikke har Brug for!“

Per greb min Haand og sagde:

„Gud velsigne dig, at du har saamegen Omtanke for mig; havde jeg nu raadet mig selv, saa havde jeg kjøbt en hel Del Ting og sendt hende, og kanske om en Maanedes Tid havde jeg faaet alt tilbage og Op-
 slagsbrev ovenikjøbet. Nu vil jeg ikke kjøbe andet end det, som du finder passende!“

Jeg tog Per med til en Veskjelerer, hvor han for

et engelsk Pund fik atten Kroner, derpaa vandrede vi ombord, og samme Nat skrev atter Per og jeg et Brev og lagde de atten Kroner inden i med Bøn om, at hun for disse Penge vilde købe sig en smuk Guldring, merket med „Din Per“ og Dato. Per var meget i Tvil, om det ikke var bedst for ham at reise hjem straks; men paa min Opfordring blev han ombord, og vi gjorde nok en Amerikatur sammen.

Midt i November Maaned kom vi under Somfruland — et Fyr ca. to Mil fra Langesund — med føielig Vind og smukt Veir. Paa sidste Lossested havde jeg gennem Mandskabet indsamlet tretti Kroner, og for disse Penge havde jeg kjøbt Blomster og en stor Sæf med forskellige grønne Blade. Det var Per's og min Frivagt; men jeg havde ikke Tid til at sove; thi en Brudekrans maatte hænge mellem vore Master, naar vi kom ind til Langesund, for at Folk kunde se, at vi havde en lykkelig Brudgom ombord. Mandskabet bestod for det meste af unge Folk, og de var alle ivrig sysselsatte med at binde Kransen, da jeg havde forsikret dem, at vi alle skulde faa en glad Aften, naar Per skulde løse den ned. Først da Skibet var ved Indløbet til Langesund, kom Per paa Dækket, og da han fik se den smukke lange Krans mellem Stor- og Fokkemasten, blev han overvættets glad og lykkelig og takkede hver især for alt deres Arbeide. Straks efter anfrede vi

et Stykke ovenfor Byen, og Skipperen gif iland for at høre nærmere Ordre.

Dagen efter blev Skibet buksjeret op til Borsgrund, hvor Per boede; hans lille, hvidmalede Hus laa tæt ved Vandet, og han forsikrede mig, at der lyste Glæde ud gennem hver Vinduesrude. Samme Eftermiddag blev Skibet lagt i Vinteroplag, og alle Mand afmønstret; men Per var fri hele Dagen, og da Fartøiet var vel fortpøiet, kom han roende i en Pram, der var lastet med Drikkevarer og forskjellig god Mad. Festen holdtes i Kahytten, og Skipperen udbragte Per's Skaal, der blev hilset med et nidobbelt Hurra. Først Kloffen fire næste Morgen blev Kranzen taget ned; alle maatte indrømme, at den var løst paa en meget værdig Maade, og ingen angrede paa, at de havde givet sin Skjerv til den.

Næste Søndag faldt Per fra Predikestolen, og tre Uger efter blev jeg indbudt til hans Bryllup. Jeg maatte stedse være ved Per's Side og ikke alene vise ham, hvorledes han skulde opføre sig, men ogsaa fige ham, hvad og naar han skulde tale. Per opførte sig imidlertid upaaflegelig, og alle, som var med i Brylluppet, erklærede, at de ikke havde seet en lykkeligere Brudgom. Efter Vielsen forsikrede han mig under fire Dine, at først nu var han rigtig lykkelig og glad, da han hele Tiden havde været bange for, at hans Kjæreste

skulde tage sit Ord tilbage. Jeg har senere ofte besøgt Per og hans fromme Hustru, og jeg tror bestemt at kunne paastaa, at et Hjem kan ikke være lykkeligere end hans, og tilsidst er jeg saa fri at tilføie, at jeg anser mig selv som Skaberen af dette Pares Lykke. Per paastaar den Dag idag: Dersom han ikke var kommen sammen med mig, havde han aldrig faaet denne elskværdige Pige til Kone, da ingen som jeg kunde sætte sig ind i hans og hendes Tankegang.

Skipperhistorier.

I 1874 kom jeg som Styrmand paa en gammel Brig til Sunderland med en Ladning Props; vi kom ind i Dokken en Lørdag Morgen, og efterat Fartøiet var vel fortøiet og renvasket til Søndag, lod jeg Mandskabet være fri om Eftermiddagen. Det var senhøstes, og vi havde lidt meget ondt paa Dverreisen og ofte været nødsaget til at holde alle Mand paa Dæk for at bjerpe Seil, saa at Mandskabet trængte til Hvile.

I Skumringen vandrede jeg alene iland for at se paa Byen og strække mine Ben; efter at have spadseret lidt omkring kom jeg ind paa et „Skipperhus“, hvor der sad to norske og en dansk Skibsfører ved et Bord med hver sit Glas Toddy. Jeg nedlod mig i en Krog og bad om et Glas Øl. Noticebogen begyndte at blive urolig i min Lomme, da den vistnok forstod, at her vilde blive meget rart at høre; den forblev heller ikke længe skjult, da den ene Nordmand, der hørte til den store Familie „Hansen“, havde oplevet mere end andre almindelige Sjømænd, og han fortalte den

ene Historie efter den anden. Den anden Nordmand havde ogsaa nogle Skrøner paa Lager, men Dansken forholdt sig taus og lyttede til med spændt Opmerksomhed.

Hansen havde netop stoppet sig en lang Kridtpibe, og da han havde faaet Fyr i den, begyndte han at fortælle følgende:

„For nogle Aar siden var jeg Styrmand med en Bergenser, som seilede saa fort vestover, at det var umulig at faa Solen i Meridianen; men Skipperen var en udmerket Navigator saavel som Sjømand, og han vidste Raad for den Ting. Vi kom fra London, lastet med Stykgods, og skulde gaa til Demerara; den tredie Dag var vi klar af Kanalen, uagtet vi havde Binden stik i Stevn, men Skibet seilede som Fyr og Flamme og stagede ligesaa godt for Stumperne som for toppede Seil. Kommen klar af Kanalen fik vi Ruling af østlig Vind, og da løb Skibet med saadan Fart, at det var plad umulig at faa Middagshøiden; men, som før sagt, Skipperen var saa flink en Sjømand, som det kunde trækkes Klæder paa, og han havde været i samme Knibe en Gang før; thi han bakkede simpelt hen Formersseil, og tyve Minutter efter fik vi saa god Høide, som vi kunde ønske os, men da viste ogsaa Skibsuret tre Eftermiddag. Der var ikke Tale om at logge, da Linen var altfor kort; førend Glas-

set var halvtomt for Sand, var Loggelinen udløben!"

Den danske Skibsfører saa paa Hansen og sagde:

„Den Skude maatte min Salighed løbe godt.“

Den anden Nordmand tog det meget koldblodig, og idet han tog sig en god Slurk Toddy, sagde han:

„Skal vi først tale om Seilads, saa har vel ingen været mere ude for det end jeg, den Gang jeg var Styrmand med Kaptein Bomann fra Stavanger. Bergenferen har rigtignok flinke Seilere, men jeg tror ikke, at Stavangeren giver dem noget efter i saa Henseende, og hvad Sjømandskundskab angaar, tror jeg for min Del, at Stavangeren staar vel saa høit som Bergenferen; i alle Fald gaar der ikke flinkere Sjømand fra Bergen end Kaptein Bomann fra Stavanger.

„Jeg var Styrmand med ham i to Aar, og ombord hos ham lærte jeg, hvorledes jeg skal bruge Seilene. Paa Hjemveien fra Kvebek om Høsten seilede vi hele Riggeren overbord; alle tre Masterne gif tvers af lige ved Dækket, og det var en Guds Lykke, at Riggeren gif, ellers havde vi fantret, og da kan du lægge Mafrel i Band paa, at han blæste — ja, det blæste saa, at Bandet føg om os, men Bomann var ikke raadløs; han satte op en Pumpepiger og lensede for den, og endda løb Skibet med saadan Fart, at Tømmermanden

maatte staa færdig med en Maafer*) for at slaa den overende paa Kapteinens Befaling."

Hansen brast i Latter, medens Dansken tog Ordet og sagde:

„Hør engang, mine kjære Venner, nu har vi hørt saameget om Seilads og saadant mere, lad os nu faa en god Historie fra det tørre, vi sidder jo saa vaade her, og mere Bæde kan vi faa, om vi ønsker; du, Hansen, kan ikke du lave os en Historie fra Fastlandet?"

„Nei", svarede Hansen, „jeg kan ikke nogen morsomme fra Landjorden, da jeg har vanstet paa Sjøen, siden jeg var en Næve stor; men om en svensk Skipper skal jeg fortælle en Historie, som er noksaa god. Egentlig burde den gjengives paa svensk, men det kan jeg ikke. I skal derfor faa den paa norsk, og jeg skal gjøre mit bedste."

„Nu lad gaa", smilede Dansken.

Hansen tændte atter sin Pibe, og derpaa fortalte han:

„Det var en svensk Skipper, som i mange Herrens Aar havde ført en Bedjagt paa Rostock; han eiede Jagten og Lasten, og derved tjente han en Del Penge; en vakker Dag fulgte han Jagten, og straks efter kjøbte han en liden Skonnert, som han lastede

*) svær Hammer.

med Bord for Lybeck. Hvorledes han fandt Veien did, det vidste hverken han eller nogen af Mandskabet, som bestod af en ung Bondegut, der fungerede som Styrmand, og Koffen, en Gut paa tolv Aar; nok af det, han kom i god Behold til Lybeck, og saasnart Skonnerten var fortøiet, raabte han paa Styrmanden og sagde:

„Hør nu, Styrmand, nu gaar jeg iland og tager Logi paa et Hotel, thi jeg kan ikke sove ombord, det vilde se saa rart ud for de andre Skippere, som ligger her; alle Skippere paa større Fartøier pleier jo at bo iland. Men hør nu, Styrmand, skulde noget usedvanlig hændes, medens jeg er borte, saa maa du skynde med Kanonen, som ligger forud, forat jeg straks kan komme ombord. Krudt finder du i Kahytten, og du forstaar nok, hvorledes du skal bære dig ad under Skydningen!“

„Styrmanden mente, at han nok skulde finde rede paa Krudtet og Kanonen med; Koffen tog Skipperens tomme Badsæk under Armen, og derpaa vandrede de iland.

„Dagen efter blev der ingen Løsning, og Styrmanden gif og drev paa Dækket, da han ikke kunde gjøre det mindste Sjømandsarbeide, hvilket der forresten heller ikke var saa farlig meget af. Medens han saaledes drev op og ned, kom han til at tænke paa

Skipperens Befaling, at han skulde skyde, dersom noget usædvanlig hændte. Han tog sig en Tur forud, og efter at have undersøgt Kanonen en lang Stund fandt han, at den var fuld af Rust; han besluttede straks at prøvskyde med den, idet han tænkte ved sig selv: „Kanonen er meget rusten, og det er længe siden, at den har været brugt, jeg sætter nu, at her hænder noget usædvanlig, og jeg er nødsaget til at skyde for at varsko Skipperen, og Kanonen ikke vil fyre, saa staar jeg aldeles fast; jeg maa først prøvskyde og se, hvordan Kanonen er.“

„Styrmanden havde tilforn aldrig faret sammen med Kanoner, men Skipperen havde sagt, at der fandtes Krudt i Kahytten, og Styrmanden havde seet Folt minere, saa at han nok skulde finde rede paa den Ting, bare han fandt Krudtet. Efter en Stunds Søgning i Skipperens Kammer fandt han Krudtdunken, som straks blev bragt forud. „Saalænge der er Rum, maa der Krudt til“, tænkte Styrmanden, idet han proppede Kanonen fuld, og da det begyndte at rende ud igjen, lo han i Skjegget og sagde ved sig selv: „Det skal jeg straks raade Bod paa!“ Han spikkede en Træprop og satte i Mundingen, derpaa tog han en Kjettingfrog og lagde paa Kabysjen for at bruge den som Lunte.

„Men hvad skal jeg prøvskyde paa?“ tænkte Styrmanden, da han havde faaet alt i Orden; jeg maa bestemt

figte paa noget for at se, hvad Kanonen duer til. Imidlertid huskede han paa den store Ertefjedel i Kabysen, den kunde Koffen holde paa Ræffen, medens han skjød. Som sagt saa gjort; Koffen satte sig paa Ræffen — omtrent fem Fod fra Kanonens Munding — med Gryden over Hovedet, og da Styrmanden bad ham holde fast paa den, naar han fyrede, lo Koffen og sagde: „Sknd bare Styrmand, jeg skal nok holde fast“; han fandt det hele meget morsomt. Styrmanden løb efter den ildrøde Jernfrog, rettede Kanonen mod Gryden, og derpaa holdt han Krogen paa Jænghullet. Kanonen dundrede, saa at Skonnerten rystede i hvert eneste Tømmer, og da Krudtrøgen havde fordelt sig, var Koffen og den store Ertefjedel forsvunden. Saasnart Styrmanden kom til fuld Bevidsthed — han var nemlig en god Stund uden Samling og døv paa begge Øren — løb han til Ræffen og saa ned i Vandet, men han saa hverken Koffen eller Ertefjedelen. Kanonen havde forladt sin oprindelige Plads og var dalet ned midtskibs, hvilket var Styrmandens bedste Trøst, thi dersom noget usædvanlig skulde hænde en anden Gang, kunde han atter skyde.

„Idet Kanonen dundrede, sad Skipperen i et Hotel sammen med et Par andre Skibsførere og spillede Kort; han reiste sig straks op og sagde: „Undskyld, mine Herrer, jeg maa afsted, thi nu skjød min Styr-

mand, og noget usædvanlig har fundet Sted ombord hos mig."

„Da han kom ned til Skonnerten, gik Styrmanden taktfuld op og ned paa Dækket. Skipperen var i en munter Stemning og sagde smilende:

„Ser du Styrmand, med det samme du skjød, hørte jeg Knaldet, og jeg forlod straks mine Benner, idet jeg forstod, at noget usædvanlig maatte have fundet Sted ombord. Hvad er det?"

„Jo Kaptein", svarede Styrmanden, „noget usædvanlig har hændt, det er altfor sikkert; jeg kom til at se paa Kanonen, og den var temmelig rusten, saa tænkte jeg, det var bedst at prøvskyde, ifald noget usædvanlig skulde hænde. Da jeg havde lastet Kanonen med Krudt, satte jeg Rokken med den store Ertekjedel paa Rækken til Skydeskive, og med det samme jeg fyrede, saa Rokken og den store Ertekjedel have faret udover Sjøen, thi jeg har ikke fundet rede paa dem endnu; Kanonen hoppede himmelhøit, men den fandt jeg igjen udenfor Kabysdøren."

Begge Skipperne satte i at le; Dansken holdt sig paa Maven og lo, saa at Taarerne trillede ned af hans Kinder, idet han sagde:

„Det var min sandten den bedste, jeg har hørt paa lang Tid."

Efter en liden Pause tog atter Dansken Ordet;

idet han henvendte sig til den anden Nordmand, hvis Navn var Karlsen, sagde han:

„Hør du, Karlsen, nu har du vist en god Landhistorie i dit Hoved, du ser saa studeret ud!“

„Jeg har hørt en Historie om en Bonde paa Vestlandet hjemme“, svarede Karlsen, „dersom J har Lyst til at høre den, skal jeg med Glæde fortælle den.“

„Kom bare med den, jo flere jo bedre!“ udbrød Dansken.

Karlsen var imidlertid en af dem, der tager alting med Ro; han saa ud til aldrig at have funnet forsnakke sig, uagtet han var over femti Aar gammel. Han stoppede sig en ny Pibe, hvilket medtog ikke ringe Tid; Dansken havde en Fyrstikke paa rede Haand, og jeg kunde se paa hans Ansigt, at han fandt Karlsen meget sen i sine Bevægelser. Da Piben var i god Orden, nippede han til Glasset, og da han havde tørket sin Mund baade længe og vel, begyndte han endelig:

„For mange Aar siden var det saameget Sild hjemme paa Vestlandet i Fjordene og Havbugterne, at den gik lige paa Stranden, og Bønderne, som havde Strandret, benyttede aldrig Garn, da de tog op med bare Haanden saameget, de ønskede. Inde i en trang Fjord boede en forældreløs gammel Pige, som foruden en stor prægtig Gaard havde en Del kontante Penge,

og hun havde havt ligesaa mange Friere, som der er Dage i Aaret, men alle havde faaet Kurven, da den ene Frier var styggere end den anden, og hun havde bestandig sagt: „Derfor jeg nogensinde gifter mig, bliver det med en rigtig vakker Gut; det er det samme, om han er saa fattig, at han ikke har Klæder paa Kroppen, bare han er vakker.“ Pigen var næsten fyrti Aar, førend hun fik en vakker Frier; men da fik hun en, som var saa smuk og staut en Kar, som nogen Pige kan ønske sig at staa Side om Side ved Alteret med; men fattig var han som en Kirkerotte. Han friede og fik ja, og straks efter holdtes et dundrende Bryllup. Saasnart Hvedebrødsdagene var forbi, begyndte Manden, der hed Pilsen, at studere paa, hvorledes han skulde kunne mangfoldiggjøre Konens Penge; han vilde gjerne vise hende, at hun havde faaet en Mand med et klogt og forstandigt Hoved, som hun maatte se op til. Han besluttede straks at lægge sig efter Sildefiske-riet, og i den Anledning henvendte han sig til Naboen, der var en meget slu Kar; men de, som ikke kjendte ham, antog ham for en meget hæderlig og brav Mand, da han var meget forekommende og venlig mod fremmede. Han havde ingen Strandret, men han havde ofte været med at fiske Sild baade med bare Haanden og med Garn, og han havde mange Historier om Sildestim og Fugleskrig.

„Samme Aar, som Pilken blev gift, forsvandt Sil-
den pludselig fra Bestlandet, og siden har den knapt
ladet sig se paa de Kanter. Der gaar mange rare
Historier om den Ting. Imidlertid havde Pilken an-
skaffet sig mange nye Sildegarn, og han arbejdede med
dem fra Morgen til Aften uden at faa en eneste Sild,
hvilket han fandt høist besynderlig. Han henvendte
sig, som før sagt, til Naboen, og denne gav ham det
Raad, at han skulde lægge ud ferskt Flæsk her og der
paa Stranden tæt ved Sjøen, da Silden er ligesaa
rovbegjærlig som Makrellen, hvis bedste Føde er Men-
neskefjød; saasnart Silden saa Flæskestykkerne, vilde den
uden Tvil søge under Land, og da kunde Pilken have
sine Garn i Beredskab. Pilken fandt, at dette var en
udmerket god Tanke, og han var Naboen meget tak-
nemmelig for det gode Raad; han havde en stor fed
Gris, som straks blev slagtet, og en vakker Aften blev
Flæskestykker paa syv—otte Pund udlagt langs med
Stranden. Næste Morgen var Flæsket forsvundet, og
da Pilken fortalte det til Naboen, sagde denne, at han
havde lagt Flæsket for nær Sjøen, idet han ikke havde
tænkt over, at Sjøen vokser og falder. Sjøen havde
vokset, og Flæsket havde drevet tilsjøs, da Sjøen atter
begyndte at falde, hvilket Pilken fandt i sin fuldstæn-
dige Orden — Grisen var fed, saa at Flæsket havde
øndt for at synke.

„Han vilde prøve en Gang til ved at lægge ud to store Grise, og da vilde han byde Silden større Stykker, som han vilde gjøre fast med Sten. Naboen havde en stor prægtig Gris, som Pilsken kjøbte i dyre Domme, og paa første fuld Maane — Naboen paalagde ham at iagttage alle gode Merker — slagtede han to Grise, og samme Aften lagde han ud Flæsket i store Stykker; men næste Morgen var atter Flæsket forsvundet.

„Pilsken og Naboen blev enige om, at Silden havde taget en anden Retning, og det maatte være Grevling eller Dter, som i Nattens Mørke havde stjålet Flæsket, og Pilsken fandt, at det ikke lønnede sig at fiske Sild med fedt Flæsk. Naboen var imidlertid Tyven, da han passede paa Flæsket saavel som Pilsken, der ikke vilde lade nogen vide det mindste om, hvad han brugte Flæsket til, og naar Pilsken midt paa Natten var hjemme i Huset, som laa et lidet Stykke fra Stranden, for at styrke sig med lidt Mad, laa Naboen færdig med Baad og tog alt Flæsket, som han uopholdelig reiste til Byen med og solgte. Naar Pilsken kom hjem til hans Bolig for at tale med ham, fik han altid den Bescjed, at Naboen var reist til Byen Dagen før, og da kunde ikke han være Tyven, uagtet han var den eneste, som vidste om Flæskeanvendelsen.“

Dansken greb Karlens Haand og sagde:

„Den var jo meget god!“ Derpaa vendte han sig til Hansen og vedblev:

„Hør du min gode Ven, Hansen, nu har du fortalt os baade norske og svenske Historier, kan du ikke lave os en paa dansk?“

„Jo gjerne det“, svarede Hansen, „jeg har hørt en Historie om en dansk Jagt, som var lastet med Rug og skulde gaa til Christiania; dersom I har Lyst til at høre den, skal jeg gjerne fortælle den.“

„Fortæl, fortæl!“ raabte begge Skipperne i Munden paa hinanden, og Dansken lagde til:

„Du fortæller min Salighed godt, jeg har endnu aldrig hørt nogen Skipper skrone saa godt som dig; nu kan du begynde!“

Hansen saa paa Dansken og sagde:

„Førend du faar denne Historie, maa du rive i en Dmgang til, ellers bliver jeg tør i Halsen.“

„Gjerne to Dmgange til!“ udbrød Dansken og raabte paa mere Kognak og mere varmt Vand.

Hansen lavede sig et godt Glas, og derpaa begyndte han at fortælle:

„Ja, I har hørt, at det var en dansk Jagt, som skulde til Christiania; saa langt var jeg kommen. Nu vel. Da Jagten kom klar af Skagen, fik den frisk Bris af sydvestlig Vind og skjød en god Fart. Styrmanden stod tilrørs, og Skipperen, der tillige

var Eier og Reder af Jagten, gif op og ned paa Dækket gnidende sine Hænder, medens Koffen var i Kabysjen og gjorde den ren, førend han gif tilføis om Aftenen. Det var hele Mandskabet.

„Nu gaar det godt, Styrmand“, sagde Skipperen, idet han vendte sig til Styrmanden ved Roret og vedblev, „nu kan vi gaa ned og tage os en Snap og lidt at bide i.“

„Ja“, svarede Styrmanden, „det skulde ikke være saa ilde, men hvem skal saa styre Skibet?“

„Det kan Koffen gjøre for et Dieblif“, sagde Skipperen.

„Men han kan ikke styre Skibet“, svarede Styrmanden.

„Han kan jo styre efter Maanen ret forud“, sagde Skipperen, og idet han raabte paa Koffen, vedblev han:

„Hør du Kof, du er jo en flink Kar, ikke sandt; du kan vistnok styre Skibet et Dieblif, medens jeg og Styrmanden gaar ned og figer lidt i Kartet, ellers kan vi gjerne seile Skuden iland, og du vil aldrig mere i denne Verden komme hjem til din kjære Moder. Du ser Maanen ret forud, du kan styre lige paa den, saa kan jeg forsikre dig, at du ikke seiler Skuden i Algeren!“

„Koffen greb Rorpinden og styrede noksaa godt,

idet han holdt Jagten ret paa Maanen; Vinden var ret agter, og Storseilet var affiret paa Bommen saa meget som mulig. Kahytten var nede agter i Bagstevnen, som paa alle danske Jagter.

„Efterat Skipperen en Stund havde iagttaget Koffens Bevægelser med Rorpinden, gif han og Styrmanden ned i Kahytten, hvor de satte sig i god Ro og draf baade en og to Snapser. Koffen passede paa Maanen, og alt gif meget godt; men om en liden Stund begyndte Skipperen og Styrmanden at tale sammen nede i Kahytten, og Koffen, der var meget nysgjerrig og tillige bange for Straf, da han samme Dag havde slaaet itu en Tallerken, lagde Dret til Rappen for at høre, om de talte om ham og den uhyggelige Tallerken. Medens Koffen lyttede, glemte han baade Rorpinden og Maanen. Jagten skar pludselig op til luvart, og førend Koffen kunde faa Roret den anden Wei, havde Jagten vendt sig, og nu fik han Maanen ret agterud. Koffen blev forskrækket; men han var en kvif Gut, og efter en kort Stunds Betænkning gif han hen til Rappen og raabte ned:

„Kaptein, nu har jeg passeret Maanen, hvad skal jeg saa styre?“

Hansen saa paa sin Landsmand, der lo i Skjaget, saa at han havde ondt for at sidde stille, derefter

blinkede han skjelmst med det ene Øie paa den danske Skibsfører og sagde:

„Hvad synes du om den, skal jeg maaske lave en til?“

„Nei Tak“, svarede Dansken, „ikke mere af det Slags; Klokken er allerede saamange, at vi bør se til at komme ombord.“

Skipperne betalte Berten og gif; saasnart de var udenfor Døren, betalte jeg ogsaa mit Øl, og fornøiet med Lørdagens Historier vandrede jeg straks efter ombord i min gamle Brig.

En liden Bog.

a jeg første Gang, knapt seksten Aar gammel, stod færdig for at reise ud tilsjøs, tog Fader mig op paa sit Kontor, og efterat han havde nedbedt Guds Belsignelse over min Beslutning, gav han mig en liden Bog, som heder „Lygte for Foden og Lys paa Stien“, hvoraf han paalagde mig at læse et Bibelsprog hver Dag. Han selv har stadig en lignende i Bestelommen, og han bad mig gjøre det samme, saa vilde vi hver Dag læse et Stykke sammen, og da vilde vore Tanker mødes, sagde han. I Bogen havde han skrevet: „Læs daglig heri og bevar vel det læste i dit Hjerte.“

Jeg sat Bogen i Bestelommen, reiste og blev borte næsten i to Aar; da jeg atter kom hjem, var min lille Bog meget skidden og saa ilde ud, men det overbeviste Fader om, at jeg havde brugt den flittig. Den lille Bog maatte til Bogbinderen og fik et rigtig godt og sterkt Bind, og derpaa blev den atter lagt i min Bestelomme. Efter et kort Ophold i Hjemmet reiste jeg atter ud tilsjøs og gjorde to Ture paa Amerika; om

Høsten gif vi til Vestindien, og Vaaren 1869 i Mai Maaned befandt vi os atter under England.

Skibet var ualmindelig tæt, godt og sterkt i alle Dele, og en Storm gjorde os ingenting. Vi havde passeret hele Atlanterhavet med noksaa smukt Veir, og nu nærmede Sommeren sig, saa vi efter alle gode Merker kunde gjøre Regning paa rigtig smukt Veir. Men „Menneskene spaar og Gud alene raar“, det har vi saa ofte erfaret, og det fik vi ogsaa denne Gang føle. En Nat blæste der op en Storm af god Vind, og vort velseilende Skib fløvede Bølgerne, saa at det hvide Skum laa i store Hatter rundt omkring os. Nu gaar det galant, og nu vil vi snart komme over til England og saa høre nyt fra Hjemmet, sagde en og hver. Næste Morgen blæste det rent orkanagtig, og Havet blev saa voldsomt, at Skibet maatte i Guds Navn gaa ret undas Veiret.

Klokken halv ti om Formiddagen lagde jeg mig ned paa min Seng og holdt netop paa at blunde, da Skibet pludselig lagde sig over til ene Side. Medens jeg laa og tænkte paa, hvad dette skulde betyde, fik jeg gjennem et lidet Vindu i Ruffen se en Braadsjø, der kom som et stort Bjerg brølende ned paa Skibet. Jeg laa aldeles stille; husker ikke om jeg mumlede en sagte Bøn til vor barmhjertige Fader — jeg tror det ikke —; Braadsjøen kom over Skibet og slog ind i

Ruffen, to Livbaade blev skyllet overbord, begge Jernpumperne blev slaaet tværs af et Par Fod under Dækket, og Vandet holdt paa at strømme ned i Rummet, saa at Skibet begyndte at synke dybere og dybere under vore Fødder. Flere fulde Vandfade blev slaaet løs og rullede frem og tilbage med saadan Fart, at de knuste alt, som kom i deres Vej. Skanseflædningen fra Stormasten og helt forud til Ankerne blev slaaet ud paa begge Sider, og det hele saa, kort sagt, saa ilde ud, som et Brag nogensinde kan se ud.

Alle Mand kom hurtig ud paa Dækket, det vil sige saa hurtig, som det lod sig gjøre, da vore Kister og en hel Del af Ruffens Bord og Planke holdt paa at knuse os. Da jeg imidlertid kom ud paa Dækket, tabte jeg aldeles Modet og troede i mit stille Sind, at her var intet at gjøre. Skipperen var gaaet hen til Rormanden, og Styrmanden kunde ikke komme ud af Rahytten, da Vandfadene rullede frem og tilbage udenfor Døren. Mine Skibskamerater var ogsaa modløse paa Lømmemanden nær, der forsøgte at lægge sig paa Maven over Pumpehullene for at stanse Vandets Nedstyrten i Rummet.

Pludselig huskede jeg, at jeg ikke havde læst i min lille Bog; jeg greb i Bestelommen, men den var ikke der. Strafs kom jeg ihu, at jeg om Morgenens havde byttet Klæder, og Bogen maatte ligge i den anden Best,

der hang paa Bæggen inde i Ruffen. Jeg styrtede ind i Ruffen og fik fat i Besten; Bogen blev aabnet, og Teksten for Dagen den ellefte Mai var følgende:

„Derfor ville vi ikke frygte, om Jorden end forandredes, og Bjergene bevægedes og henfløi midt i Havet.“

To Gange læste jeg disse merkelige Ord, puttede Bogen i Bestelommen og ilede ud paa Dækket, idet jeg raabte:

„Hurra Gutter, her er ingen Fare, kom lad os gjøre vort bedste!“

Derpaa fik jeg fat i en Øks, slog ind Bunden paa Bandfadene, og mine Kamerater, opflammet ved mit muntre Hurra, fattede sig snart efter den første lamdende Skræk, og alle fik de nyt Mod og tænkte ikke mere paa nogen overhængende Fare.

Gud var naadig mod os, og tre Dage efter kom vi ind til Plymouth; vi var rigtignok udmattet efter tre fulde Døgns Pumpning, men Trætheden forsvinder, naar man faar en rolig Havn isigte efter saa mange Farer.

Jeg vil med det samme anbefale varmt enhver Sjømand at anskaffe sig en saadan liden Bog og lægge den i Bestelommen; den er saa liden, at den tager ingen Plads bort. Naar vi er iland, er vi vistnok ikke udsat for saa overhængende Farer, som naar vi

er paa Sjøen, men jeg kan ogsaa anføre Beviser paa, at min lille Bog har været meget nyttig mange Gange, efterat Skibet er kommet i Havn og har lagt godt fortøiet med svære Tauge — ja, da har Farerne været allerstørst; thi naar man saa har faaet Penge, og man er kommen iland med mange lettsindige Kamerater, da maa man være paa sin Post, hvis man ikke vil blive aandelig og legemlig fortabt. Da hvirkes det altid en Dret:

„Her ser hverken Far eller Mor dig, her kan du leve, som du lyster“; men har jeg da en saadan liden Bog i min Lomme, og jeg viser Fristeren den, saa ved han meget godt, at jeg selv husker paa, at der findes en, som ser med Ødsler, hvor jeg end vander i Verden.

Hvor mangen Ungdom har ikke forladt Faderhjemmet med den Tanke:

„Bare jeg kommer tilsjøs, skal alt blive saa herlig. Jeg kan gjøre affurat, som jeg vil, naar jeg kommer til Udlandet; thi der kan ikke mine Forældre se mig eller høre noget ondt om mig, aa, det skal blive saa morsomt.“

Det samme har jeg tænkt saa mangen Gang, og jeg har desværre ofte glemt, hvad der stod i min lille Bog; men den har dog altid formaaet at vække mig til ny Eftertanke, og naar jeg har været i slet Selskab, saa har Bogen lagt i min Lomme og formelig brændt

mit Bryst, og naar jeg saa er kommen alene igjen, har jeg ikke faaet Fred, førend jeg har fastet mig ned paa Knæ og bedt Gud inderlig om Forladelse.

Kjøb saa denne lille Bog alle Sjømcænd Landet rundt, men læg den ikke i Kisten eller paa Hylden; thi da er det saa let gjort at glemme den, dersom du en Morgen staar for sent op og maa skynde dig til dit Arbeide; men læg den i Vestelommen og tag den med dig overalt, hvor du gaar, saa vil du snart merke, at en alvorssfuld Stemme inden i dig hvisker: „Husk paa „Lygte for Foden og Lys paa Stien“ og se, hvad den har at sige dig idag!“

En Veksel.

I Syttiaarene blomstrede Sjøfarten, og da skulde alle, som havde hundrede Kroner tilovers, være Skibsredere; selv Bønder, som under almindelige Omstændigheder sætter sine Penge i Bankerne fremfor alt andet, anskaffede sig den ene Skibspart efter den anden. Enkelte Bønder havde rigtignok før den Tid Skibsparter, som bestyredes af en eller anden Skibsreder i Byen; men ingen Bonde hjemme hos os havde vovet at være bestyrende Reder for noget Fartøj, førend Gaardbruger Samuelsen en vakker Dag med fede Typer lod indrykke i Stedets Amtstidende følgende Avertissement:

„Jeg er foruden Gaardbruger ogsaa Skibsreder, og jeg træffes hjemme paa min Gaard hver Dag, undtagen naar jeg er i Byen i Forretninger.“

Mange lo af Avertissementet og fandt det meget latterlig, men Samuelsen og hans Omgivelser fandt det aldeles i sin Orden, og da var det ikke mere at tale om den Ting.

Samuelsen og syv Bønder kjøbte et noksaa smukt Skib i Porsgrund og kaldte det „Vennerne“. De var længe i Tvil om, hvem der skulde være bestyrende Reder. Flere stemte for, at det burde overdrages en Mand i Byen, der var hjemme i slige Affærer; men Samuelsen, der allerede i et halvt Aar havde havt en ottende Part i en Skonnert, oplyste, at en bestyrende Reder i Byen vilde koste mange Penge, og han var overbevist om, at en af dem vilde greie den Beaf uden Vanskelighed. Alle syv undslog sig, og da den ottende ikke frabad sig Valg, blev han enstemmig valgt, og det var Samuelsen, som boede omtrent to Mil fra nærmeste Posthus og Telegrafstation.

Samuelsen fik nu meget at gjøre. Det første, som maatte anskaffes, var en Skipper, og den var ikke god at finde i den Tid. Nu om Dagen kan man faa hundrede for en; men den Gang maatte man baade betale og tigge for at faa en flink Skibsfører; dog Samuelsen havde Lykken med sig i dette Stykke. Da han reisste bort til Porsgrund, traf han paa et Hotel sammen med en Mand, som presenterede sig for Skibsfører „Skudeløs“ for Diebliffet. Han fortalte Samuelsen, at han skulde kjøbe Skib, men der var ikke noget, som han syntes om. Han havde mange glimrende Attester, hvilke Samuelsen gennemlæste med stor Opmerksomhed, og efter et Par Dages Bekjendtskab blev han antaget som Fører

af „Bennerne“. Samuelsen betroede mig straks efter, at Skipperen forekom ham at være falden fra Skyerne i hans Vej.

Skipperen skulde straks gaa ombord og paase, at Skibet blev udstyret med alt efter Kontrakten. Mastroser kunde han forhøre, men Styrmand vilde Samuelsen sende ham fra Hjemstedet, hvilket Skipperen var fornøiet med, naar han blot fik en flink Mand. I den Anledning var det jeg blev kjendt med Skibsreder Samuelsen.

Som jeg en Dag midt paa Vinteren sad hjemme i god Ro, fik jeg se Samuelsen svinge ind paa Gaarden med en vælig Hest forspændt med Slæde. Jeg troede, at han skulde tale med Fader om et eller andet, men til min store Forbauselse spurgte han efter Styrmand Flood, og det var ingen mindre end mig. Saasnart han havde trykket min Haand temmelig varmt, bad han om at faa tale med mig under fire Dine. Jeg fulgte ham ind paa mit Værelse, og der fortalte han mig, at han havde kjøbt Skib, og at han var bestyrende Reder, samt at han havde forhyret Mandskab og Skipper, men ikke Styrmand, som han helst vilde have fra Hjembygden, og nu vilde han i al Fortrolighed spørge mig, om ikke jeg vilde gaa med som Styrmand. Skipperen var aldeles fremmed, og han maatte endelig have en Mand, som engang imellem kunde skrive hjem og for-

tælle ham, hvorledes Skipperen opførte sig i Udlandet, og hvordan han var, som Sjømand betragtet. Det var ikke Tale om Hyre, da jeg kunde faa, hvad jeg forlangte, naar jeg blot vilde gaa ombord som Styrmand og love at skrive hjem og fortælle alt. Naar jeg havde faret nok som Styrmand for at erholde Borgerskab som Skipper, kunde jeg faa Skibet at føre.

Efter som Samuelsen malede op for mig, faa alt meget godt og lyst ud, og han blev meget lang i Ansigtet, da jeg takkede ham meget for hans venlige Tilbud, men tilføiede, at det var umulig for mig at modtage Posten. Jeg bad ham henvende sig til en ældre Styrmand, som boede i Nærheden af hans Hjem og var bekjendt for at være en meget dygtig Mand i sit Fag. Samuelsen rystede paa Hovedet, idet han mente, at den Mand havde altfor liden Dannelse og Taft til at kunne se Skipperen efter i Sømmene; derimod mig kunde han bruge, og jeg var netop Manden. Han maatte imidlertid forlade mig med uforrettet Sag, og en Stund efter hørte jeg, at han havde antaget den Mand, som jeg havde pegt paa.

„Bennerne“ seilede med en Ladning Trælast for England, og efter en seks Ugers Forløb sendte Skipperen en Bæffel paa ca. 4000 Kroner hjem til Samuelsen, som blev meget høitidelig stemt ved at modtage det vel forseglede Brev. Bæffelen lød paa et

større Hus i Christiania, og i den Anledning sammenkaldte Samuelsen sine Medredere for at høre, hvad de helst burde gjøre med den. Han var af den Mening, at de burde forsøge at afhænde Bøjselen i Byen hos en eller anden Rigmand, der vilde kjøbe den, da det var meget bedre at handle, naar man kunde tale med vedkommende, som kjøbte den. Sendte de den uden videre til Christiania, maatte de tage det Beløb, som det anviste Hus gav, enten det blev meget eller lidet. Samuelsen foreslog derfor, at to af Rederne skulde reise til Byen og sælge den, og de burde vælges ved Stemmegivning. Hans Forslag gik igjennem uden Debat, og han samt en Gaardbruger ved Navn Henriksen blev valgt til at udføre den vigtige Komission. Den sidste modtog Balget paa den Betingelse, at Samuelsen skulde gemme Bøjselen og lede Forhandlingerne, naar de kom til Byen.

Dagen efter førte Samuelsen og Henriksen til Byen og tog ind til en god Ven, som boede paa Torvet. De betroede straks Berten deres Ven, og han foreslog, at de først burde gaa til Grosserer og Skibsreder Jørgensen, som boede paa den anden Side af Torvet; dersom han ikke vilde kjøbe den, kunde de sidenefter forsøge hos et Par andre.

Rederne vandrede straks efter over til Grosserereren og traf ham paa Kontoret. Saasnart de vanlige Hils-

ninger var vel tilende, tog Samuelsen op sin Tegnebog og leverede Jørgensen det vigtige Dokument, idet han spurgte, hvormeget han vilde give for det. Jørgensen saa paa det og var straks villig til at kjøbe det, men han vilde ikke give saameget, som Samuelsen forlangte. Han udregnede Beløbet efter Dagens Kurs, hvilket de ærede Skibsredere ikke havde mindste rede paa, og han viste dem fort paa hvidt for, at Besselen ikke var værd saameget, som de troede.

Jørgensen holdt Besselen hele Tiden i sin Haand og ligesom legede med den, idet han underhandlede om Kjøbet; men Rederne besluttede at forsøge først hos et Par andre Skibsredere, og dersom de ikke bød mere, skulde Jørgensen have Forkjøbet. Han leverede Besselen til Samuelsen, som modtog den og lagde den ned i sin Tegnebogs inderste og sikreste Rum, derpaa bukkede begge Rederne for Jørgensen og vandrede tilbage til Logiet.

Kommen ind paa Bærelset bad Henriksen om at saa se det vigtige Papir. Han havde den hele Tid været saa optaget, at han knapt havde seet Besselen, og han havde Fornøielse af at se paa den. Samuelsen tog op sin Tegnebog — men til hans store Forbauselse fandtes der ingen Bessel, kun et Stykke rent Papir af samme Størrelse som Besselen. Han saa forbauset paa Henriksen og spurgte ham, hvorledes dette kunde

hænge sammen; begge var enige om, at Jørgensen havde leveret Bøsselen tilbage.

Samuelson søgte i alle sine Lommer, men Bøsselen var og blev borte. Derpaa ledte begge Kederne over hele Børrelset og flyttede paa hvert eneste Møbel med samme uheldige Resultat. Begge ilede derpaa atter over til Jørgensen, og saasnart de vel var indenfor Døren, kom han dem smilende imøde og sagde:

„Det var det, jeg vidste, at I kom igjen, mine gode Herrer, kom nu, saa skal vi gjøre en fristelig Handel!“

Kederne saa forbauset paa Jørgensen, og begge havde for et Dieblis tabt Målet, da endelig Samuelson med taarefyldte Øine sagde:

„Vi har tabt Bøsselen, og De maa bestemt have den, ellers maa den være falden ned paa Gulvet.“

Jørgensen brast ud i en kort Latter og sagde:

„Nei, hør nu, mine gode Herrer, ikke noget Løve, jeg staar ved mit sidste Bud; vil De have det, saa kom med Bøsselen og her er Pengene!“

Samuelson vedblev sit, idet han mente, at Jørgensen maatte have taget fejl og leveret ham et blankt Papir istedenfor Bøsselen; men da Jørgensen hørte det, blev han sprudende rød af Harm, og idet han henvendte sig til en høfstaende tilstedeværende Kontorist, sagde han temmelig barskt:

„Var De inde for en Stund siden, da jeg talede med disse to Herrer?“

Kontoristen bejaede det, og Jørgensen vedblev:

„Saa De, at jeg leverede denne Herre Bekselen, og at han modtog den og lagde den ned i sin Tegnebog?“

Kontoristen svarede atter ja, og da Jørgensen spurgte ham, om han turde aflægge sin Ed paa det, svarede han ogsaa ja, og begge Rederne maatte selv bekjende, at de var overbevist om at have modtaget Bekselen; men hvorledes det ubeskrevne Stykke Papir var kommet i Samuelsen's Tegnebog — det var ham en Gaade.

Rederne maatte omsider forlade Jørgensen med uforrettet Sag og vandrede med tunge Skridt for anden Gang over til sit Logi.

Middagen stod færdig og ventede paa dem, men ingen havde Lyst paa Mad, uagtet de ikke havde spist, siden de forlod Hjemmet tidlig om Morgenens. Samuelsen var næsten fortvilet og havde ikke Ro til at sidde inde; han maatte ud paa Gaden og søge paany, og Henriksen fulgte efter ham.

Medens begge gik i dybe Tanker stirrende ned for sig, kom Kjøbmand Engelsen over Torvet, og idet han passerede Rederne, sagde han:

„Hør, gode Mænd, har I mistet noget, siden I ser saa stivt i Gaden, eller hvad er der iveien med eder?“

Samuelſen løſtede Hovedet, og idet han rakte Engelfen Haanden, begyndte han at fortælle ham, hvorledes alt var foregaaet fra først til ſidſt. Engelfen hørte opmerkſom paa ham, og da Samuelſen var færdig, rystede Engelfen paa Hovedet og ſagde:

„Saa — ſaa —“ og tilføiede efter et Dieblifs Læusched, „gaa nu atter hen til Jørgenſen og ſig ham, enten maa han ſkaffe frem Befſelen, eller ogſaa vil J lade Trommen gaa og ſiden benytte Telegrafſen; naar han hører det, tror jeg, at han finder rede paa Befſelen!“

Samuelſen takkede for det gode Raad og ilede over til Jørgenſen, ſom netop ſad ved Middagsbordet; men da han hørte, at der var Folk paa Kontoret, kom han ſtrafs ud, og ſaaſnart han fik ſe Samuelſen, greb han hans Haand og ſagde ſmilende:

„Nu har De altsaa fundet Befſelen, og nu ſkal vi endelig gjøre en liden Handel!“

Samuelſen ſaa alvorlig paa ham og ſagde:

„Nei, Befſelen er og bliver borte, men jeg kom hid for at ſige Dem, at De maa ſkaffe den frem, hvis De vil undgaa Ubehageligheder!“

Jørgenſen nærmede ſig Døren og aabnede den:

„Nu har De tre Gange været hos mig i Dag og afbrudt mig i mine Forretninger, og nu synes jeg, at det kan være nok — der er Døren!“

Samuelsen reiste sig op og sagde:

„Jeg skal gaa ud af den samme Dør, som jeg kom ind, uden at De behøver at vise mig Veien, men det skal De først vide, at nu lader jeg Trommen gaa, og siden benytter jeg Telegrafsen, dersom De ikke skaffer mig Bekselen!“

Jørgensen saa forundret paa Samuelsen, og idet han nærmede sig ham, sagde han:

„Hør nu min godeste, Hr. Samuelsen, det er ikke nødvendig at gjøre saameget Opstyr angaaende denne Beksel; den maa ubetinget findes i en af Deres Lommer, dersom De ikke har tabt den paa Gaden. Hvad er det, som stikker op af Deres Frakkelomme?“

Idet han udtalte de sidste Ord, stak han sin Haand ned i Samuelsen's Frakkelomme og optog et sammenfoldet Stykke Papir, som viste sig at være Bekselen. Samuelsen blev saa glad, at han rev Papiret ud af Jørgensen's Haand og styrtede paa Døren i den faste Tro, at han havde narret sig selv. Men Sandheden var nok den, at Bekselen gled indenfra Grossererens venstre Armfor ned i hans Haand, idet han stak denne i Rederens Lomme. Dette merkede dog hverken Samuelsen eller hans Kamerat.

Samme Aften vilde Grosserereren paany kjøbe Bekselen, men begge Rederne takkede for Tilbudet og sendte

den med Posten til Christiania, hvor de fik udbetalt det fulde Beløb efter Dagens høieste Kurs.

Et Mars Tid efter traf jeg Samuelsen en Dag i Byen. Saasnart han fik se mig, raabte han paa mig og bad mig blive med til hans Logi, da han endelig maatte tale med mig. Jeg fulgte med ham, og saasnart Samuelsen havde forvisset sig om, at vi var alene i Værelset, tog han frem en hel Bunke med Papirer og bad mig gjennemgaa dem. Det var altsammen Regninger og Bilag fra „Bennerne“, og Samuelsen havde fundet rede paa det meste, men et Papir havde voldt ham adskilligt Arbeide, og det var en Regning fra Amerika paa hundrede og femti Dollars, som Skipperen kaldte „Tonnagen“, hvilket han fandt var en uhørt Sum og noget splinter nyt. Imidlertid forklarede jeg ham, hvad det var, og da jeg tillige forsikrede ham, at den Regning var rigtig efter Skibets Størrelse, blev han rolig og takkede mig for god Besked.

Kort Tid efter traf jeg atter Samuelsen, og da fortalte han mig, at han havde sendt ny Skipper og ny Styrmand med Dampskibet til London, hvor „Bennerne“ for Diebliffet laa og løsfede en Ladning Korn. Han fortalte i al Hemmelighed, at Skipperen var altfor flot anlagt, hvilket han havde flere Beviser paa; blandt andet havde han sendt Regning hjem paa otte

engelske Shilling *) paa et Bordtæppe til den indre Rahyt, og det var en Flothed, som Samuelsen fandt mageløs. Styrmanden derimod blev affkediget af den simple Grund, at han aldrig havde skrevet hjem og fortalt, hvorledes Skipperen opførte sig i Udlandet.

Jeg bebreidede Samuelsen hans Fremgangsmaade mod Skipperen, hvilken havde faret meget heldig i den Tid, han havde ført „Bennerne“, og jeg fortalte ham en liden Historie om en gammel Skipper, som førte et stort Skib fra Borsgrund. Han kom nemlig hjem en Høst og havde paa en af sine mange Regninger opført en Yderfrakke til 18 Spd. Rederen spurgte ham, hvad det skulde betyde, og da Skipperen uden Forbehold fortalte ham, at det var en Frakke til sig, sagde Rederen, at han ikke maatte opføre saadant for Eftertiden. Skipperen lo, men han lovede at huske paa Formaningen. Aaret efter kom Skipperen atter hjem om Høsten, og Rederen havde da intet at udsætte paa Skibets Regninger, hvilket Skipperen fandt meget be-
synderlig, og uden videre sagde han til Rederen:

„Der er ingen Frakke opført iaar, dog den er der alligevel, men den er saa fin, at De ikke kan se den!“

„Bennerne“ gik fra London til Vestindien med den nye Skipper ombord; han var en Slegtning af Samuelsen, der havde store Forhaabninger om den unge

*) ca. syv Kroner.

Mand. Andre, som kjendte ham, paastod, at han var altfor ung og uerfaren, hvilket ogsaa snart viste sig at være sandt. Tvers af St. Thomas fik „Bennerne“ en rygende Storm af Modvind, og istedenfor at lægge Fartøiet udover i det store rummelige Atlanterhav, lagde han det indover og seilede Skibet paa nogle Korallrev. Mandskabet blev efter mange Kampe med det vaade Element bjerget af et forbiseilende Fartøi, og da Skipperen og Mandskabet kom hjem og blev forhørt, var det med Nød og neppe, at Skipperen klarede sig fra Fængslets Mure, da han havde navigeret udenfor al Kritik, og Assurandørerne var længe i Tvil om, hvorvidt de skulde betale Assurancesummen eller ikke.

Efter to Mars Procedure fik Rederne endelig udbetalt en Del af Summen; men da var der medgaaet saamange Penge til Sagsomkostninger med mere, at Samuelsen for sin Del tabte seks tusinde Kroner. Saavidt jeg ved, har han sidenester ikke besattet sig med Skibsparter, da de i det hele taget er en meget usikker Egen-
dom — især for Bønder.

„Faster“ fortæller.

Min kjære „Faster“ bor i en af de smaa Stæder, der har vaft megen Strid, om man skal kalde den en By eller kun et simpelt Ladested, jeg for min Del vil nu kalde den en By for ikke at saare Faster, da hun altid siger: Hjemme i vor By er det saa og saa. Byen er meget liden, men den har en Kirke og en Klokker, og Presten kommer der engang imellem. Har en eller anden Familie Beaffteg til Frokost til en Afveksling, ved straks alle og enhver, at der lever man flottere end flot. Befolkningen lever nemlig i Almindelighed mest af Fisk, som Mændene fanger lige udenfor Husdøren, og kogt Fisk lugter ikke saa langt som Løg og stegt Kjød. Største Parten af den mandlige Befolkning er Sjømcænd og Fiskere, og om Sommeren, naar de er ude tilsjøs, vil man sjelden se Mandspersoner paa Gaden uden en Del Skolebørn og nogle Oldinger, der ikke kan følge de yngre paa Havet. Forresten er der meget livlig om Sommeren, da Byen er bekendt for sit udmerkede Sjøbad, og mange Mennesker

følger derhen for at tilbringe den varmeste Marstid og at bade.

Hele Byn eies af en Mand, det vil sige, alle Gaardeiere betaler Grundskat til en Mand, som heder Konsul Blom; han er paa en vis Maade Fader for hele Byn, og han ved og maa vide alt, som hænder og skal ske i Dagens Løb. Han er en meget rig Mand og er bestyrende Reder for mange Skibe, som han dels eier alene, dels er interesseret i sammen med andre; desforuden er han Eier af en stor Landeiendom, og, kort sagt, driver en meget stor Forretning og skaffer næsten alle Byens Indvaanere Arbejde. Distriktslægen, som bor udenfor Byn, bliver aldrig hentet, førend man har været hos Konsulen og hørt, om han finder det fornødent, uagtet han har liden og ingen Indsigt i en Doktors Hemmeligheder; men man er bleven saa vant med at raadspørg sig med Konsulen i alle mulige Tilfælde, at det ligesom falder af sig selv, at man først maa høre hans Mening. Dog nu vil jeg lade „Faster“ fortælle, ellers vil hun finde mig for langtrukken i min Indledning, da hun er meget kortsfattet og taaler ikke overflødige Ord.

Jeg havde ikke seet „Faster“ paa lang Tid, da hun en vakker Dag dukkede op i Hovedstaden og bad om Logi hos mig for nogle Dage. Vi havde meget at tale om baade nyt og gammelt, og i Samtalens Løb for-

talte hun mig om en stor, høitidelig Begravelse, som havde fundet Sted i hendes Hjem; jeg skal forsøge at gjengive hendes Fortælling saa godt som mulig.

En Dag kom nemlig et stort, fuldrigget Skib glidende ind paa Havnen, hvilket i og for sig ikke var noget usædvanlig, da der daglig kommer og gaar baade store og smaa Skibe; men dette havde tyff Flag paa halv Stang, og fra Toppen vaiede en lang Bimpel, som rak helt ned til Mærset og lignede mest en Slange, naar Vinden tog fat i den og holdt den klar af Riggen.

Klynger af Matroser kom samledes nede ved Stranden, og rystende paa sit Hoved undredes de paa, hvem det var, som laa Lig ombord; thi at Døden havde gjestet Skibet, det forstod allesammen; men hvad den lange Bimpel skulde betyde, det vidste ingen. Omsider kom en gammel Baadsmand ned for at se paa det fremmede Skib; han havde i sin Ungdom været paa Horten og kunde fortælle, at det var en tyff Orlogsmænd.

Blom, som foruden alt andet ogsaa var tyff Konful, blev straks budsendt; hans lange, hvidmalede Baad, bemandet med fire Mand, bragte ham langs Siden af det fremmede Skib, og han blev høflig og forekommende modtaget. Saasnart han atter kom iland, gif det som en Løbeild gennem Byen, at Chefen var død

ombord, og at han skulde begravet paa Byens Kirkegaard. Liget havde allerede ligget flere Dage ombord, og Begravelsen maatte finde Sted saa snart som mulig; den blev bestemt til næste Dag Klokken tolv.

Konsul Blom satte straks alle Byens Kvinder i Arbejde med at binde Kranse, medens alle Mandspersoner skulde opreise Berporte her og der. Konsulen selv løb Gade op og Gade ned, saa at Sveden randt af ham, uddelende Ordre til højre og venstre. Store og smaa var i Virksomhed, og der var en Trævelhed uden lige. Kun en forholdt sig ganske rolig og lufkede sig ind paa sit Kontor, ærgerlig paa sig selv og hele Verden, og det var en af Byens Autoriteter, nemlig Mønstreskriveren.

Han havde i mange Aar faret som Skipper med et af Blom's Skibe, men han var bleven skudløs paa Grund af Salg. Medens han gik hjemme og ventede paa nyt Skib, døde den gamle Mønstreskriver, og ved Konsul Blom's store Indflydelse fik den ledige Skipper Posten, hvilket hændte, kort før Orlogsmanden kom ind paa Havnen. Den nye Mønstreskriver havde endnu ikke faaet sin nye Uniform, da den maatte bestilles fra en anden By, og dette var Grunden til hans Ærgrelse; thi han fandt det uærdig og upassende at møde op i Begravelsen uden Uniform, da de fremmede Herrer

vilde antage ham for en simpel Borger, og dette gif hans Ære altfor nær.

Medens alle Byens Indvaanere arbeidede hele Natten for at gjøre alt saa festlig som mulig til Morgendagen, laa Mønstreskriveren paa sit Leie plaget af Søvnløshed. Da han gif tilfængs, var han bestemt paa ikke at møde frem ved Begravelsen; men hvad vilde Konsul Blom sige hertil? Det var et Spørgsmaal, som ikke vilde lade ham saa Ro, hvormeget han end søgte at glemme baade Begravelsen og Uniformen. Udpaa Natten søvnede han et Dieblif og drømte om lange Rækker af fortflædte Mennesker, der alle pegede Fingre af ham, fordi han ikke bar Uniform. Strafs efter vaagnede han og greb en Bog, i hvilken han havde læst for at dnysses i Søvne. Han læste netop om et Masqueradebal, og med en Gang sprang han op af Sengen og rev paa sig Klæderne, idet han kom ihu, at han for mange Aar siden havde været paa et lignende Bal, og der havde han optraadt som General med en tre Tommers bred Guldtresse rundt Huen, og den Guldtresse havde han gjemt et Sted; men hvor, det var ikke godt at huske i Diebliffet, dog den maatte under enhver Omstændighed findes i Huset.

Mønstreskriverens Kone samt hans seks Børn maatte alle op af sine Senge for at søge efter Guldtressen, og efter at have endevendt, kort sagt, alt i Huset, fandt

de Guldtressen i en Kasse paa Loftet sammen med en hel Del Skrab. Den blev straks sæbevasket og derpaa syet fast paa en gammeldags Floschat med forsvarlige Bremmer og af en usedvanlig Høide. Den blev sat midt paa Gatten for at komme til sin Ret, og da Mønstreskriveren saa sig i Speilet med Gatten paa, fandt han den udmerket. Guldtressen var rigtignok lidt bred, men han trøstede sig med, at Ligsfølget kom hovedsagelig til at bestaa af Udlændinger, der ikke havde rede paa de forskjellige Uniformer i Kongeriget Norge.

Klokken tolv næste Dag foregik Begravelsen med stor Høitidelighed. Kisten blev baaret af høiere staaende Officerer, og et stort tykt Flag laa udfoldet over den. Alle Byens mandlige Indbyggere var med i Følget, og Konsul Blom gik foran; efter ham kom Konsul Franch, en meget høi og forpulent Herre med en ægte Lastehandlers noget grove Træk. Mønstreskriveren var den tredie i Rækken og tog sig udmerket godt ud bag den høie Konsul Franch; han havde vistnok uden videre stillet sig foran ham, dersom han ikke havde været skyldig ham en Del Penge, som han havde laant for at kjøbe det lille, hvidmalede Hus, hvori han nu boede, og som laa lige ved Sjøen forsynet med en liden Brugge, hvor man hver Morgen kunde se Mønstreskriveren spadserere op og ned med sin lange, sølvbeslagne Pibe i Munden. Han gik altid med en lang Riffert

under Armen, og naar han kom paa Enden af Bryggen, lagde han Rifferten paa et Stativ og saa udover Havet for at se, om der var noget at iagttage.

Dagen efter Begravelsen kom Næstkommanderende op til Konsul Blom for at saa opgivet Navnene paa de fornemste Herrer, der havde været med at ledsage Chefen til hans sidste Hvilested; han ønskede personlig at takke dem for deres store Opmerksomhed. Blom sagde rent ud, at de fleste var simple Folk, der vilde føle sig generede ved at modtage Visit af en saa høitstaaende Mand, og desforuden maatte han have en Tolf med sig, da saa og ingen forstod tyfsk. Næstkommanderende saa forbauset paa Konsulen og sagde:

„Der var dog en meget fin Herre med i Følget, nemlig den høie Herre, som var ledsaget af sin Tjener med den brede Guldtresse rundt den høie Hat og gik lige efter Dem, Hr. Konsul!“

Konsul Blom var færdig til at briste i Latter ved at tænke paa, at Mønstreskriveren var blevet antaget for Grand's Tjener; men den høie Officers høitidelige Stemning bragte ham til Alvorlighed, og Blom bad ham indstændig ikke at uleilige sig med nogensomhelst Tak; dersom han endelig vilde gjøre noget, kunde han simpelthen i en Avis lægge sin Taknemmelighed for Dagen.

Et Par Dage efter seilede det store Skib, og

straks efter hvilede den gamle Ro og Tilfredshed over Byen; men Mønstreskriveren anskaffede sig saa hurtig som mulig ny Uniform, og dersom han ikke før har vidst, at han var Nar for hele Byen med sin brede Guld-tresse rundt det gamle „Kaffelovnsrør“, vil han formentlig ved at læse dette kunne komme til Bevidsthed derom.

Skomager Torp.

Skulde man have et Par gode, vandtætte Sjøstøvler, burde man ubetinget gaa til Skomager Torp. Han og jeg boede i flere Aar i samme Gade, og jeg tør rose mig af at have skaffet ham mange gode Runder, især saadanne, der trængte godt Bentøi, som kunde modstaa Sjøvandet. Torp boede i en enetages Gaard, som han eiede uden at være skyldig en Øre. Over Gangdøren hang et beskedent Skilt forsynet med følgende Inscription: „Reparationer udføres yderst billig, og Bestillinger paa nyt Skotøi modtages.“ Paa hans Verksted arbeidede tre Svende og to Gutter, og han selv havde Arbeide nok med at skjære til. Han forekom mig at være den lykkeligste og bedste Skomager i Berden, og man kunde efter min Formening ikke have det bedre i hans Stilling.

Skomagerens Bolig bestod af to Værelser og Kjøkkenet under og to smaa Kvistværelser ovenpaa; Kjøkkenet vendte ud mod Gaarden, og man maatte passere dette for at komme ind i et stort, lyst Værelse, hvor Torp

havde sit Verksted og daglige Opholdssted; paa den anden Side af Kjøkkenet var Familien samlet i en Stue, der var vel vedligeholdt og møbleret. Hans Kone var en meget flink Husmoder, og jeg kunde være temmelig sikker paa altid at finde hende i Kjøkkenet ifærd med sine huslige Syssler.

Torp's Sjøstøvler var dog ikke uslidelige; efter tre Aars Forløb rafnede min ene Støvel i en af Sømmene, og jeg besluttede straks at gaa til min gode, gamle Skomager. Jeg havde ikke seet ham paa en god Stund; men i den gode Tro, at han fremdeles sysslede med sine Læster, tog jeg en mørk Høstaften min store, stive Sjøstøvel under Armen og vandrede hen til hans Bolig; jeg vilde med det samme aflægge ham en Visit og takke ham for godt Arbejde; thi Sjøstøvlerne havde i Løbet af tre Aar gjort flere Amerikature baade Vinter og Sommer, og et bedre Par havde jeg aldrig haft paa mine Ben.

Saa snart jeg traadte ind i Skomagerens Kjøkken mødte mig en svart Tjenestepige, der saa ud til at være uvant med alt, som hører til et Kjøkkens Vedligeholdelse. I stedet for at høre muntre Slag fra Skomagerhammeren, fik jeg høre Toner af et Pianoforte inde i Stuen, hvilket jeg var sikker paa, maatte være noget ganske nyt. Jeg var imidlertid kommen altfor langt til uden videre at kunne trække mig tilbage, og

jeg henvendte mig derfor til Pigen med Spørgsmaal, om Skomageren var hjemme. Hun saa spørgende paa mig og sagde:

„De mener formodentlig Hr. Torp?“

Jeg bejaede hendes Spørgsmaal, og hun svarede smilende:

„Han sidder netop ved Pianofortet og spiller, De kan godt gaa ind, dersom De ønsker at tale med ham!“

„Torp ved Pianofortet!“ gjentog jeg halvhøit, idet jeg var færdig til at briste i Latter ved at tænke paa hans skidne Skomagerfingre; men efter en rast Beslutning gik jeg hen til Døren, bankede og blev straks anmodet om at komme ind. Saasnart jeg aabnede Døren, fik jeg se Torp sidde med en overmaade vigtig Mine foran et taffelformigt Pianoforte, og to af hans Døtre staaende ved hans Side, hvilke saa ud til at beundre Faderens Fingerfærdighed.

Mit Ansigt antog en fogt Hummerflos Farve, idet mit Blik faldt paa den gamle, haarde Sjøstøvel; thi jeg forstod straks, at her maatte være foregaaet en ualmindelig stor Forandring. Torp bad mig sidde ned og var tilsyneladende glad ved at se mig; jeg hørte neppe, hvad han sagde, og paa en temmelig plump Maade fremførte jeg mit Værende og sagde, idet jeg holdt Sjøstøvelen frem og viste dens Svagheder:

„Denne Støvel trænger til lidt Eftersyn, vil De være saa god at tage den under Behandling. Den har gjort flere Reiser over Atlanterhavet med mig, og et bedre Par har jeg aldrig eiet paa mine Ben hverken med Hensyn til Styrke eller Tæthed!”

Torp saa smilende paa mig og sagde:

„Jeg har sluttet som Skomager, men jeg skal vise Dem en anden, som jeg er vis paa, De er tjent med.”

„Sluttet som Skomager”, gjentog jeg høit og vedblev, „men da bør De i alle Fald tage Skiltet ned, for at Deres gamle Kunder kan slippe at gaa med Limstangen!”

„Skiltet er nedtaget”, svarede Torp altid smilende, „men De har formodentlig ikke lagt Mærke til det i Mørket.”

Torp fortalte mig derpaa, at han havde taget Borgerskab som Mørmester, og nu vilde han bygge en stor Gaard, da Skomagerprofessen gav saa lidet Udbytte, medens mange Byggespekulanter paa en ganske kort Tid havde erhvervet sig store Formuer. Jeg ønskede ham til Lykke med det nye Foretagende, tog atter min Sjøstøvel under Armen og fjernede mig, sukkende over de ustadige Mennesker, der aldrig er fornøiet med den Stilling, som de en Gang har valgt sig. Da jeg kom udenfor, blev jeg overbevist om, at Skiltet var borttaget.

Vinteren kom og blev saa streng, at det var umulig for nogen Haandtlanger at faa Ler blødgjort og dygtig til Muring; men neppe havde Telen forladt Jorden, førend den ene Grundmur efter den anden blev lagt til nye Gaarde. Blandt disse var ogsaa en ved Siden af Torp's lille Hus, og det blev snart vitterlig for alle Naboerne, at Skomageren var bleven Murmester og havde en stor Gaard under Arbeide. Nogle rystede paa Hovedet og beklagede den arme Mand, medens andre mente, at han maatte have lagt sig op mange Penge, idet han altid havde været en stræbsom og sjelden paapasselig Mand. Det sidste var alle, som kjendte ham, enige om.

Udover Sommeren saa jeg ofte Hr. Torp spadserere frem og tilbage, idet han med en Murmesters Mine lod falde et og andet Ord angaaende Arbeidets Udførelse, hvilket han ikke havde mere rede paa end det Barn, der ligger i Buggen, dog, naar man er Mester, har man Lov til at sige saameget. Jeg for min Del havde tabt meget af min Agtelse for ham, da jeg i mit stille Sind var overbevist om, at han med sine Kundskaber i Murvæsenet umulig kunde klare dette Foretagende. Gaarden skulde heller ikke være en liden til at begynde med; men tre Etager høi og temmelig lang og bred.

Flere Gange traf jeg Skomageren sammen med

en ung Mand, der saa ud til at være Landmand, og jeg undrede ofte paa, hvad det var for en Person. En Stund efter fik jeg høre, at det var en Slegtning af hans Kone, som oprindelig var fra Landet, men hun havde tjent mange Aar i Byen hos store Herskaber. I et Besøg paa Landet i Julen hos hendes Slegtninger havde Torp truffet sammen med den unge Mand, som havde fem—seks tusinde Kroner i Banken, og de havde sluttet et intimt Venskab. Han var træt af det slæbsomme Landliv og vilde saa gjerne komme til Byen, dersom han kunde saa en eller anden Sysselsættelse. Torp forespeilede ham Murerarbejdet som den allerbedste for Diebliffet, da Hovedstadens Befolkning stadig tiltog, og der vilde snart blive ondt for Hus. Landmanden kom til Byen og fik Beskæftigelse fortere, end han nogensinde havde gjort sig Forestilling om. Han boede paa det ene Kvistværrelse hos Skomageren og fandt Bylivet meget behagelig, idet han gik og drev hele Dagen med Piben i Munden og saa paa Gaardens Opførelse; hans Bankbog var overleveret Murerarbejdet Torp, der havde Brug for den og flere til.

Midtsommers var allerede Murerarbejdet færdig, og Indredningen var alene tilbage; men nu var ogsaa Skomagerens og Landmandens kontante Pengesum opbrugt samt to tusinde Kroner, som Torp havde laant

paa sin lille Gaard. Sten, Sand, Ler og Arbeidsløn flugte saa mange Penge, at Torp syntes, en hel Bank maatte til for at dække Omkostningerne. Han spekulerede sterkt paa at optage et Laan paa Gaarden i den halvfærdige Stand, da hans rige Nabo en vakker Dag kom og spurgte ham, hvorledes det gik med Byggespekulationen. Torp fortalte ham Stillingen, og den velvillige Nabo tilbød straks at laane ham Penge til Indredningen. Det kunde ikke blive over et halvt Snes tusinde Kroner; Torp skulde hæve Penge hos ham efterhaanden, som han trængte dem. Snedkere kom, og der blev atter fuldt Liv.

Senhøstes stod Gaarden færdig i al sin Pragt og tog sig meget godt ud, der den knejsede midt i en Klynge af Smaagaarde; den blev straks averteret tilleie i Byens fleste Dagblade. Vinteren gik, og der havde endnu ingen Leieboere flyttet ind, uagtet der var Liebhabere nok; men saasnart de kom ind og besaa de forskjellige Leiligheder, fandt de hundrede Mangler. Brandmurene var spruffet her og der, og alle fik Indtryk af, at det var en af de saakaldte Spekulationsgaarde, der var muret op i en Hast, uden at man brød sig om, hvorledes Arbeidet blev udført, eller ogsaa maatte Murmesteren have været en aldeles uduelig Mand i sit Fag, og naar man senere hørte, at Gaarden var opført af en Skomager, der havde taget Borgerskab som

Murmester, tabte alle Lyst paa at bo i den. En eller anden velvillig Person var altid rede til at fortælle en hel Del angaaende Gaardens Bygning og Beskaffenhed, men hvem det var, det vidste ingen. I Gaarden boede kun en Portner, og han kunde umulig have Fornøielse af at nedlægge den. Torp havde rigtig nok antaget ham efter Naboens indstændige Anmodning.

Torp og Landmanden fordrev Vinteren sammen saa godt, som det lod sig gjøre; naar de var forlegen for Penge, gik de til den rige Nabo, og han var altid villig til at laane dem to og tre hundrede Kroner. Han havde jo første og sidste Prioritet i Gaarden, og han trøstede dem altid med, at den nok med Tiden kom til at svare Regning. Skomageren tænkte flere Gange paa at tage fat paa sin gamle Bestilling, men han blev næsten syg, naar han tænkte paa den indestængte Skomagerluft; dertil havde Naboen sagt, at han nu maatte holde paa med det, som han havde begyndt, og han maatte paa ingen Maade begynde med Skomageriet. Han maatte kun være taalmodig og vente.

Vaaren og Sommeren kom atter, og Skomagerens første Betalingstermin til Naboen var forfalden; men han havde knapt Brød til det daglige Livsophold end sige kontante Penge. Hvad skulde han nu

gribe til? Han fortalte Landmanden Sagens sande Stilling, og denne tog det meget rolig, idet han takkede for godt „Snyderi“ og reiste hjem for atter at tage fat paa Plogen og Harven. Skomageren derimod gif til Naboen og bad ham tage Gaarden for en rimelig Pris. Torp maatte selv indrømme, at Gaarden var lidet værd, naar ingen vilde bo i den; men for at redde ham fra total Undergang kjøbte Naboen begge Skomagerens Gaarde for fyrti tusinde Kroner; den lille Gaard var assureret for seksten tusinde Kroner. Skomageren skulde ovennævnte Kjøbesum til Naboen paa saa Kroner nær.

En kort Tid efter mødte jeg tidlig en Morgen Torp med Læder til et Par Halvsaaler under Armen; han saa meget nedbøiet ud, og jeg kunde ikke lade være at tiltale ham, uagtet Scenen med min Sjøstøvel under Armen i hans Murmesterdage stod levende i min Erindring. Jeg spurgte ham, hvor han nu boede, og da han havde fortalt mig det, bad jeg ham syn mig et Par Sjøstøvler efter samme Maal som de forrige. Han saa paa mig med bedende Dine, idet han svarede: „Det gamle Maal har jeg desværre kastet bort, og De maa desforuden lade mig saa Forfud til Læder, da ingen Kjøbmand vil betro mig noget herefter — — —.“

Gaardens nye Eier fik straks Leieboere, og siden

har den, saavidt jeg ved, altid været optaget. Skomageren bor paa en Kvist, og takker Gud for hvert Par Støvler, han faar til Reparation. Skiltet er atter over Døren, men den gamle Velstand og Hygge er for altid borte.

Jomfruen og en Slump Birkeved.

Medens jeg en vakker Dag vandrede op og ned paa Revierbryggen og tilsaa Losningen af to Kulfartøier, kom en Bognmand med Tilnavnet „Transitten“ og bød paa en Slump Ved, som stod i et Favnemaal ved Siden af mine Fartøier. Beden tilhørte en Sagt, som var færdig til at gaa, saasnart Skipperen blev af med denne Slump. Dette var imidlertid lettere sagt end gjort, da der i Slumpen fandtes en Del Birkeved, som rigtignok ikke var af bedste Sort, da den for det meste bestod af Trær, der var vraget af de kjøbende, som havde kjøbt Ved i favnevis og større Partier; men Birkeved er alligevel Birkeved, og mange Vedskipperere ved ofte ikke, hvormed de skal have for nogle Birketrær. „Transitten“ syntes godt om Slumpen, og efter megen Tale frem og tilbage blev han enig med Sælgeren om Prisen og begyndte at stable Beden op i sin Bogn.

Medens han holdt paa hermed, kom en anden Bognmand, kaldet „Doktoren“, ned paa Bryggen, og

idet han fik Die paa „Transfitten“, gif han hen til ham og sagde:

„Hvor skal du hen med dette Læs da „Transfitten?“

„Na“, svarede „Transfitten“, „jeg kom ruslende ned, og saa fik jeg se denne Slump staa her og uden at tænke videre over det, bød jeg paa den og blev hængende ved Slumpen. Jeg er nu gammel fjendt med Skipperen, ser du, og jeg fik den for billig Pris; forresten kjøber aldrig jeg Birkeved til eget Brug, men der bor en Jomfru i et Kammer hjemme hos mig, og hun har bedet mig mange Gange købe en Slump Birkeved for hende, nu faar hun se paa denne Slump, om hun vil have den; dersom hun ikke synes om den, saa er det ikke værre i det, da kan jeg beholde den selv.“

Imidlertid gif jeg hen til ham, og idet jeg løftede paa et stort Træ, sagde jeg:

„Hvormeget gav De for Slumpen, Bognmand, Birkeved er temmelig dyr nu om Dagen?“

„Ja, jeg for min Del kjøber aldrig Birkeved, „Be-tjenter“, sagde han og vedblev; „men jeg syntes, at denne var noksaa billig, og hjemme i et Kammer hos mig bor en Jomfru, som har boet hos mig i tolv Aar, og hun ved, at jeg vanfer her paa Revierbryggen, hvor alle Vedjagterne ligger, og hun har bedet mig flere Gange købe en Slump Birkeved. Det er ikke sik-fert, at hun synes om denne, da hun er meget godt

vant fra Barndommen af, men hun faar se paa den; dersom hun ikke vil have den, saa er det ikke værre i det, da kan jeg beholde den til eget Brug."

"Hun er godt tjent med den Bed, dersom hun faar den for godt Kjøb", vedblev jeg.

"Javist er hun saa", svarede „Transfitten“, „jeg gav fem Kroner for hele Slumpen, og hun kan saa Birkeveden for tre Kroner, saa er hun ikke bedraget; men naar jeg kommer hjem, faar hun se paa den selv. Vil hun ikke have den, saa er det ikke værre i det, da kan jeg beholde den selv, saa skal i alle Fald hverken jeg eller Konen fryse, saalænge den varer."

Medens jeg stod og talede med ham, kom en af Favnescættene gaaende, og idet han fik se „Transfitten“ isærd med at tage Bed ud af Favnemaalet, uden at nogen Favnescætte var tilstede, sagde han temmelig haansf:

"Nu da „Transfitten“, er du bleven Favnescætte, jeg har altid troet, at du var Bognmand?"

"Transfitten" rettede sig i hele sin Længde og sagde:

"Du behøver ikke at sætte Næsen i Sky, fordi om du ser mig arbejde med denne Favn Bed, det er forresten ingen Favn, men bare en Slump, som jeg har kjøbt for min egen Del; dersom du finder dig bedraget for Favnescættingen, saa er det ikke værre i det, du

kan faa Pengene for denne Slump hos mig, fast du ikke har berørt den med en Finger!"

Favnesætteren studsede lidt og svarede:

„Bognmændene maa tjene godt nu om Dagen, siden de har Raad til at købe Birkeved."

„Naar vi skal tale om den Ting, saa har vel hverken du eller jeg Raad til at købe Birkeved", svarede „Tranfitten" og vedblev, „jeg skal forresten fortælle dig, at jeg ikke har købt Birkeveden til mig selv, men hjemme i et Kammer hos mig bor en Jomfru, som har bedet mig mange Gange købe en Slump Birkeved, thi hun kan ikke fordrage at brænde Kul, da hun paastaar, at Kulrøg er meget farlig. Det er ikke sikkert, at hun vil have denne Slump, men hun faar se paa den, naar jeg kommer hjem, vil hun ikke have den, saa er det ikke værre i det, da kan jeg godt beholde den selv."

Læsset var omtrent halvfærdig, da en vel bekendt Brændevinshandler kom vaggende nedover Bryggen vistnok for at trække lidt frisk Luft; hans Ansigtssfarve og Dines Udtryk lignede mere en død Mands end et levende Menneskes. Saa snart han fik se „Tranfitten", gik han hen til ham og sagde:

„Ja saa, du har Raad til at købe Birkeved i favnevis, men du kan ikke betale mig kontant for en Pæl Brændevin; du burde holde dig til Granveden,

jaa kunde du maaske betale baade Brændevinet og Beden!"

„Transitten" rettede sig atter og sagde:

„Du har faaet altformange Skillinger af mig, du min kjære Brændevinshandler, og du skal ogsaa faa for den sidste Pæl idag, men det skal du huske paa, at jeg aldrig kjøber Birkeved til mit eget Brug; men hjemme i et Kammer hos mig bor en gammel Jomfru, som har bedet mig mange Gange købe en Slump Birkeved; nu er det ikke sikkert, at hun synes om denne, men hun faar se paa den. Dersom hun ikke vil have den, saa er det ikke værre i det, da kan jeg beholde den selv."

Smidlertid syntes jeg, at „Transitten" blev vel længe, førend han kom afsted, og uden videre gif jeg hen til ham og sagde:

„Nu er det bedst, at De ser til at komme hjem, ellers bliver det saa mørkt, at Jomfruen ikke kan se Birkeveden."

„Transitten" saa paa mig og svarede:

„Ja, det er ikke værre i det, vil ikke Jomfruen have Birkeveden, saa kan jeg beholde den selv", dermed hoppede han op paa Læsset og førte afsted.

Dagen efter kom „Transitten" atter ned paa Bryggen for at se, om der var noget at føre; idet han

passerede mig, hilsede jeg god Morgen og spurgte ham, hvorledes Jomfruen likte Birkeveden.

Han vendte sig straks om og sagde:

„Da jeg kom hjem, var Jomfruen hjemme, og jeg bad hende se paa Beden; men jeg foreholdt hende, at det ikke var værre i det, dersom hun ikke syntes om den, saa kunde jeg beholde den selv; men hun tog den med begge Hænder og takkede til.“

Hestehandel.

For et Par Aar siden vaagnede jeg en kold Februar morgen Kloffen syv og kom lidt fortere end almindelig op af Sengen, da jeg Kloffen otte ventede to af mine Venner, som havde lovet at komme op til mig, forat vi tre Mand høi paa Ski skulde gaa op til Kastelbakkens og „plante Hovedfaal“; jeg for min Del er nemlig tilbøielig til at gaa paa Hovedet i bratte Bakker, naar Skierne faar rigtig god Fart. Kloffen blev baade otte og ni, og der kom ingen; jeg havde hele den forrige Dag glædet mig til Turen, og det var ikke frit for, at jeg sagde et og andet upassende om mine to Venner, der aldrig pleiede at udeblive fra en aftalt Tur, uden de havde tvingende Forhindringer. Gaa alene vilde jeg ikke, da jeg kort før havde læst i et Dagblad om en Doktor, der var gaaet ud alene paa Ski og havde faldt i en Basse med den Følge, at han brak det ene Ben, og det var ved et rent Tilfælde, at en Mand kom til ham og efter meget Besvær fik bragt ham til nærmeste Gaard. Jeg greb en Bog og satte mig til

at læse, da Lyden af musikalske Instrumenter naaede op til min Hybel, hvilket ikke hænder den Del af Byen, hvor jeg har opslaaet mit Paaulun, hver Dag, og idet jeg kigede ud af Vinduet, fik jeg se fem sydlandske unge Mænd staa i mit Gaardsrum med hver sit Horn i Munden. Hu, hvor de frøs de arme Mennesker! Men hvorfor havde de forladt sit varme Syden paa denne kolde Tid? Det var det første, som jeg spurgte mig selv. Omsider huskede jeg, at første Tirsdag i Februar begynder Christiania Marked, og saaledes fik jeg denne Gaade løst uden videre Hovedbrud. Jeg slængte Bogen fra mig og vandrede ned paa Youngstorvet, hvor jeg fik Bevis for, at Markedet var aabnet i al sin Glorie — ja, der var Glorie, som skal ledes efter. Man kunde faa se Wienerbranden og Keisermordet i Rusland for firti Ore, og det paa første Plads — anden Plads kostede bare ti Ore, og det halve for Børn og Soldater uden Rang, og det maa vel kaldes en billig og uskyldig Fornoielse.

Jeg var slet ikke inde og saa paa Forestillingerne, da jeg har mere end nok med at betragte Billederne; thi de er i mine Dine saa gruopvækkende og nerve-rystende, at dersom jeg fik se Originalen, kunde mine Nerver blive ødelagt for lang Tid. Desforuden har jeg al Respekt for Markedsfolk, da jeg Maret før paa et hængende Haar havde faaet en banket Trøie, blot fordi

jeg i al Trofkyldighed gav mig ud for Hestehandler og kom til at hyde paa en gammel udslidt og udsultet Hest paa Lilletorvet udenfor Hotel „Skvet indom.“ Man vil maaske gjøre den Bemærkning, at dette er et mere end almindelig berøgtet Sted; men jeg kan hertil svare, at jeg ikke var i Berørelse med Hotellet og dets Suppe eller Kaffe, da jeg hele Tiden holdt mig udenfor.

Hvorledes man kunde tage mig for en Hestehandler, kan jeg takke „Landmandsliv“ for, da jeg netop havde laant den Bog af en Ven, som boede paa Gnerhaugen, og havde stukket den indensfor Vesten, saa den dannede en stor Kul paa mit venstre Bryst, og Hestehandleren, som formodentlig troede, at det var en fuld-pakket Tegnebog med Penge, greb straks Anledningen og spurgte:

„Skal De kjøbe Hest?“

Jeg svarede hverken ja eller nei, men med en Kjenders Mine besaa jeg Hesten baade fremme og bag, og jeg fandt den udmærket til mit Brug, da den saa ud til at være udnygtig til alt Slags Arbeide, og jeg havde intet Arbeide for den. Manden forlangte tretti Kroner for Dyret, hvilket jeg fandt var altfor meget, da Hestens Ben og Knofler var altfor smaa og intetsigende til at kunne veie i Forhold til en saa høi Pris. Den var nemlig saa sparsomt forsynet med Kjød, at det ikke

kunde være Tale om at sælge den til nogen Slagter; skulde jeg faa noget igjen for mine Penge, maatte jeg bringe hele Hesten til Benmøllen. Jeg maatte alligevel byde noget, og idet jeg bød ti Kroner for den, var jeg overbevist om, at der ikke kunde blive nogen Handel; men til min store Forbauselse greb Manden min Haand og sagde smigrende:

„De skal have den for ti Kroner, da De ser ud til at være en velholden og brav Mand, og jeg er sikker paa, at Blaffen vil faa det godt hos Dem; stakkels Dyr, har nok slidt meget ondt i sin Tid!“

Mit ellers saa runde og fornøiede Ansigt forandrede med en Gang til et eneste stort Spørgsmaalstegn. Hvad skulde jeg gjøre? Der var Vidner i Høbet, og Manden trak mig i Armene for at faa mig ind i den nærmeste Restauration og der spandere Kjøbskaal og samtidig faa Penge, da det ikke var godt at optage en stor, fuldpakket Tegnebog paa Gaden, mente han.

„Jeg har ingen fuldpakket Tegnebog paa mig“, sagde jeg og saa forbauset paa Manden, der ikke vilde høre Tale om saadant Tøv. Han forstod meget godt, at jeg var gaaet ud for at kjøbe Hest, og nu havde jeg faaet saa godt Kjøb, at en bedre Handel havde jeg aldrig gjort. Han spanderede imidlertid Kjøbskaalen, og vi blev enige om, at han skulde følge mig hjem med Hesten for at faa Penge.

Manden, Dget og jeg satte os i Bevægelse, og jeg passede paa at følge ham gennem Youngsgaden op paa Youngstorvet, hvor der vimlede af Mennesker, og da vi befandt os i den værste Sværm, smuttede jeg bag et Par tykke Kurvoner og lod Manden gaa med Dget. Saasnart han var afsynet, lagde jeg Benene paa Rasken og sprang hjem.

Dagen efter havde jeg desværre lovet en ung Pige at gaa Markedsgang, og da jeg ellers er en meget ordholden Mand, og Helbreden var i bedste Velgaaende og Pengepungen ved omtrentlig Høivande, kunde jeg ikke godt undslaa mig. Jeg foresatte mig ikke at sætte min Fod paa Lilletorvet den Aften; men Hestehandleren fandt mig alligevel, og Forsynet være takket, at det gik, som det gik. Min smukke Ledsagerske lagde nemlig Merke til et Par lurende Dine, der fulgte mig overalt, og saasnart hun gjorde mig opmærksom paa dem, gjenkjendte jeg straks Manden med Dget. Nu var atter gode Raad dyre! Flynge var ikke at tænke paa, da Manden ogsaa kjendte mig og havde sine Dine fæstede paa mig. Efter et Dieblis Betænkning gik jeg lige hen til ham og spurgte ham meget trofskyldig:

„Hvor blev De af med Hesten igaaftes paa Youngstorvet, jeg søgte efter Dem over en Time uden at kunne finde Dem?“

Manden saa alvorlig paa mig, og han opdagede vistnok en Ræv bag mit Øre; thi han sagde:

„De kan takke Deres Gud, at jeg idag har folgt Blaffen for femten Kroner, ellers skulde De ikke kommet helskindet fra mig, thi jeg lader mig ikke tage ved Næsen af en ussel Byflaar!“

Udtrykket var rigtignok lidt grovkornet, men min Fornøielse havde været saa stor, at jeg tilgav Manden det og lod det staa paa hans Regning, medens jeg lovede mig selv helligt og dyrt, at jeg aldrig mere skal give mig i Tale med de Mennesker, som vanke paa Lilletorvet i Markedsugen, og det Løfte har jeg holdt; heller ikke vil jeg mere gaa Markedsgang med nogen Dame, da det er en temmelig trist Fornøielse.

Bedre Hestehandel gjorde jeg som fjorten Aars gammel Gut, medens jeg boede i Nærheden af Laurvig og førte hver Dag til Latinskolen sammen med to Brødre. Strafs efter Skensmarkedet mødte vi en Dag paa Hjemveien en Mand med en Hest, der var saa skindmager og udhungret, at den formelig slingrede foran tomme Slæden. Manden var temmelig beruset og piffede ubarmhjertig paa det arme Dyr, der med

sin bedste Vilje ikke var istand til at gaa end lige springe. Min ældste Broder, omtrent to Aar ældre end mig, begyndte at irettesætte ham for hans Grusomhed, hvilket han tog meget ilde op, idet han bad min Broder reise baade hid og did. For at lede ham ind paa andre Tanker, spurgte jeg ham, hvad han vilde have for Hesten, Slæden og hele Stasen. Han forlangte fem og tyve Daler, hvilket jeg fandt var for dyrt; men jeg bød ham tyve, og Penge skulde han faa næste Dag. Jeg havde nemlig omtrent det Beløb staaende i Laurvigs Sparebank, hvilket jeg havde faaet i Daabspenge. Manden modtog Tilbudet, og vi reiste hjem. Hesten blev sat ind paa Stalden sammen med de andre, og Tjenestedrengen lovede at holde alt hemmelig for Fader, indtil Hesten havde hvilt nogle Dage. Manden fik sine Penge Dagen efter og var meget fornøiet over Handelen.

Et Par Dage efter kom en gammel „Hestedoktor“ kjørende forbi mit Hjem. Jeg anholdt ham straks og bad ham undersøge Hesten, om den var brugelig, og hvor gammel den var. Han saa paa den og erklærede, at den ikke var over fjorten Aar gammel, og at den havde udmærkede Ben. Kort Tid efter kom en anden Mand hjem, og han kjendte Hesten fra Ungdommen af. Den havde i flere Aar været Bognhest hos en rig Mand i Laurvig, men da den blev gammel, folgte han

den, og siden har den gaaet i Handelen fra den ene Hestehandler til den anden.

Otte Dage laa Hesten og spiste Hø og Havre, saa at Sveden randt af den; den niende Dag tog jeg den ud og spændte den for en Slæde, bad derpaa Fader, der blev høist forbauset ved at se den nye Traver, prøve den. Han fandt den udmærket, og siden blev den hans Kjørehest, saalænge han levede. Jeg fik fem Daler af Fader i Drifkepenge. Da Fader døde efter seks Aars Forløb, og der skulde holdes Auktion over alt Løssøre paa Gaarden, kom denne Hest ogsaa under Hammeren, og første Bud var fem og firti Daler; men da jeg fik høre, at den skulde sælges, løb jeg til Moder og spurgte hende, om det var Faders Vilje, at den skulde bort fra Gaarden. Hun sagde nei, og Hesten blev nogle Dage efter skudt hjemme, og Kjødet uddelt til dem, som turde og vilde spise det.

Indhold.

	Side
En gammel Sjølods	1
En fin Skipper	50
Seks Procent Renter	63
Smukt Broderskab	80
Pers's Forlovelse og Ægteskab	107
Skipperhistorier	119
En liden Bog	135
En Veksel	141
„Faster“ fortæller	154
Skomager Torp	162
Jomfruen og en Slump Birkeved	172
Hestehandel	178

Uddrag af Pressens Udtalelser

om

Fra Hav og Strand.

Aftenposten: „Forfatteren har vundet megen Anerkjendelse for sine tidligere udgivne Samlinger af Fortællinger: „Fem Aar tilsjøs“ og „Fra Land og Sjø“. Der er en Enkelhed og Naturlighed i Skildringen, der virker tiltalende og tillidvækkende. Navnlig gjengiver Forfatteren Billederne fra Livet ombord med Kjendtmænds Sikkerhed og den øvede Fortællers Evne til at vække og vedligeholde Læserens Interesse. En og anden af de medtagne Skitser er vel ubetydelig, men saa findes der til Gjengjæld noget saa fortrinligt som „En gammel Sjølods“. Det er en Fornøjelse at følge den gamle Ulf under hans koldblodige Manøvrer for i den mørke Skoddenat at lodse Skibet op Kristianiafjorden eller under hans lune Pasjar med Skipperen ved et Glas Grog nede i Kahytten, hvor den ene „Skipperhistorie“ afløser den anden.“

Busteruds Blad: „Fortællingerne røber en skarp Sagttagelseevne, særlig forekommer Skildringerne af Sjølivet os at være tegnede lige ud af Virkeligheden. Et let Humor spiller overalt igjennem, medens man ogsaa gjennemgaaende vil finde Livets Alvor som den Understreng, der angiver Grundtonen. Bogen er helt igjennem interessant og egner sig fortrinlig til Folkelæsning.“

Fædrelandet: „Han er en norsk Marrhat, som det er en sand Fornøjelse at følge paa alle hans Færder og Oplevelser tillands og tilvands. Det er ægte Fortællinger for Folket.“

Bestlandsposten: „Det eiendommelige ved alle hans fortællinger og skildringer er, at der går en smuk og fristelig ånd lig en „rød tråd“ gjennem dem alle og derfor kan vi med så megen større tryghed anbefale dem på det bedste til enhver ældre og yngre læser.“

Af samme Forf. er før udgivet:

Fem Aar til Søs.

Oplevelser og Hændelser.

Med xylograferet Titelvilde.

15¹/₄ Ark 8vo. Kr. 2,40; i Belfbind 3 Kr.; i Originalbind Kr. 3,40.

Trondhjems Stiftsavis: „Med Sympathi og Interesse følger man den raske unge Sjømand fra den første Dag han sætter Foden paa en Skude, fra By til By og fra Land til Land, og faar derunder et ret levende Billede af det Liv, som vore kjære Sjøfolk fører. — — Enkelte Skildringer er rent ud gribende og viser, hvad Sjømanden ofte kan have at gennemgaa, og hvad Mod og Udholdenhed har at sige ombord.“

Fra Land og Sjø.

Sandfærdige Fortællinger.

Med xylograferet Titelvilde.

8¹/₂ Ark 8vo. Kr. 1,30; i Belfbind Kr. 1,80; i Originalbind Kr. 2,20.

Aftenposten. „Snart sidder vi med ham i et Gravøl oppe i Telemarken blandt drukne Landkrabber, som røger Skraatobak og ræber efter den nydte fede Flødegrød. — — Snart ser vi ham paa Jamaica i Vestindien ifærd med at spille en opblæst Officer, som skal føre Opsyn med Smuglere og Tyve, en ægte Skøierstreg, saa god som nogen af dem Marryat har at berette om. Snart spin-der han os en Ende om de gode bitre Draaber, som hans Fader Præsten kunde lave og som kunde kurere en arrig Kone og hendes Mand for Trættekjærhed, eller om Styrmanden, som havde en Kjæreste i hver Havn. — Der er i det hele udbredt en Livsfriskhed over disse Skitser, som gjør et ubetinget tiltalende Indtryk. Enkelte af dem er fortalte med en Dygtighed i Fremstillingen, som selv de af vore Digtere, som har behandlet Livet til Søs, neppe kan opvise Mage til.“

Flood, Constantius. Fra Fjeldet og Skjærgaarden. Skildringer og Optegnelser. Kr. 1,80; indb. Kr. 2,80.

— Liv ved Kysten. Skisser osv. Kr. 1,80; indb. Kr. 2,80.

— Smaastrykker. Kr. 2,20; smukt indb. Kr. 3,00.

— Novellistiske Tidsbilleder. Med xylograferet Titelbillede. 18 Ark 8vo. Hestet 3 Kr.; i Originalbind 4 Kr.

— 3 Krigsaarene. Optegnelser og Skildringer. Med xylograferet Titelbillede. 12 Ark 8vo. Hestet 2 Kr.; indb. 3 Kr.

Flood, Just W. Fra Land og Sjø. Sandfærdige Fortællinger. Med Titelbillede. Kr. 1,30; indb. Kr. 1,80; i Origb. Kr. 2,20.

— Fem Aar tilsjøs. Oplevelser og Hændelser. Med xylograferet Titelbillede. Kr. 2,40; i Belfbind Kr. 3,00; i Origb. Kr. 3,40

Fries, N. 3 Hvilestunder. Fortællinger. Autoriseret Oversættelse af P. B. 17 Ark 8vo. Kr. 2,50.; indb. Kr. 2,80 og Kr. 3,50;

— Krongaarden og Fyrluset. To nye Fortællinger. Oversf. fra Tykt af P. B. 14 Ark 8vo. 2 Kr.; indb. Kr. 2,25 og 3 Kr.

— 3 Stille og Storm. Tre nye Fortællinger. Oversf. fra det Tykte af P. B. 13 Ark 8vo. 2 Kr.; indb. Kr. 2,25 og 3 Kr.

— Milde Lustninger. Tre Fortællinger. Oversf. fra Tykt af Petra Boyesen. Med Forf.s Portræt. 13 Ark 8vo. 2 Kr.; indb. Kr. 2,25 og 3 Kr.

Færden, M. J. Johan Fr. Oberlins Levnet. Med Oberlins Portræt og 3 Billeder. Hestet. Kr. 1,50; indb. Kr. 2,40.

Guldberg, J. D. Naturhistoriske Skisser. Kr. 1,20; indb. Kr. 2,20.

— Skildringer fra Virkeligheden. Hestet 1 Kr.; indb. Kr. 1,80.

Halø, Dorothea. Fra seksten til tyve. Sandfærdige Ungdoms-erindringer. 9½ Ark 8vo. Hestet Kr. 1,60; indb. Kr. 2,50.

Illustreret Familielæsning. I—II. Udgivet under Medvirken af Foreningen til Udbredelse af god og nyttig Læsning blandt Folket. Pris pr. Bind 2 Kr.; i kartoneret Bind Kr. 2,40; paa elegantere Papir og indb. i presset Shirting 4 Kr.

Koren, Wilhelm Fr. Reiseindtryk og Skildringer fra det hellige Land. Med 12 Illustrationer og et Kart. Hestet 1 Kr.; i kartoneret Bind Kr. 1,30; i Belfbind Kr. 1,60; i Originalbind 2 Kr.

Larsen, N. A. Fra Aaret 1814. Bidrag til den norske Marines Historie. Med Titelbillede. Hestet Kr. 1,80; indb. 3 Kr.

Marie. Fra min Fødeby. Karakter-skildringer. Andet Dplag Kr. 1,60; indb. i Originalbind Kr. 2,50.

— Gjennem Kamp. Livsbilleder. 3 Dpl. Kr. 1,60; indb. Kr. 2,40.

— 3 Tusmørket. Et Hverdagsbillede. Tredie Dplag. Kr. 0,80.

— 3 det Stille. Skildringer fra den hjemlige Arnes Synspunkt. Andet Dplag. Kr. 3,80; indb. 5 Kr.

— Ved egen Kraft? Novelle. Andet Dplag. 17½ Ark. 8vo. Kr. 3,00; indb. i Originalbind Kr. 4,20.

P. T. Mallings Boghandels Forlag.

- Marie.** Hjemmet. Hverdagsbilleder. Andet Oplag. 22 $\frac{1}{4}$ Ark 8vo. Hestet Kr. 3,80; indb. i Originalbind 5 Kr.
- I ensomme Timer. 34 Ark 8vo. Kr. 5,50; indb. Kr. 6,75.
- Mexikos Erobring.** Efter Prescott og andre historiske Kilder. Med 7 Illustrationer og et Kart over Mexico. Indb. Kr. 1,40.
- Nordensfiold, A. C.** Begas Reise omkring Asia og Europa, til- ligemed et historisk Tilbageblik paa tidligere Reiser langs Nordkysten af den gamle Verden. Autoriseret Udgave for Norge og Danmark ved B. Geelmunden. Med Portræter, Illustrationer og Karter. 62 Ark ft. 8vo. Hestet 16 Kr., i Originalbind Kr. 20,50 og 22 Kr.
- Olsen, Carl A.** Mit Ungdomslev tilskjøds. 6 $\frac{1}{2}$ Ark 8vo. 90 Dre; indb. Kr. 1,40 i Originalbind Kr. 1,70.
- En Guldgravers Historie. Efter Dagbogsoptegnelser fra otte Aars Ophold ved Australias Guldminer. Kr. 2,20; indb. i Bælskbind Kr. 2,80; i Skirtb. Kr. 3,20.
- Tyve Aar i Nordsjøen og Kattegat. 60 Dre; indb. 1 Kr. og Kr. 1,25.
- Perus Erobring.** Efter Prescott og andre historiske Kilder. Med 8 Illustrationer og et Kart over Peru. Indb. Kr. 1,20.
- Rundt Norge,** fra Tistedalen til Jakobselven. Efter Tegninger af Ludv. Skramstad m. fl. Med Tekst af Dr. Ingvar Nielsen. Pragt-Udgave: 8 Kr.; i komponeret Originalbind Kr. 12,80 og Kr. 13,80. Godtkjøbs-Udgave: 5 Kr., i Papbind 6 Kr., i Ori- ginalbind 8 Kr.
- Schulke, Victor.** Under Korset. Kulturhistoriske Livsbilleder fra den kirkelige Oldtid. Autoriseret Oversættelse ved G. A. Over- land. Kr. 2,60; indb. 3 Kr. og Kr. 3,25; i Originalbind Kr. 3,80.
- Schweigaards Barndom og Ungdom. 1808—1835.** Breve og Erindringer udgivne af L. M. B. Aubert. Med Schweigaards Portræt og Facsimiler. 20 Ark ft. 8vo. 5 Kr.; indb. Kr. 6,25.
- Stanley, H. M.** Gjennem det mørke Fastland eller Nilens Kilder, rundt Æquatorial-Afrikas store Indsøer, nedad Livingstone- floden til Atlanterhavet. Med Portræter, Karter og Illustra- tioner. 1--2 Del. Pragt-Udgave: 16 Kr.; indb. i Original- bind 20 Kr. Godtkjøbs-Udgave: Kr. 10,50; indb. 13 Kr., i Originalbind Kr. 14,50.
- Støber, Karl A.** Fortællinger og Skildringer. Oversatte af B. G. Ledsgaard med anbefalende Forord af Pastor J. G. Blom. Med 10 Illustrationer. 32 Ark 8vo. Hestet 5 Kr.; indb. Kr. 5,80; i Originalbind Kr. 6,20. — Anden (sidste) Samling. Med 6 Illu- strationer. Kr. 3,30; indb. 4 Kr.; i Originalb. Kr. 4,40.
- Wilderemuth, D.** I Sol og Skygge. Overs. fra Tysk af R. D. Hansen. 17 Ark 8vo. Kr. 2,40; indb. Kr. 2,70; i Originalbind Kr. 3,40.

Sjøbris og Landluft.

Fem Fortællinger

af

Just W. Flood.

Med xylograferet Titelbillede.

Kristiania.

P. T. Mallings Boghandels Forlag

(G. Kr. Johs. Parmann).

1885.

Udkommet er og tilkjøbs i alle Boglader:

Jordens Opdagelseshistorie. Af Jules Verne.

Aut. Udg. for Norge og Danmark, ved B. Geelmunden.

- I. De store Reisers og de store Reisendes Historie fra de ældste Tider indtil Udgangen af det 17de Aarhundrede. Med Portræt, 107 Illustr. og Karter. 32³/₄ Ark st. Svo. 8 Kr.; indb. i Origh. 10 Kr.
 - II. Det attende Aarh. store Sømænd. Med 118 Illustr. og Karter. 31³/₄ Ark st. Svo. 8 Kr.; indb. 10 Kr.
 - III. Det nittende Aarh. Reisende i Aarh.s første Halvdel. Med 108 Illustr. og Karter. 7 Kr.; indb. 9 Kr.
- Samtlige 3 Bind kan ogsaa erholdes hestevis i 23 ugentlige eller maanedlige Hester à 1 Kr. pr. Heste.

Folkebladet: „Medens Almenheden før kun har kjendt enkelte berømte Opdagere og deres Reiser, saa faar man i denne Bog alle store Reisende og deres Reiser fra de ældste Tider indtil Begyndelsen af dette Aarhundrede beskrevet ualmindelig fængslende og tiltalende af en af Nutidens aandrigeste og mest bekjendte Forfattere. Værket er desuden forsynet med mange Portræter samt talrige Landskabs- og Folkelivsbilleder, der er særdeles smukke og bidrager i høi Grad i Forening med den værdifulde og paalidelige Text til at forøge Interessen for dette fortræffelige Værk.“

Stanley, Henry M. Gjennem det mørke Fastland, eller Nilens Kilder, rundt Æquatorial-Afrikas store Indsøer, nedad Livingstonefloden til Atlanterhavet. Med 144 Illustr., flere Karter og Portræter. I—II Bind. Pragt-Udgave: 16 Kr.; i Origh. 20 Kr.; Folke-Udgave: Kr. 10,50; indb. 13 Kr.; i Origh. 14,50. (Ny Subskr. i 16 Hester.)

Hjemmet: „Naar man har læst denne Bog, ved man ikke, hvad man mest skal beundre, enten Stanleys Heltemod og Ihærdighed, eller hans Gave som Forfatter til at fremstille sine mange Reiseeventyr og de fortryllende Egne han har besøgt, paa en smuk, fængslende og tiltalende Maade. Prisen er meget billig, uagtet Udstyret fyldestgjør alle Fordringer til en smagfuld Folkeudgave.“

Nordenskiöld, N. G. Vegas Reise omkring Asia og Europa tilligemed et historisk Tilbageblik paa tidligere Reiser langs Nordkysten af den gamle Verden. Med 250 Illustr., 10 Karter, samt 4 Portræter i Staalstik. I—II Bind. 16 Kr.; indb. i Origh. Kr. 20,50. (Ny Subskription i 16 Hester à 1 Kr.)

Menneskevennen: „Dette Værk er i alle Henseender et Arbeide, der er den store Opdager værdigt. Rigt illustreret fører det Læseren ved en oplysende, høist interessant Text i et let og behageligt Sprog gennem disse arktiske Egne, som ved de sidste Aars Opdagelser er blevene i saa høi Grad interessante for hele den civiliserede Verden, men mest for os Nordboere.“

Flood, Just Wright

Fortaellinger

Bd.: 2

1884

P.o.rel. 5109 mb-1/3

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11679429-4